Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII Ч. 144. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 29-го ЛИПНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, July 29, 1955. No. 144. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДКРЕСЛЮЄ ПЕРШІСТЬ ЕТИЧНИХ ЗАСАД В СПРАВІ ТОЛБОТТА

АЙЗЕНГАВЕР САМ ВИРІШИТЬ СПРАВУ СЕКРЕТАРЯ ЛЕТУНСТВА; ТОЛБОТТ ПРИЗНАВСЯ ДО „ПОМИЛОК"

Вашингтон. — Президент Айзенгавер сказав на пресовій конференції, що залишення Гаролда Е. Толботта на пості секретаря летунства залежить більше від етичних засад цього високого урядовця ніж від його законної провини, якої Толботт не має. Айзенгавер заявив, що його власне переконання в цій справі таке, що це замало для державного урядовця не бути в конфлікті з законом, бо кожний урядовець мусить керуватися в своїй праці високими етичними засадами, які не допускали б навіть найменшого сумніву, що він використовує своє становище для своїх приватних цілей. Президент не хотів виявити своєї думки, що він зробить із Толботтом, бо мусить чекати на закінчення слідства в цій справі, яке веде Сенатська Постійна Слідча Підкомісія, і перестудіювати всі матеріяли, які відносяться до цієї справи. Секретар летунства Толботт дістав від інженерської фірми „Мулліген" в Ню Йорку понад 130,000 долярів в тому часі, коли вже був на державному становищі. Попереднього дня вже були появилися вістки про резиґнацію Толботта, але з Білого Дому заперечили це, хоч навіть вже згадували окремих осіб, які мали б зайняти становище Толботта. Між кандидатами на секретаря летунства згадували губернатора з Індіяни — Джорджа Н. Крейґа, конґресмена з Каліфорнії Карла Н. Гіншова, нюйорського адвоката Г. Лі Вайта та асистента секретаря летунства Фрідеріка С. Крофорда. Губернатор з Індіяни Крейґ вже навіть прибув був до Вашинґтону на конференцію з асистентом президента Шерманом Адамсом, але він заявив журнастам, що не знає, про що буде з ним конферувати президентів асистент. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гагерті сказав, що ця конференція не має нічого спільного зі справою Толботта. Сам Толботт признався до помилок, і заявив, що він може зліквідувати свої зв'язки з фірмою в Ню Йорку, як цього буде треба.

Внаслідок комуністичних усміхів відкладено протишпигунський законопроєкт

Вашингтон. — Внаслідок усміхів совєтських представників у Женеві деякі політики думають, що вже закінчилася „холодна війна", і тому не треба ухвалювати протишпигунського і протисаботажевого закону. Республіканський сенатор Джан М. Ботлер вніс був законопроєкт, який дозволяв би охороняти оборонні об'єкти під час війни проти шпигунів і саботажистів. Тепер сен. Ботлер втратив надію, щоб ще на цій сесії цей законопроєкт міг бути ухвалений, бо в зв'язку з конференцією в Женеві численні члени Конґресу не цікавляться тепер цим законопроєктом. Сенатор Ботлер гадає ще раз внести свій законопроєкт в січні найближчого року, але й тоді не буде вигляду на прийняття цього законопроєкту, хіба що погіршилися б відносини ЗДА з СССР. Генеральний дорадник департаменту оборони заявив був у Конґресі, що ухвалення цього закону вважає основним для національної оборони.

Найгарячіший липень в історії ЗДА

Ню Йорк, Н. Й. — Цьогорічний липень — це найгорячіший місяць в історії ЗДА, від коли почали нотувати температуру в цій країні. 27 липня Бюро Погоди зазначило, що це був вже 11-ий день в цьому місяці, коли температура доходила до 90 або й більше ступнів. Попередній рекордово гарячий липень був у 1952 році, коли в липні було 10 днів, в яких температура була 90 або й більше ступнів. 27 липня в Ню Йорку термометер виказував 93.1 ст., але в Нюарку температура була 97 ст., і це був 17 день, коли гаряч була понад 90 ст. в цьому місті. Висока температура панувала в липні майже в усіх районах ЗДА. Але Бюро Погоди потішає жителів цієї країни, що вже надходить холодна хвиля повітря, і вже 28 липня пополудні температура буде в Ню Йорку тільки 80 ст., також і в п'ятницю має бути холодніше. В зв'язку зі спекою збільшується консумція води, але нюйоркські збірники води виказують ще понад 80 відсотків води, і покищо немає небезпеки, що забракне води, а то тим більше, що передбачають дощі.

Айзенгавер за тим, щоб виявити всю правду про контракт з фірмою Діксон-Єйтс

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив на пресовій конференції, що він бере на себе зобов'язання, що вся правда про контракт з фірмою Діксон-Єйтс буде виявлена. Але майже в тому самому часі високий урядовець Дж. Сінклер Армстронґ відмовився на Сенатській Комісії виявити, про що він розмовляв 13 липня з асистентом президента Шерманом Адамсом. Армстронґ сказав, що він діяв з доручення окремого дорадника президента Джералда Д. Моргана, і тому він має право скористати з свого привілею та не виявляти змісту своєї розмови з президентовим асистентом. Президент видав був 1954 року зарядження, щоб його урядовці без окремого його дозволу не виявляли урядових таємниць. Та президент заявив журналістам, що Армстронґ ще раз буде зізнавати перед Сенатською Комісією.

Високий комісар ОН для справ втікачів зриває з Фондацією Толстоя

Женева. — Високий Комісар Об'єднаних Націй для справ втікачів, д-р Дж. ван Гойвен Ґедгарт склав заяву, що він зриває зв'язки з Фондацією Толстоя, яка є одною з американських допоміжних аґенцій. Він закинув російській Фондації Толстоя, що від неї вийшли листи до американських конґресменів з закликом, щоб скасувати дотацію 1,400,000 долярів, яку дістає уряд Високого Комісаря, а то тому, що нібито той фонд використовується на репатріювання втікачів за залізну завісу. Ті листи, заявив Високий Комісар, є „фантастичним перекрученням" фактичного стану. Листи від Фондації Толстоя покликувались на те, що уряд Високого Комісаря вислав нібито спеціяльного свого репрезентанта до Австрії, щоб він сприяв діяльності совєтської репатріяційної комісії, яку — як каже Високий Комісар — впустили англійські власті всупереч порадам Високого Комісаря. Фактично, пояснює Високий Комісар, він вислав свого представника, щоб протидіяти натискові, що його робила совєтська репатріяційна комісія на 3,800 „російських втікачів в Австрії" — вертатися „на родіну". Директорка Фондації Толстоя у Ню Йорку, Татяна Шауфус, признала, що Високий Комісар ван Ґедгарт, не думав помагати репатріяції 20,000-30,000 втікачів, які ще знаходяться в Австрії та висловила „жаль" з приводу заяви Високого Комісаря.

Президент пропонує 60 міль. долярів на субсидії для будови кораблів

Вашингтон. — Президент Айзенгавер вніс додатковий законопроєкт, в якому домагається, щоб Конґрес призначив субсидії в сумі 60,000,000 долярів на будову нових торговельних кораблів. Сенатська Комісія Видатків відкинула перший проєкт уряду в цій справі, заявляючи, що вже запізно на цій сесії Конґресу його розглядати. За запропоновані 60,000,000 долярів дві кораблебудівельні фірми мали б збудувати по п'ять торговельних кораблів, а одна фірма — сім вантажних кораблів.

Зрезиґнував теж діючий заст. голови УНРади

З Европи пишуть, що криза в екзильному Державному Центрі УНР, викликана резиґнаціями голови Української Національної Ради інж. Осипа Бойдуника та керівника ресорту закордонних справ Виконавчого Органу УНР інж. Дмитра Андрієвського, поглибилась ще далі резиґнацією діючого заступника голови УНРади, проф. Євгена Ґловінського. Проф. Ґловінський зрезиґнував із свого становища 16-го липня. Причиною цієї чергової резиґнації мало бути становище партій УРДП, УСД і УНДО, які відмовились від вимаганої представниками ОУН реорганізації Виконавчого Органу УНРади та полагодження існуючої кризи на консолідаційній базі.

У НАЙБЛИЖЧУ СУБОТУ НА СОЮЗІВЦІ — ОРИҐІНАЛЬНИЙ ВЕЧІР МУЗИКИ І ПІСНІ

У рямках щотижневих культурно-розваґових імпрез на „Союзівці", вакаційно-відпочинковій оселі Українського Народного Союзу при вступі в гори Кетскил біля Керґонксон, відбудеться в найближчу суботу, 30-го липня, ориґінальний вечір музики і пісні. Цей вечір організує наш молодий композитор пан Ігор Соневицький, а в програмі, крім нього, виступлять відома наша солістка-сопрано п-ні Марта Кобрин-Кокольська та молода артистка-скрипалька Алісія Бучинська. Подібні виступи заплянувано теж на дальші суботи вакаційного сезону. А в середу, 3-го серпня, починаються на „Союзівці" вже другі з черги курси українознавства для молоді.

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ПІДТРИМУЄ СВОЮ ПРОПОЗИЦІЮ ПРО ВИМІНУ ВІЙСЬКОВИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ З СССР

Вашингтон. — През. Айзенгавер не тільки не відкликав, але ще й поширив свою пропозицію, яку зробив був під час Женевської Конференції, щодо свобідного фотографування з повітря всіх військових об'єктів в ЗДА совєтськими летунами, під умовою, що, очевидно, таке саме право дістають американські летуни у відношенні до совєтської території й існуючих на ній військових об'єктів. Президент відповідаючи на питання журналістів на пресовій конференції 27 липня ц. р., виразно зазначив, що його проєкт торкається також закладів продукування атомової зброї. Такі „мирові літаки" мали б право, казав президент, літати понад „кожною частиною території обох країн", а виміна інформаціями про військові дані мала б бути „комплетною". Президент зазначив при тому, що взаємні інформації про військову силу не вплинули б на оборонну сторожкість країни, згідно з її плянуванням. — З інших закордонно-політичних питань, заторкнених на пресовій конференції, багато місця вприсвячено американсько-китайським відносинам. На запит національ-китайського журналіста, чи запляннована на 1 серпня ц. р. у Женеві конференція поміж американським амбасадором в Празі Джонсоном та репрезентантом комуністичного Китаю не нарушує у принципі інтереси національного Китаю, президент відповів, що предметом нарад заплянованої конференції є поворот до ЗДА американських громадян, військових і цивільних, що їх китайські комуністи притримують в Китаї. Це — казав президент — в найменшій мірі не торкається національного Китаю. На дальший запит президент заявив, що він не думав до цього часу про концепцію „двох Китаїв". — Велику сензацію викликала заява президента, що в розмові з маршалом Жуковим, що його президент назвав своїм „старим приятелем" з Берлінських часів у 1945 році, Жуков поінформував президента про деякі внутрішні справи в Совєтах, з'ясувавши між іншим, у чому полягає теперішня совєтська система „колективного проводу". Президент признав, що в женевських розмовах з совєтськими достойниками говорено про затіснення персональних контактів і про подорожі офіційних осіб „туди й назад", щоб таким чином облегшити взаємне пізнання. У тих женевських розмовах була мова навіть про подорожі „цілих урядових гуртів", але, зрештою, ті розмови не виходили поза рямці загальних міркувань і суґестій. Президент підкреслив це останнє у зв'язку з запитом про можливість приїзду до ЗДА високих совєтських достойників, чи виїзду до СССР з відвідинами офіційних репрезентантів ЗДА.

БОЛГАРСЬКІ КОМУНІСТИ ЗІСТРІЛИЛИ ПАСАЖИРСЬКИЙ ЛІТАК З 57 ОСОБАМИ

Атени. — Командування грецьких збройних сил подало до відома, що воно одержало радіодепешу з великого ізраїльського пасажирського літака, що він горить і падає вниз. Згідно з офіційним комунікатом ізраїльського міністерства комунікації в Тель Авіві, літака, приналежного до Ізраїльської Пасажирської Служби „Ель Аль", зістріляли болгарські вояки поблизу грецько-болгарсько-югославського кордону в горах біля місцевости Петрич. Літак летів з Лондону до Лідди в Ізраїлі й останню зупинку мав у Відні. Що сталося з 50 пасажирами і 7 членною залогою літака не відомо. Між пасажирами було всім американських громадян і 5 осіб з Совєтського Союзу. Ізраїльський уряд вислав негайно до Софії окремого літака із 6-членною комісією, завданням якої прослідити причини і наслідки катастрофи. Одержало доручення повести розсліди в справі цього зістрілення теж ізраїльське посольство в Софії. Грецькі військові кола інформують, що за їх даними літак зістрілено над дуже береженою з військового погляду прикордонною смугою Болгарії. Очевидцем зістрілення мав бути один грецький вояк. Інші грецькі вояки бачили багато болгарських санітетських амбулянсів поблизу місця катастрофи.

Помер проф. д-р Іван Велигорський

Торонто. — Дня 21 липня 1955 в Торонтонській лічниці, на 65-му році життя, помер проф. д-р Іван Велигорський, нар. 9. червня 1889 р. в Серафинцях, пов. Городенка, кол. старшина-ветеран УГА і видатний учений. Покійний був звичайним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, секретарем Управи НТШ — Торонто, Канада, видатним науковцем — славістом і визначним педагогом. Похорони відбулися на Мовнт Говп цвинтарі, в суботу 23 липня 1955 р., год. 9 ранку після заупокійної Служби Божої в церкві св. О. Николая в Торонті.

ЮГОСЛАВІЯ НЕ ХОЧЕ „НАГЛЯДУ" І РЕЗИҐНУЄ З МІЛІТАРНОЇ ДОПОМОГИ ЗДА

ТІТО КРИТИКУЄ ЗАХІД, ХВАЛИТЬ СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ І ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЮГОСЛАВІЯ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ВІРНОЮ ПРИНЦИПАМ МАРКСА І ЛЕНІНА

Београд. — У виголошеній в середу 27 липня на великому зібранні в Хорватії промові юґославський диктатор Тіто сказав, що він не дозволить ніколи на американський „нагляд" над використовуванням військового виряду, уділюваного Юґославії З'єдиненими Державами в рамках загальної господарської допомоги. Тіто заявив теж, що якщо американці будуть настоювати на цьому нагляді, то можуть зараз же таки припинити уділювання своєї допомоги; зрештою Юґославія думає, що війни не буде і тому — логічно — не потребує вже тепер мілітарної допомоги від ЗДА. Водночас Тіто дуже прихильно говорив про висліди відвідин Булґаніна і Хрущова в Беоґраді, заявляючи, що відвідини були успішні і додаючи, що Совєтський Союз обіцяв дати Юґославії 90 мільйонів долярів мілітарної і господарської допомоги, як рекомпенсату за втрати, що їх мала Юґославія внаслідок розриву з совєтським бльоком в 1948 році. Маршал Тіто підкреслив „зрозуміння", виявлене Совєтським Союзом, і протиставив його відмові Західньої Німеччини заплатити Юґославії 70 мільйонів воєнних відшкодувань, при чому критикував гостро Захід за нерозуміння справедливих совєтських вимог. Обговорюючи взаємини з Совєтським Союзом, маршал Тіто впевнював, що останні совєтські відвідини були доказом, що Юґославія не продалася Заходові і що вона залишилася вірною принципам Маркса і Леніна. За його словами Юґославії пощастило переконати совєтських провідників, що Юґославія прагне бути незалежною від Заходу і від Сходу і вільною від будь-яких встрявань у внутрішні справи. В дальшому Тіто опрокидував закиди, що Юґославія перейшла до комуністичного табору, заявляючи з натиском, що „Ми є комуністи, але ми не є в комуністичному таборі". — Якщо йде про ЗДА, то трохи прихильніше говорив Тіто тільки про виступ президента Айзенгавера в Женеві та його пропозицію в справі виміни військовими інформаціями між ЗДА і Совєтським Союзом, кажучи, що ця пропозиція не є реальною, тільки ідеалістичною, але вона доказує щире бажання миру в Айзенгавера, що його — на думку Тіта — немає в багатьох американців. В той же час Тіто назвав „хворобливою і тенденційною пропаґандою" твердження західніх політичних кіл, що відмова Совєтів дати негайну відповідь на пропозицію Айзенгавера є доказом небажання Совєтів спричинитися до утримання миру у світі.

Арґентинська опозиція висловлює свої домагання

Буенос Айрес. — В одній із найбільших арґентинських радіостацій виступив — за згодою перонівського уряду — провідник арґентинської, опозиційної до Перона, радикальної партії Артуро Фрондіці з промовою в справі внутрішнього замирення в Арґентині. Фрондіці говорив помірковано, але рішуче. Він заявив, що внутрішнього миру можна добитися тільки тоді, коли будуть здійснені всі громадянські свободи. Водночас він відкинув будь-яку можливість участи опозиційних партій у перонівському уряді, заявляючи, що опозиція не піде на ніякий компроміс коштом свободи і відречення від демократичних ідеалів. Від уряду домагався Фрондіці негайного припинення проголошування стану внутрішньої війни і генеральної амнестії для всіх, що виступали в обороні своїх ідеалів. В загальному Фрондіці вимагав „відновлення моральности, свободи, справедливости, демократії, культури і політичної й економічної суверенности нації".

Булґанін і Хрущов відвідають Англію

Лондон. — Совєтський прем'єр Булґанін і „член Президії Верховного Совєту СССР" Нікіта Хрущов відвідають на весну наступного року Англію, прийнявши запрошення від англійського прем'єра Ідена, зроблене підчас Женевської конференції. Повідомив про це офіційно англійський прем'єр Іден, промовляючи в англійському парляменті про хід і вислід Женевської конференції. Члени англійського парляменту стрінули вістку про приїзд Булґаніна й Хрущова голосними виявами радости, так, що — як зауважує кореспондент „Геральд Трибюн" — на обличчі совєтського амбасадора в Англії Маліка, який уважно прислухувався промові Ідена з дипломатичної ложі, появилась усмішка. Іден висловив погляд, що відвідини совєтських достойників в Англії причиняться „до закінчення того стану взаємного недовір'я, що його називаємо холодною війною".

В АМЕРИЦІ

● **Всі ті особи, які пріють** в американських містах, можуть потішати себе тим, що й на Алясці панує велика спека. В маленькому ескімоському селі на одному з островів Північного океану 27 липня температура була 80 ступнів, а в Ферbenксі термометер дійшов до 93 ст., хоч у грудні 1954 року термометер показував там 54 ст. нижче зера.

● **Кіновий співак** Дік Геймес заявив, що коли б не його дружина, відома кінозірка Ріта Гейворт, то він ніколи не виграв би справи із Іміґраційним Урядом, який хотів його допортувати. Ріта заохочувала свого чоловіка постійно вносити апеляції, аж поки уряд не залишив спроб його депортувати.

● **Бостонська Симфонічна** Оркестра плянує поїхати до СССР на гостинні виступи в 1956 році, коли робитиме турне по Европі. Це було б в дусі домагання президента Айзенгавера в Женеві, щоб Совєти відкинули залізну куртину.

● **Голова Крайового** Товариства Продуцентів Ляльок, Дейвід Розенстейн, вислав президентові Айзенгаверові листа, в якому докоряє йому за те, що він, бувши в Швайцарії, купив для своєї внучки швайцарську ляльку. Розенстейн твердить, що американські продуценти ляльок здивовані вчинком президента, яким він вивищив швайцарські ляльки, супроти американських.

● **Цього літа** 117 американських кораблів перевозитимуть устаткування для найдалі на північ висуненої радарової лінії. З портів обох побереж випливуть на північ криголоми, вантажні кораблі та нафтоналивні кораблі. Все устаткування має бути перевезене до приходу зими, коли льоди покриють океани.

● **Крайова** Наукова Фундація заявляє, що недостача наукових дослідників та інженерів стримує поступ цієї країни. Більше як 200 компаній не можуть заанґажувати потрібної кількости науковців і інженерів.

● **Бавовняно-прядильний** промисл у червні цього року працював на 135 відсотків своєї нормальної спроможности, затруднюючи робітників на дві зміни — 80 годин тижнево. В червні 1954 року продукція становила 122.8 відсотка.

● **Син президента майор** Джан Айзенгавер матиме 28 липня пресову конференцію, яку він влаштовує, щоб запізнатися з технікою зустрічі з журналістами. Ця пресова конференція відбудеться в форті Белвуар, Вірджінія, де він тепер перебуває на службі.

ВІСТІ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

(За совєтською пресою і радіо)

ДВІСТІ ФІЛЬМІВ І ОДИН — УКРАЇНСЬКИЙ

„Літературная Газета" повідомляє, що в наступні два роки кіностудії СССР випустять на екрани понад 200 кінофільмів. Плян випуску цих кінокартин вже затвердило Міністерство культури. З 65 фільмів, які вийдуть цього року, 16 вже закінчені. З наведеного списку заплянованих кінофільмів виразно видно, яке місце приділюється в совєтській кінематографії Україні і її мистцям. Отже з 65 фільмів, які мають вийти на екрани цього року, 61 — російські, тобто виготовлені за сценаріями, написаними російськими сценаристами або зафільмованими на підставі творів російських письменників М. Шолохова, К. Федіна, Ф. Ґладкова, В. Катаєва, Б. Горбатого, Д. Граніка, Н. Чуковського Л. Лаґіна, Г. Ніколаєвої та ін. Два кінофільми латиські — „До нового берега" за однойменним романом латиського письменника В. Лаціса та „Весняні приморозки" — про життя селян дореволюційної Латвії за мотивами новель Р. Блявмана. Один кінофільм естонський: „Коли наступає вечір" — фільм-концерт естонського мистецтва. І, нарешті, один фільм український — „Іван Франко" — сфальсифікована біографія великого українського письменника, в якій підкреслюється насамперед захоплення Івана Франка російською „великою культурою". Отак животіє українське кіномистецтво у „вільній сім'ї совєтських народів".

МОСКОВСЬКА БАЛАЛАЙКА — НА ПЕРШОМУ МІСЦІ

Як повідомляє „Радянська Україна", „у Києві в приміщенні консерваторії відзначено цими днями тисячоліття існування народних інструментів. Створений у 1925 році, як перший на Україні, відділ народних інструментів при Київській консерваторії, став одним із центрів інструментального мистецтва. Весь час поповнювали його талановиті музики з народу, аматори гри на бояні, балалайці та інших народних інструментах. У Колонній залі української філармонії відбувся звітний концерт виконавців на народних інструментах, на якому найкраще відзначились виконавці на балалайках". Центральна „українська" газета, пишучи про народні інструменти, зараховує до них також московську балалайку, але не згадує про справді прекрасний витвір української душі — кобзу. Тож не диво, що й на концерті, присвяченому народним інструментам, найбільше сподобалась членам жюрі балалайка — улюблениця московській вулиці.

АМЕРИКАНСЬКА ФАРМЕРСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ В ХАРКОВІ

Про приїзд до Харкова американських „куркулів" кореспондент „Правди" В. Тесленко пише в приязному тоні, відповідно до нового курсу на „співіснування". Отож делеґація оглянула місто, а потім відвідала тракторний завод, де робітники зустріли її „вийнятково тепло". Один з членів делеґації — фармер з стейту Вашинґтон, „господін" Аса Клерк — виявив бажання спробувати проїхатися на тракторі, що саме сходив з конвеєра. Разом з робітником Симоненком він сів у кабіну і, під загальні оплески присутніх, провів її по заводському подвір'ю. В інструментальному цеху гостям піднесли китиці квітів, і тут вони сфотографувались з робітниками. Потім американці проспівали пісеньку „Ми всі з Айови", а на їхню просьбу „представники заводського колективу також проспівали ряд українських і російських народних пісень". Того ж дня американська делеґація відвідала Харківську машино-тракторну станцію, дитячу захоронку і науково-дослідний інститут тваринництва. В такому ідилічному світлі змальовує совєтський кореспондент зустріч із „американськими панами війни".

В СВІТІ

● **Карль Густав Юнґ**, один із найславніших психоаналітиків, колишній учень, а потім противник Зиґмунда Фрайда, святкував у Швайцарії своє 80-річчя і з цього приводу заявив, що дожити до такого віку — це найбільший успіх його життя.

● **Французький парлямент** прийняв закон, що примушує членів парляменту бути обов'язково приявними при ухвалюванні деяких законів і справ, як напр. при затверджуванні нового прем'єра, ратифікуванні міжнародних договорів чи ухвалюванні вотуму довір'я. Французькі парляментаристи так масово абсентуються на засіданнях парляменту, що самі рішили виступити проти цього явища.

● **У Совєтах** продукція предметів першої потреби впала в перших шести місяцях цього року на найнижчий рівень за всі післявоєнні роки — твердить Г. Шворц у „НЙТаймсі". Причини: слаба сільсько-господарська продукція, брак сировців (шкіри, вовни) і упривілейоване місце для важкого воєнного промислу. У полотняному та вовняному промислі, у виробі шовкового і штучно-шовкового одягу, в продукції шкіряних виробів, черевиків, телевізорів, холодилень і радіоапаратів — ні в одній ділянці не осягнено навіть того скромного рівня, що його визначено після упадку Маленкова, як речника піднесення життьової стопи совєтського обивателя.

● **У Сеулі** заарештовано 26-річного корейця, який, здобувши якусь довідку, ухитрився розмовляти у вересні 1953 року з генералом Діном, що повернувся тоді з комуністичного полону, і ту свою розмову негайно передав комуністам. Цей молодий чоловік збирався їхати під фальшивим прізвищем до ЗДА, як комуністичний шпигун.

● **Карльос Ріттер**, американець з народження, 63-річний мільйонер, постійний мешканець Буенос Айресу в Арґентині, переплив, як аматор-легкоатлет, Босфор в обидві сторони. В одну сторону він плив 27 хвилин, а в другу — 55. Босфор, що ділить Европу від Азії, має ширину коло одної милі.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕПОРУШНА ОСНОВА

У цьому числі „Свободи" читачі знайдуть, крім щомісячних касових і організаційних звітів, вже третій з черги випуск окремої інформаційної картки Українського Народного Союзу. Ясно, що друкований на цій вкладці матеріял має пропаґандивний характер та пропаґандивні цілі, але ця пропаґанда далека від того, що ми звичайно під пропаґандою розуміємо. Тут бо не йде про те, щоб умовляти в когонебудь якусь фіктивну вартість з метою „продати" якийсь більше чи менше вартісний продукт чи „здобути" когось для якоїсь більше чи менше вартісної справи або акції. Пропаґандивний характер цього спеціяльного, тепер уже періодичного, щомісячного видання УНСоюзу полягає в тому, щоб представити ясну, як сонце, правду про саму основу нашого спільнотного життя в цій країні, — основу, що нею без усякого сумніву був, є і може залишитись тільки Український Народний Союз.

Це вже належить до людської вдачі, що вона найтяжче сприймає найбільш очевидні й самозрозумілі речі. Люди часто, як діти, йдуть імпульсивно за будь-якою блискіткою, що не має жадної питомої вартости, а тільки вабить зір короткотривалим блиском штучного світла. Кожна справжня вартість вимагає труду, щоб її знайти і пізнати. Вона, як ті дорогоцінні перли, що їх треба з трудом шукати на дні моря, хоч подібні до злуди блискітки можна без найменшого труду і за кілька центів купити в мандрівного ґандляра.

Окрема вкладка Українського Народного Союзу має своїм завданням полегшити нашим людям шукання тих несфальшованих вартостей. Правда, одним із багатьох наявних доказів вартости УНСоюзу є вся „Свобода", кожне її число, бо ж вона є органом УНС, вона є його ідейним виразником і його інструментом. Проте, вона є тим світлом, за яким часто важко побачити його джерело — Український Народний Союз. Тому саме й виникла думка друкувати кожного місяця окрему вкладку, яка це джерело допомогла б пізнати.

Нам усім мусить на цьому залежати. Нам мусить залежати на тому, щоб уся наша спільнота пізнала і оцінила Український Народний Союз не тільки по кожночасній кількості його членів і кожночасній сумі його майна, щоб вона бачила не тільки поодинокі функції та поодинокі прояви, які — як і все та завжди в житті — можуть бути більше або менше вдалі й успішні, але щоб вона збагнула саму суть цієї великої організації, щоб збагнула його питому вартість для кожного з нас зокрема і для всіх нас разом.

Звичайно, цього не можна показати чи вияснити в одній статті чи в одному числі. Тут бо маємо до діла з найбільш інтересним процесом понад шістьох десятків років. Тут маємо величезну традицію і величезний капітал досвіду та моральних вартостей, бо тільки вони могли створити таку непорушну основу нашого життя і наших багатобічних проявів, якою є Український Народний Союз. Як же ж його пізнати, як дійти до тієї істини, щоб здобути собі власне переконання і не потребувати тільки вірити на слово редакторові чи організаторові?

Поперше — треба знати історію. На цій окремій картці друкуємо уривками дві більші праці на цю тему, — одну про „Американську Україну", а другу про „УНСоюз в минулому і сучасному". Обидві праці базовані на дослідах, джерелах та документах. Рівночасно друкуємо матеріяли і коментарі на актуальні теми та проблеми УНС, які і звідомлення з праці і поодиноких подій в тій організації, і тих, що ці події творять, чи працю виконують. Можливо, що для декого ці матеріяли можуть видаватись нецікавими. Але спробуйте ними зацікавитись ,прочитайте їх раз і читайте систематично, і ви напевно знайдете в них багато дечого цікавішого, правдивішого та вартіснішого, ніж у нашій теперішній „чисто" політичній метушні та фразеології.

Подруге — треба основно збагнути і проаналізувати сучасність, і знову не на підставі поголосок, але на підставі фактів. Вони, ці факти, очевидні, але їх треба навчитись і хотіти бачити власними очима, без будь-яких окулярів.

Вкінці третє — мусимо пробувати заглянути в майбутнє та його можливості. Знання минулого і свідомість сучасного нам у цьому допоможуть. Під цим кутом і з цією метою друкується в „Свободі" окрема картка УНСоюзу. Її завданням є допомогти нашій громаді пізнати найпевнішу і найтонвкішу основу нашого спільнотного життя, пізнати УНСоюз в його минулому і сучасному, бо тільки ставши на такій непорушній основі ми — за словами грецького філософа — можемо „порушити землю", можемо піти шляхом невпинного проґресу.

НТШ НА НОВОМУ ШЛЯХУ

В „Бюлетені" Наукового Товариства ім. Шевченка з червня цього року пишеться про те, що „стара Головна Управа цього Т-ва закінчила свої мандати" і що „дотеперішнє Наукове Товариство ім. Шевченка, як одноцільна адміністраційна українська наукова централя, перестала існувати", а його місце „займе Наукове Товариство ім. Шевченка як союз чотирьох правно та адміністраційно самостійних установ". Таким чином „НТШ ступає на новий, невідомий шлях, подиктований теперішнім українським науковим лихоліттям і зв'язаним із ним розпорошенням науковців, згуртованих в НТШ, по широкому світі".

Український нарід вже не раз переживав у своїй історії критичні хвилини, подібні до теперішнього лихоліття. До них належить і друга половина XIX віку, коли провідники російського імперіялізму могли думати, що їм вдалося при допомозі жорстоких заборон всякого прояву українського життя знищити українську націю, як окрему самостійну одиницю між вільними народами світу. Та даремні були їхні сподівання, бо на захист нашого народу виступило українське слово, яке поставив на сторожі свого народу безсмертний геній Тараса Шевченка.

І тому це не випадок, що українські патріоти, організуючи перше українське літературне товариство в грудні 1873 року, назвали його „Товариством ім. Шевченка". Це Т-во зорганізовано в стародавній столиці Галицької волости, у Львові, хоч про його заснування дбали, головним чином, українські діячі з тієї частини України, яка була під російським окупантом (О. Кониський, Д. Пильчиків, М. Жученко, М. Драгоманів). Оцей великий моральний і матеріяльний вклад східних українців в організацію і працю НТШ можна бачити впродовж усієї його історії, яка становить вже понад 80 років. Соборницький дух в цьому Т-стві видно і тоді, коли, знову ж заходами наддніпрянських українців, в 1892 році перетворено це Т-ство в „Наукове Товариство ім. Шевченка", і пізніше, коли його довголітнім головою був наш найславніший історик — Михайло Грушевський. Соборницький характер НТШ зберігся дотепер.

За головування М. Грушевського зорганізовано НТШ на зразок Академії Наук, з такими трьома секціями: історично-філософічною, філологічною та математично-природописно-лікарською, в рямках яких працювали окремі комісії. Одначе НТШ, хоч мало характер Академії Наук, не користувалось таким титулом внаслідок неприхильної постави польсько-австрійської окупаційної влади. НТШ періодично видавало тоді цілу низку видань: „Записки", „Хроніку" та „Збірники" і випустило понад 600 томів своїх видань, які принесли честь українській науці.

Та російські шовіністи і імперіялісти знали, яку велику вартість має за кордонами Російської імперії вільна українська наука, і тому при кожній нагоді старалися знищити вогнище української культури — НТШ. Коли російські війська зайняли були в 1914 році західні українські землі, то російська адміністрація негайно припинила діяльність НТШ, а російські військові відділи знищили установи Т-ства — книгарню, бібліотеку та друкарню. Коли ж після неуспішних визвольних змагань українського народу до волі, Львів зайняли поляки, то й вони, як тільки могли, стримували діяльність НТШ, яке в найнесприятливіших умовинах старалося продовжувати працю в усіх своїх ділянках: науково-дослідній, музейній, лябораторійній, бібліотечній та видавничій.

Та правдива криза для НТШ настала тоді, коли західньо-українські землі заґарбали наслідники російських царів — російські червоні імперіялісти. Одним із перших їхніх кроків була ліквідація діяльности НТШ. Німецькі окупанти не дозволили на відновлення діяльности цього Т-ства,а коли 1944 року знову російські червоні окупанти зайняли Галичину, численні українські вчені, дійсні й звичайні члени НТШ, залишили рідні землі, щоб у вільному світі шукати можливости продовжувати свою наукову працю.

Однак, під час війни, в умовах гітлерівської диктатури, не можна було навіть думати про наукову працю. Та зараз після того, як американські війська звільнили Німеччину від нацистського терору, українські науковці негайно відновили діяльність НТШ, яке почало працювати на основі давнього статуту. Тоді відновлено деякі видання і видано монументальну „Енциклопедію Українознавства" в трьох томах, англійське видання якої саме тепер друкується в ЗДА, — заходом і коштом Українського Народного Союзу.

Після декількох років скитальщини дійсні й звичайні члени НТШ почали виїздити з Европи. Найбільше їх опинилося на американському континенті — в ЗДА та Канаді, де вони зорганізувались у Відділях НТШ. Такі Відділи НТШ постали в ЗДА, Канаді та Австралії, а ті члени, що залишилися в Европі, оформилися в Европейському Відділі НТШ. Нові умовини, витворені переселенням членів НТШ до різних країн, вимагали зміни організаційних основ Т-ства, бо давній, львівський ще, статут не відповідав законам тих держав, в яких постали Відділи НТШ з Централею в Европі.

Тому минулого року проведено кореспонденційним шляхом Загальні Збори НТШ, на яких прийнято новий статут Т-ва. Згідно з цим статутом існують тепер чотири правно та організаційно самостійні Наукові Товариства ім. Шевченка: в ЗДА, Канаді, Австралії та в Европі. Всі ці крайові НТШ будуть сфедеровані, і на чолі цієї федерації стоятиме Головна Рада НТШ, до якої входитимуть представники самостійних крайових НТШ*). Немає тепер фізичного зв'язку між членами окремих самостійних НТШ, але залишаються спільні моральні основи, які об'єднуватимуть всіх членів Товариства, без огляду на те, де вони перебувають. Головна Управа старого НТШ пише в прощальному зверненні до всіх своїх членів з цього приводу так:

„Якщо ці моральні зв'язки між розсіяними по всьому світі членами НТШ будуть сильні, то НТШ зможе і в майбутньому виконувати свою ролю в українській науці, — поставленій на службу визволення Батьківщини. Стануть ці моральні зв'язки слабнути, то НТШ чекає невесела майбутність. Тож завдання старших науковців, — побіч свого наукового досвіду, — передавати молодому членству традиції НТШ, вже 80-річного Ювілята".

На теперішніх членах нашої найстаршої наукової установи лежить велика відповідальність: зберегти науковий скарб трьох поколінь українських учених і продовжувати працю своїх попередників, які також у невідрадних умовинах працювали для визволення своєї Батьківщини-України.

Український народ завжди підтримував працю НТШ. Стара Головна Управа НТШ висловлює сподівання, що всі українці, що живуть у вільному світі і що їм дорога справа визволення України, і тепер не відмовлять своєї помочі нашій старій науковій твердині, якою завжди було НТШ і якою воно й надалі буде, хоч вступило на новий організаційний шлях.

*) Ширше про реорганізацію НТШ писав проф. д-р Євген Вертипорох у статті „Нова структура НТШ" в 115-117 числах „Свободи" з цього року.

ЧИ МОЖЕ ЗМІНИТИСЬ ПОЛІТИКА СОВЄТІВ?

Очевидно, що величезна більшість українців і, мабуть, всіх уярмлених Совєтами народів на поставлене вище питання відразу відповість „ні". Вони покликаються при цьому на свій близько 38-річний досвід, який каже, що від часу захоплення московськими большевиками влади були, правда, деякі короткотривалі зміни, як господарський НЕП, чи „українізаційний" період в УССР, але власне короткотривалість цих змін і поворот потім до ще жорстокішого режиму, з ще більш доктринерськими експериментами, що потягали за собою буквально сотні тисяч і мільйони людських жертв, вказують на незмінність істоти большевизму. І це саме стосується закордонної совєтської політики. Вона є сумою двох чинників, двох „священних місій". російського імперіялізму, ненаситність якого не знає меж і який змагає до опанування всього світу, щоб Москва могла стати „третім Римом" і щоб „із Сходу сонце світило на всю землю", — і міжнародного комунізму, який хоче запанувати в усіх країнах світу, кермований в цьому своєму змаганні з одного московського центру. І тому — каже така оцінка російського большевизму, як нищівної державної системи на Сході Европи — всі „зміни", що їх виявляє віднедавна совєтська закордонна політика, є тільки тактичними способами замилити очі закордонові, щоб зискати на часі, потрібному Совєтам для кращої підготови до нового страхітливого удару на Захід. Ціль залишилась та сама, змінилась тактика, згідно з Леніновою заповіддю, що добре зробити крок назад ,коли можна потім зробити два вперед.

Але великий англійський історик-аналітик Арнолд Тойнбі, професор всесвітньої історії в лондонському університеті й директор студій в Королівському Інституті для Міжнародних Справ у Лондоні, підходить до цієї справи не так просто. У прецікавій статті на цю тему в останньому тижневому „Магазині" „НЙТаймсу" він признає, що бувають такі державні режими, які невідхильно штовхають державу в одному тільки напрямку, без змоги відхилитись від нього. Таким був гітлерівський режим: запанувавши в Німеччині в 1933 році, він узяв відразу невідхильний курс на війну; врятувавши державу від катастрофи господарської депресії накрученням воєнного промислу, гітлеризм не міг зупинити процес перетворення Німеччини в один збройний табір, бо така зміна була б спричинила в країні революцію й упадок режиму. Тому, каже Тойнбі, Чемберлен зробив величезну помилку, повіривши, що можна буде мирно співжити з гітлерівською Німеччиною, якщо заспокоїти її національні претенсії. „Коли ми приймаємо тепер такий самий засновок у відношенні до росіян, то чи не робимо тієї самої помилки і не викликаємо того самого нещастя?"

Тойнбі дуже добре знає історію російського комунізму й прерізних змін у Совєтах, що відбулися там впродовж 38 років. Ленін відвернувся від первісного тотального соціялізму до НЕП-у, Сталін завернув до нього назад, потім уложив пакт з Гітлером в серпні 1939 року, щоб у дальшому ході війни стати союзником Заходу, а зараз після війни розпочати з тим же Заходом холодну війну. Короткотривалість усіх як большевицьких, так і нацистських змін на краще була наслідком нещирости тих актів. Чи теперішня зміна може бути щира? Є на це відповідь і „так" і „ні". Тойнбі спершу вичисляє дві найповажніші причини, чому „ні": 1) вкорінення ідеологічної системи впродовж близько сорока років з її непорушними доктринами і 2) традиція російської імперіялістичної закордонної політики, — себто насправді ті два арґументи, що їх наведено на вступі цієї статті при неґативній оцінці сучасної совєтської „зміни".

Але Тойнбі, як історик, звертає увагу на прецеденси, коли деякі непорушні, здавалося б, ідеологічні канони, які впливали на історію світу, теж пішли в забуття, дармащо в теорії вони ще й нині існують, і може є ще й нині фанатики, які їм поклоняються у своєму — в життьовій практиці — нешкідливому світогляді. Так було з принципом воюючого ісламізму, що викликав щораз нові імперіялістичні походи на завоювання країн „невірних", аж поки заламався в 1683 році під Віднем. І так було з принципом, що християнську

(Закінчення на стор. 7-ій)

Лев Шанковський

ВУЛИЦЯ ІМ. ПОЛК. МЄДВЄДЄВА . . .

(Слідами недавнього, а так вже призабутого минулого)

(2)

Такі „рецензії" появились були в січні 1953 року у „Вінницькій Правді", київській „Правде Украины" і навіть у московській „Литературной Газете". Щоправда, „батенько" рідний жив ще тоді, але спілка Берія-Маленков поволі почала готуватися до перебрання влади в СССР. У квітні 1953 року книгу „Сильные духом" стягнули з продажу за кордоном, а мабуть також в СССР. Тільки, коли позиція Хрущова стала сильніша, несподівано „Правда Украины" (з 4. І. 1955 р.) виступила на захист Мєдвєдєва та в обороні „лжепідпільників", яких лише два роки тому засуджувала. „Блат" тов. Мєдвєдєва з тов. Хрущовим мусить бути таки дуже міцний, бо тепер, як бачимо, покровителя „лжепідпільників" видвигають на п'єдестал.

Але нам пора вертатися до нашої „історії". У рівенській легальній українській газеті „Волинь", що появлялася в Рівному за німецької окупації, в ч. 83 з 24 жовтня 1943 року, надруковано таке офіційне повідомлення німецьких окупаційних властей: „Останнім часом зроблено два атентати на життя високопоставленої особи Райхскомісаріяту Украіне. Завдяки докладному доходженню точно встановлено зв'язок між властивим колом виконуючих атентат та ідейними спричинниками. Після цього заряджено та переведено заходи проти великої кількости в'язнів з Волині, які належать до обвинувачених кол".

Стільки офіційний комунікат. Заходи, що ними хвалилися німецькі окупанти в цьому комунікаті, справді охопили „велику кількість" в'язнів по волинських тюрмах і карних таборах. В'язні ці належали до українських національних кол, бо „розумні" німці, в „точних доходженнях" встановили причетність цих кол до атентатів. Цих в'язнів німці розстрілювали впродовж двох тижнів, від 9-го до 22-го жовтня 1943 року. За приблизними підрахунками українського підпілля, німці розстріляли тоді понад 1,000 в'язнів, в тому числі тільки в рівенській тюрмі понад 500 (15 жовтня). Загинули тоді в Рівному о. прот. Микола Малюжинський, член Адміністратури УАПЦ, о. прот. Володимир Мисечко, о. прот. Андрій Піклевич, д-р Харитя Кононенко, пані Ганна й Тамара Мартинюки й багато інших українських священиків, селян, робітників, інтеліґентів, що їх всіх годі назвати в цьому місці. Наказ до цих розстрілів видав Альфред Функ, СС-оберфюрер і шеф відділу юстиції в Райхскомісаріяті Украіне.

У своїй книзі полк. Мєдвєдєв пише, що, внаслідок атентатів у Рівному, німці розстріляли 38 видатних українців (ст. 293). Але Мєдвєдєв також описує, як він і його група, що перебувала тоді в лісах недалеко Рівного, раділи, коли прочитали в газеті „Волинь", що її привіз член групи, наведений нами комунікат (там же). Раділи, що вдалася провокація, бо атентати в Рівному виконав визначний член групи полк. Мєдвєдєва — Ніколай Іванович Кузнєцов. Большевицькі шакали раділи, що з руки ворога загинули неповинні українські селяни, робітники, інтеліґенти!

Так! Згинули тоді внаслідок провокації Кузнєцова ні в чому неповинні українські люди! У колишньому бернардинському кляшторі в Заславі, який служив гітлерівським „визволителям" за тюрму, розстріляно 70 українських селян з села Великі Радогощі на чолі з священиком о. Андроніком Галабурдою (9 жовтня). У дубенській тюрмі розстріляно тоді 83 особи, переважно селян і робітників (14 жовтня). Таких прикладів можна навести більше, але вони б виходили поза рямці цієї статті. Криваве жниво провокації Кузнєцова було обильне, і „героям" дійсно було з чого радіти.

Провокація Кузнєцова полягала в тому, що він на місці атентату підкинув портфель з документами члена ОУН і сфальшованим мєдвєдєвськими партизанами наказом ОУН про розпочаття великої атентатної акції проти високопоставлених німецьких окупантів. Знайдення німцями цього підкиненого портфелю було тим „точним доходженням", яким німці встановили „зв'язок" між атентатниками й „ідейними спричинниками". Кузнєцов своєю провокацією вміло вказав на потрібні йому „кола". Проте, провокація залишається провокацією, і нею завжди гидуватиме кожна чесна людина і кожний чесний революціонер.

До провокації Кузнєцова ми ще повернемося. Тепер хочемо показати, звідкіля взявся „герой" Мєдвєдєв у Західній Україні і яким чином дістався в околиці Рівного, де йому вдалося, чужими руками, спровокувати різню українців. Отже „розвідувально-диверсійний" загін, що ним командував Мєдвєдєв, сформувався недалеко Москви. В своїй книзі він оповідає, як відбувався „підбір кадрів" (ст. 8) і описує лісовий вишкільний табір під Москвою (ст. 9). Між „кадри" попалися деякі уродженці західнього Полісся та західньої Волині, що їх большевики знайшли серед вояків московської залоги, а також 15 еспанських комуністів, що не знали ніякої слов'янської мови, але стали прибічною охороною Мєдвєдєва (ст. 13). Весною 1942 року загін Мєдвєдєва перекинули в білоруські ліси біля Мозиря, дармащо загонові поставлено розвідувально-диверсійні (не бойові) завдання. Скидати загін в Україну було доволі небезпечно через „націоналістичні банди". Про це пише сам Мєдвєдєв, кажучи: „Вже при перших виходах в села й хутори Рівенської области партизани почали стикатися з бандами українських націоналістів. Були ці банди невеликі чисельно, але не зле озброєні" (ст. 49).

(Продовження буде)

О. Гай-Головко

ОДЧАЙДУШНІ

(3)

∴

О четвертій годині ми розписалися. У коридорі холодно з ним розпрощалася, і ми поодинці розійшлися. Увечорі з вікна побачила Валер'яна, коли він ішов на станцію. Махнула йому хусточкою. Він глянув на мене з докором і сумно всміхнувся.

На цьому наше одруження кінчилося. Я почала думати про здійснення найдорожчої своєї мрії. У мене в Ленінграді навіть було де спинитися. Я могла жити в своєї тітки Людмили, що загналася туди з своїм чоловіком у 1933 році під час голоду. Тому я нетерпляче чекала з інституту повідомлення. Дні в чеканні були довгі й виснажливі. Щоб їх скоротити, я читала книжки й вишивала.

Одного серпневого дня листоноша приніс мені листа. Я схопила листа коло воріт, щоб не попав батькам у руки, і прочитала його в садку. Дирекція інституту повідомляла, щоб я з'явилася першого вересня на навчання. Я раділа радощами захопленої дитини. Потім почала думати, що сказати батькам. І я вирішила сказати правду. Під час моєї розповіді батько насупився, а мати заплакала.

— Що ж тепер буде? — спитала вона. — Ти ж не дівчина й не жінка.

Я лишилася такою, як і була.

— Але як ти посміла зробити це? — застогнав батько.

— Ви сказали — самій пробивати собі шлях у життя. Я й пробиваю.

∴

У кінці серпня 1940 року поїзд привіз мене до Ленінграду. З вокзалу я приїхала до тітки Людмили на вулиці Чехова.

Тітка Людмила працювала санітаркою в шпиталі. Була бездітна вдовиця і ставилася до мене, як до рідної дочки. Я не хотіла відповідати їй невдячністю і поділилася з нею своєю таємницею. Вона, не сказавши нічого, похитала головою. Очевидно їй стало жаль обох — мене і Валер'яна.

Уранці ми вставали разом, їли по скибці хліба, запивали чаєм і йшли кожна своєю дорогою. Вона до шпиталю, я до інституту. Надвечір, з'ївши тарані або тюльки, ми час від часу виходили до Фінської затоки. Два роки тому її чоловіка — портового вантажника енкаведисти розстріляли за те, що в порті розмовляв з іноземними матросами. Тому тітку Людмилу часто тягло до моря. Вона пильно дивилася в клекотливі хвилі, ніби ось-ось мав виплисти на берег її чоловік. Стоючи отак, вона не обзивалася, а тільки тяжко зітхала. Якось на Стрілці жалісно глянула на мене й ледве чутно сказала:

— Може ти матимеш ліпше щастя.

— Не знаю, тьотю.

— Твоє становище може змінитися, а моє ніколи.

— Моє також не зміниться.

Тітка Людмила скорбно похитала головою.

— Я не хочу втручатися в ваші справи, але мені здається, що він не зробив тобі цього ради твоїх очей, а ти не прийняла це, як ласку.

Я нічого їй не відповіла, бо вона сказала правду.

∴

В інституті все йшло гладенько, бож формально я була дружиною морського офіцера. До мене добре ставилися партійці, комсомольці, професори й студенти. Одні з пошани ,інші зі страху. Однак я не переставала думати про небезпеку. Але я заспокоювала себе, що тут ніхто мене не знає.

Куди більше мене непокоїло моє тяжке матеріяльне становище. Батькових копійок, які він економив на їжі, ледве вистачало мені на хліб і чай. Постійне недоїдання при інтенсивній розумовій праці дуже швидко могло зломити моє молоде життя. Я нишком журилася, але своєї журби нікому не показувала.

Якось мене покликали до інститутської канцелярії. Я йшла туди з таким страхом, що в мене не попадав зуб на зуб. Але секретар глянув на мене привітно, і я заспокоїлася.

— Товаришко Любо, — сказав він. — Тобі прийшов переказ на гроші.

— Від кого? — спитала я всміхнувшись, щоб не показати свого розгублення.

— Від чоловіка, звичайно. Розпишися.

Я сміливо розписалася, немов би це було в моїй звичці. У коридорі кинула переказ в торбинку й у тяжкому настрої пішла до авдиторії. На останніх лекціях мене трясло, як в лихоманці. Прийшовши додому, показала переказ тітці Людмилі.

Тітка Людмила глянула на переказ і радісно скрикнула:

— Двісті п'ятдесят карбованців!

— Мене не цікавить, скільки там карбованців, — промовила я невдоволено. — Порадьте, що мені робити?

— Нічого, — спокійно відповіла вона. — Завтра підеш на пошту по гроші. Це ж від твого чоловіка.

— Він не чоловік мені! — застогнала я.

— Заспокійся, Любцю, і роби так, як наказує твоє сумління.

Я не могла далі користуватися тітчиною добродійністю й одчайдушно сказала:

— Добре, я візьму ці гроші в позику.

— Так буде ліпше, — промовила тітка Людмила.

Другого дня я дістала гроші.

∴

Ти ніколи не уявиш, що ділялося в ці дні в моїй душі. Я щовечора намагалася написати Валер'янові листа, вилаяти, принизити, зрівняти його з землею, як роблять ображені люди. Але в мене випадало з рук перо, і я відкладала.

Наступного місяця я знову дістала від Валер'яна гроші. Пізніше знову і знову. Упродовж цього часу він не відвідав мене й не подав про себе жадної вісточки. Чому? — думала я. І кінець-кінцем зробила висновок, що він не хотів нічим показати моєї залежности від нього. Значить, він любив мене. І, мабуть, нетерпляче чекав від мене одного-однісінького слова, бож формально я була його дружина.

З кожним днем це хвилювало мене дужче. З кожним днем моє почуття до нього зростало й сильніше мучило мою душу. Але моя вперта гордість стримувала мене освідчитись йому. Тітка Людмила з смутком дивилася на мене своїми сірими добрими очима й важко зітхала. Нарешті у травні чаша мого терпіння сповнилася, і я сказала тітці, що напишу до Валер'яна листа. Тітка Людмила обняла мене і, плачучи, поцілувала.

Я написала до Валер'яна коротко: — Приїжджай. Я хочу з тобою одружитися.

∴

Валер'ян приїхав до мене на початку червня 1941 року. Десь пополудні — просто з корабля. Я чекала на нього в тітчиній кімнаті. Він був ще гарніший, привабливіший і ласкавіший. Щиро до мене всміхнувся своїми чорними блискучими очима і привітався зовсім не так, як вітаються одружені. Він тільки міцно стиснув мені долоню й боязко подивився в очі.

— Я хочу з тобою одружитися, — сказала я пошепки.

— Хіба ж ми не одружені?

— Я хочу з тобою звінчатися.

— Звінчатися?

— Авжеж. Я хочу завжди бути з тобою.

Валер'ян якусь хвилину мовчав, потім тихо промовив:

— Ти кажеш правду. Але де ми звінчаємось?

— Тут є церковця на цвинтарі. Священик пообіцяв звінчати нас сьогодні ввечорі. У церкві будемо тільки ми і тітка Людмила. З'їдемося туди в різний час поодинці. Як ти на це?

— Безперечно згоджуюся. Це буде приємно для нас і наших батьків.

— А для твого сумління?

— Я йду шляхом своїх предків.

— Значить, твоє сумління буде чисте?

— Зовсім.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

З ДНЕМ 1-го ЛИПНЯ ПОЧАЛАСЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. УСІ НА ФРОНТ ТІЄЇ КАМПАНІЇ ЗА ДАЛЬШИЙ ЗРІСТ НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗА КРАЩЕ БУДУЧЕ НАШОЇ СПІЛЬНОТИ!

Д. Галичин

$1,678,489.35 ДИВІДЕНДИ ДЛЯ ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ

Український Народний Союз належить до того роду допомогових організацій, які кожного року виплачують дивіденди своїм членам. Є тільки незначна кількість організацій, що виплачують такі дивіденди, які заслуговують на згадку. Є знову такі організації, які зовсім не уділюють дивіденд, а вкінці є і такі, що хоч виплачують дивіденди, одначе ці дивіденди такі низькі, що їх властиво дивідендам навіть і не можна назвати.

УНСоюз, у перших 40 роках свого існування, не виплачував жадних дивіденд, бо члени були тоді забезпечені в старих родах обезпечення, де вкладки були надзвичайно низькі, а тим самим ці роди обезпечення не могли передбачати виплат будь-яких дивіденд. Щойно після переведення реформи і коли члени перейшли зі старого до нового роду забезпечення, почато 20 років тому уділювати дивіденди. Очевидно, загальна сума уділених дивіденд у перших роках не була висока, коли брати до уваги, що УНСоюз нараховував тоді ще тільки 30,000 членів, а тепер має їх понад 70,000. Значне збільшення загальної суми виплачуваних дивіденд наступило головно упродовж останніх 10 років, коли кількість членів зросла в тому часі приблизно на 25,000. Пересічна сума дивіденд, що її виплачувано у цих останніх 10 роках, виносила річно понад $100,000, а за ввесь час, себто за 20 років, виплачено дивіденд на загальну суму $1,678,489.35.

Коли брати до уваги суму виплаченої дивіденди кожному поодинокому членові, то з точки погляду даного члена ця сума може видаватись невисокою. Одначе, коли брати до уваги величину нашої організації, а зокрема, коли порівнювати маєток і кількість членів з маєтком і кількістю членів в інших подібних організаціях, тоді покажеться, що сума $1,678,489.35, яку виплачено в формі дивіденд, є навіть дуже високою. Бо є, наприклад, організації, маєток і кількість членів яких п'ять і більше разів перевищають майно і кількість членів УНСоюзу, проте сума виплачених дивіденд в році є приблизно така сама, як в УНСоюзі.

Виплата УНСоюзом згаданої тут суми дивіденд вказує, що Союз, це з одного боку — добре загосподарована та фінансово сильна і здорова органезація, а з другого боку, що УНСоюз, у першій мірі, дбає про своїх членів, розділюючи між ними кожну надвишку резерви, яку тільки можна призбирати. Виплата даної суми дає також відповідь на один із численних арґументів-питань, чому нам належати до УНСоюзу?

На останній конвенції УНСоюзу справа дивіденди була широко обговорювана. Йшло про те, щоб старшим членам, які належать до Союзу вже довгі роки та переходили різного роду реформи, признати вищу дивіденду ніж вони її досі діставали. Тому переведено навіть ухвалу, щоб у тій цілі зменшити дивіденду на 25 відсотків усім членам, за винятком тільки тих, що забезпечені в клясі Т., а це значить, перейшли зі старого до нового роду обезпечення, та мають 70 або більше років.

Коли прийшлось уділювати цього року дивіденди, показалось, що не має потреби зменшувати дивіденди на 25 відсотків, При обчислюванні дивіденд взято під увагу час членства кожного члена і відповідно до цього встановлено висоту дивіденди. І так, членові, що є два роки в УНСоюзі та дістає першу дивіденду, зменшено її на 21 відсотків, але вже членові, що є наприклад 10 років в УНСоюзі, зменшено дивіденду тільки 11 відсотків, а знову членові, що 20 років або більше в організації, взагалі не зменшено його дивіденди. Коли мова про загальну суму виплаченої дивіденди, то хоча, згідно з ухвалою конвенції, її можна було зменшити на 25 відсотків, проте її зменшено тільки на чотири і пів відсотка, коли брати під увагу, що в 1954 р. виплачено $125,663.65, а в 1955 році $119,955.51.

Наведений тут приклад знову вказує, що коли тільки заіснує будь-яка можливість допомоги членам, то УНСоюз є першим, щоб з цією допомогою поспішити. Бо добро членів є завжди на першому місці в програмі діяльности УНСоюзу.

Коли мова про дивіденду, то при цій нагоді варто б вияснити ще таку справу:

До Головної Канцелярії УНСоюзу, чи до Редакції „Свободи" надходять листи, а часто заторкується ту справу теж і на громадських зборах чи навіть у приватних розмовах, мовляв: Із тієї дивіденди, що її виплачує УНСоюз щорічно своїм членам, ніхто з членів не розбагатіє і він, зокрема в обставинах теперішнього загального добробуту, міг би легко без тієї дивіденди обійтись. Натомість, коли б цю дивіденду сумарично признати і пожертвувати на якусь загальну народну культурну, харитативну чи допомогову ціль, то це був би величезний вклад у наше національне життя та в наші національні потреби.

Це правда. Два, три, чотири долярів для одної людини сьогодні не становить аж таку велику суму, щоб без неї не можна обійтись. Але коли б тих понад сто тисяч долярів, що їх виплачує УНСоюз у формі дивіденд своїм членам щорічно, признати на якусь народну ціль, то це був би величезний знак і можна б дуже багато зробити.

Проте, в цьому є багато „але". Розгляньмо тільки деякі з них.

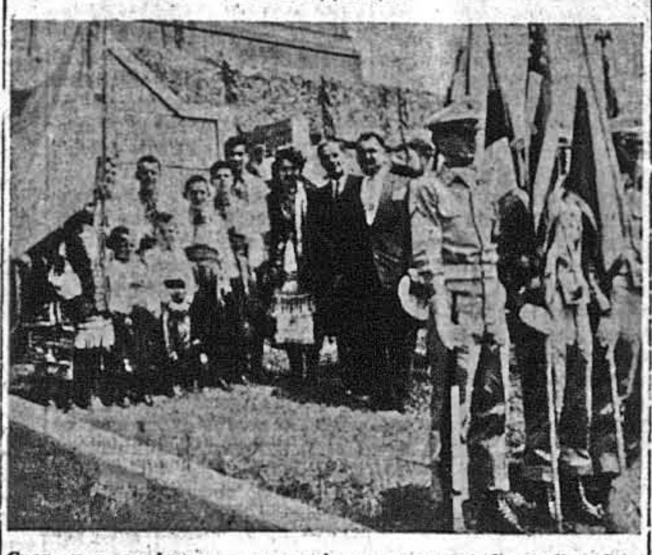
По-перше, УНСоюз та його членство є першими між жертводавцями на народні цілі, чи то до Народного Фонду УКК, чи на „Писанку" або „Коляду" для ЗУАДК та на всі інші цілі. Сам тільки Головний Уряд УНСоюзу кожного року доручає виплатити з Головної Каси багато тисяч долярів на різні такі цілі. Їх виплачують щорічно теж і Відділи УНСоюзу. Отже, коли мова про жертвенність на народні цілі, то УНСоюз без усякого сумніву є далеко попереду всіх інших організацій. Значить, він цей свій патріотичний обов'язок сповняє.

Звичайно, пожертв на добрі цілі ніколи не може бути забагато, отже не було б забагато, якщоб до тієї своєї жертвенности члени УНСоюзу додали ще й дивіденду. Проте, тут мається вже до діла із законом. Існуючі стейтові закони для таких організацій, як УНСоюз, не дозволяють переливати поодинокі фонди цих організацій на інші цілі, ніж вони призначені. Значить, коли УНСоюз має стільки резерви, що він може щорічно виплачувати понад 100,000 долярів дивіденди, то цю резерву можна виплатити тільки на дивіденду членам і на ніщо інше, хоч би навіть так постановила більшість членів УНСоюзу.

Все ж таки, коли б члени хотіли признати свою дивіденду на якісь народні цілі, вони могли б це зробити і на це є єдино можливий спосіб: одержавши з Головної Канцелярії дивідендовий чек, підпідписати його і добровільно вислати на таку ціль, яку він уважає за відповідну. Наведімо приклад. Саме недавно Головна Канцелярія УНСоюзу розіслала своїм членам такі дивідендові чеки, а вже за два місяці, в жовтні, почнеться кампанія збірки фондів на дитячий журнал „Веселка", що появляється при „Свободі". Кожний знає, яке важливе це видання для нашої дітвори та для нашого майбутнього. Коли б уже тепер і опісля кожного року тільки одна десята частина членів повернула свої дивідендові чеки на видавничий фонд „Веселки", то цей журнал був би цілком забезпечений в теперішньому вигляді, а коли б більше членів зробили це патріотичне діло, то „Веселку" вже в наступному році можна б багато поліпшити, головно в технічному оформленні.

Отже, ніхто не може заборонити членові, як і на яку ціль він хоче використати свою дивіденду, але закон забороняє, щоб сама Головна Канцелярія призначувала її навіть на найкориснішу іншу ціль, як саме на виплату членам.

ЕКЗЕКУТИВНІ УРЯДНИКИ УНС НА ІМПРЕЗІ „АМЕРИКАНСЬКОЇ ЄДНОСТИ"

Свого часу повідомлено, що з кінцем червня відбувся біля Статуї Свободи в нюйоркському порті врочистий День Єдности, з нагоди започаткування у підніжжю Статуї спеціяльного Музею Іміґрації. В імпрезі взяли участь високі американські достойники та представники різних іміґраційних груп. Українську групу репрезентували голова УНС п. Д. Галичин та його заступник адв. М. Пізнак (обидва на фото біля вояків і прапорів), як теж група українських дівчат і хлопців у народних костюмах.

СТАТТЯ ПРО НАЗВУ „СОЮЗІВКА" В АМЕРИКАНСЬКОМУ НАУКОВОМУ ЖУРНАЛІ

В органі Американського Назвознавчого Товариства („Амерікен Нейм Сосаєті") — „Неймс" („назви"), що виходить у видавництві Каліфорнійського Університету в Берклі за редакцією проф. Е. Ґудде, вміщено статтю проф. Яр. Рудницького з Вінніпеґу про назву „Союзівка".

Нвтор дає в цій статті аналізу нової назви, зокрема наростка -івка в українських місцевих назвах і кореня „Союзівки".

Подаємо в сдороченні переклад статті проф. Рудницького:

„Союзівка" — це назва, що її надав Український Народний Союз Америки новій оселі й цілорічному літнищевому закладові коло Кернгонксон, Н. Й. Такої назви в Україні немає: є це американсько-український новотвір, ономастичний неологізм, створений спеціяльно для названня цієї оселі.

Первісне значення місцевих назв закінчених на -івка є „оселя", „село", „хутір" і т. п. й віднесенні до особи зазначеної в корені. Так напр. назва „Богданівка" відноситься до „оселі Богдана". В нашому випадку „Союз" як власник оселі зазначений у корені назви, отже „Союзівка" — це „оселя Союзу".

В назві відбито як не могла краще структуральні звички української топономастики й вона сама в собі збагатила американське місцеве назовництво ще одним цікавим новотвором.

При цій нагоді треба відмітити, що Американське Назвознавче Товариство вмістило вже давніш статті про українські назви на американському терені, напр. про „Галич" у Манітобі, „Стрий" в Алберті й ін. Проф. Рудницький був у 1951 році одним із ініціяторів цього товариства і в 1954 р. був обраний до його Управи. Редактор „Неймс" проф. Ґудде дає дуже часто згадки про українське назвознавство на сторінках цього журналу. Членами Товариства були й є українські вчені, як проф. Р. Лев, д-р І. Сидорук, д-р Ю. М. Луцик і ін. В грудні ц. р. в Шикаґо відбудеться конвенція АНС, у якій візьмуть участь як і попередніми роками українські науковці.

Б. Г. С-р.

Ярослав Падох

„ДУЖИЙ І ВІЧНО ЗЕЛЕНИЙ НАШ ДУБ СОЮЗОВИЙ"

(Репортаж з гостини в Союзовій громаді в Трой)

У жаркі й задушливі дні цьогорічного літа, ви вітаєте з правдивою радістю запрошення відвідати одну з передових Союзових громад, віддалену 150 миль на північ (саме на північ) від, до білого розпеченого, Ню Йорку, ще й коли вам доводиться мати знаменитого кумпана дороги, заступника головного предсідника Союзу, п. Михайла Пізнака. Його ніколи невичерпний гумор і вправна рука шофера впевняють згори, що подорож буде коротка і приємна.

Далеко ще до п'ятої години після полудня 17-го липня ц. р. ми доїздили до мети нашої мандрівки: американської Трої. Хоч я і вперше в її гостинних мурах, то все ж не чужа вона мені. По дорозі розповів мій співподорожний про місто і його мешканців, про наш Союзовий Відділ у ньому і про свої зв'язки з тройською громадою від добрих пару десятків років. Ви рідко де знайдете активніших громадських робітників і щиріших приятелів, як тут, у Трой, — розповідає п. Пізнак, перебираючись вулицями на місце Союзового свята-забави. І один за одним перелічує свої відвідини в цій громаді та різні успішні національні імпрези, що їх вона має за собою.

Широкі, привітні вулиці цього 75-ти тисячного міста, багато зелені, і холодний легіт передвечір'я, що поволі сходить на місто, яке, хоч і так далеко на північ, також купається в поті, а передусім приязна розповідь про гарну нашу громаду, вже зразу народжують тепле почуття до моїх недалеких господарів.

На широких в'їздових воротах вітають нас Союзові діячі. Ось тут голова 191-го Відділу УНСоюзу — Братства ім. св. Миколая, сивавий та кріпкий ще, з широкими козацькими плечима, п. Панько Джінджеристий. Ось поруч із ним секретар п. Василь Колодій, а за хвилину в великій залі зустрічаємо ще третього господаря нашої гостини, касира Відділу п. Миколу Бойка. Ця трійка і з нею другі урядовці вміло керують від довгих років місцевим Відділом Союзу і всією суспільною роботою місцевої громади.

В єдності сила

Користаю з короткої хвилини, коли секретар Колодій є менше зайнятий, та інформуюся в нього ближче про місцеву громаду, зокрема ж Союзову. З оправданою гордістю розповідає цей прикладний Союзовий працівник про те, що він уже три роки секретарює і три роки тройська Союзова громада постійно збільшується. Майже подвоїлося наше членство за останні роки, — каже гарною українською мовою мій співрозмовець. А він же представник нової, тут народженої Союзової ґенерації. Згадую йому, що в нас чимало Відділів, які тратять членство, або розвиваються дуже пиняво і питаю, в чім джерело успіху його і його Відділу. Єдність і працьовитість — таємниця нашого розвитку, — каже п. Колодій, і ось факти підтверджують його коротку відповідь. Половина членів Відділу це старі члени, з-поміж давньої іміґрації. Коло четвертини — це їхні діти, тут народжені і виховані, які завдяки своїм батькам і передовсім завдяки громадській праці місцевої української громади, не забувають за Україну і горнуться до своїх україн-

(Закінчення на стор. 4-ій)

БАТЬКО-СОЮЗ КЛИЧЕ ВАС!

Ми є в самому розгарі спеціяльної кампанії за збільшення Українського Народного Союзу на щонайменше три тисячі нових членів до кінця цього року. Рішення в цій справі виніс Головний Уряд УНС на своєму річному засіданні з кінцем травня ц.р. Кампанія ведеться на честь та для вшанування пам'яти „прикладного союзовця", сл. п. д-ра Луки Мишуги, головного редактора „Свободи", що помер в лютому цього року. Вже цей клич кампанії, як і її цілі, повинні заохотити нас усіх до наполегливої організаційної праці.

У справі організації нових членів в рямках теперішньої кампанії вже дещо зроблено і досягнено, але це ще далеко-далеко не все. Остання статистика виказує, що величезна частина Відділів УНС ще ані не скликали окремих зборів у цій справі та взагалі не дали жадного доказу, що вони взяли собі до серця заклик Головного Уряду УНС і плянують зключитися в кампанію.

Одначе, часу на цю кампанію не багато, ще тільки п'ять місяців, а роботи багато! Ми бо не повинні задовольнитись тими мінімальними трьома тисячами нових членів, що їх для обережности встановлено як мету кампанії, а подбати, щоб у цій кампанії бодай „заокруглити" загальну кількість членства УНС до 75,000! Тим ми найкраще вшанували б пам'ять д-ра Мишуги, в ім'я якого ця кампанія ведеться та який 30 років свого найбільш трудящого життя віддав для нас, для нашої організації та для нашої американсько-української спільноти і для української визвольної справи.

Батько-Союз кличе нас до праці! Він кличе насамперед своїх свідомих членів, щоб вони допомогли виповнити в його рядах не тільки ті прогалини, що їх з кожним роком вибиває невмолима смерть, як в цьому році вирвала з-поміж нас „прикладного союзовця" д-ра Мишугу, але й збільшувати та скріплювати ті ряди чисельно і морально. На пам'ять д-ра Луки Мишуґи, на пам'ять тих піонерів, що впродовж десятиліть віддавали свій труд, своє знання та свої сили на здвигнення тієї могутньої „української заморської твердині", якою є Союз та як його називають, в ім'я тих високих ідеалів, що їх виплекав і здійснював Союз упродовж усього свого вже понад 60-літнього існування, для добра нас самих та дітей наших, для добра нашої громади і нашого народу, ми повинні і мусимо цю українську твердиню за морем ще більше розбудувати і скріпити, зробити її ще могутнішою і ще славнішою.

Батько-Союз, з нагоди теперішньої кампанії, кличе в свої ряди всіх, тих, що ще з будь-яких причин не могли стати його членами. Він кличе всіх тих, що мають у собі українську кров, не питаючись, звідки вони походять, до якої церкви вони ходять чи до якої партії належать. Аби „тільки" вірували в Бога та не були комуністами.

Батько-Союз кличе в свої ряди давніших іміґрантів, які досі з різних причин ще в про велику Союзову родину не включилися. Належати до цієї родини та корисно працювати для себе і свого народу та своєї країни ніколи не є запізно, якщо ви не переступили встановленої статутом межі віку членства. Ще сьогодні в рямках Українського Народного Союзу можна не тільки забезпечити себе і свою родину, але й надолужити втрачений час та допомогти добрій народній справі.

Батько-Союз кличе тут народжену ґенерацію! З пошани до своїх батьків, що створили цю могутню твердиню та через неї прославили українське ім'я в цій країні, ви повинні включитись у ту „Заморську Україну" та через членство в У.Н.Союзі продовжувати передану Вам батьками традицію. Тим членством та активністю в УНСоюзі ви теж сплатите бодай у відповідній мірі свою повинність народові свого походження. За це здобудете увагу і пошану серед свого американського оточення.

Батько-Союз кличе в свої ряди, зокрема, все ще велику масу неохоплених його організаційними рямками наших новоприбулих громадян. Вони бо, що самі були учасниками великих і важких переживань нашого народу, найкраще знають і відчувають потребу зорганізованої та всебічної допомоги в змаганнях того народу до волі і незалежности. Таку найефектовнішу допомогу в наших обставинах може запевнити на коротшу і довшу мету в першій черзі Український Народний Союз, всенаціональна організація з понад 60-літньою традицією великою праці для народу.

Під час теперішньої кампанії Батько-Союз кличе нас усіх до своєї спільноти ідей, праці та інтересів. Він потребує нас усіх, кожного з нас, щоб цю спільноту ще більше розбудувати та зробити її ще кориснішою для нашої громади і нашого народу. Батько Союз потребує серця, розуму і кожного з нас, потребує нашої невпинної праці і наших постійно збільшуваних зусиль у нашому спільному інтересі, в інтересі нашого народу і нашої країни. Бо тільки ми всі, спільною думкою і спільними зусиллями можемо запевнити собі і своїй спільноті невпинний проґрес. Батько-Союз кличе нас усіх у свої ряди, знаючи, що ми потребуємо його так само, як він потребує нас усіх!

† Д-р Лука Мишуга

АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНА

(6)

РОБІТНИЧА СПРАВА

Коли український селянин вступав до американської фабрики, американський робітник вів уже тяжку й затяжну боротьбу за мінімальні робітничі права та коротші години праці. Саме тоді робітничі організації „Knights of Labor", „The Brotherhood of Locomotive Engineers" і „The American Federation of Labor" засипали Конґрес петиціями (роки 1887-1889) у справі скасування недільної праці.

Боротьба ця була дуже тяжка ще й через те, що робітникам трудно було знайти прихильників, які підтримали б робітничі домагання. Як це виглядало на практиці, найкраще пізнати по тому, що, коли юнія пекарів звернулася до 500 духовників у Ню Йорку і Брукліні із закликом стати в обороні робітників і заявитися на проповідях проти примусової недільної праці, знайшлося тільки пів тузеня священиків, які відважилися на такий крок. А не зробили цього сотки священиків головно тому, що боялися втратити багатирів-промисловців, що своїми жертвами чи вкладками піддержували церкви. Для характеристики того часу вистачить згадати, що, наприклад, лютеранська церква в Ошкоші, у стейті Вискансин, в лютім 1894 р. виключила з членства юнійних робітників, подаючи як причину те, що бути членом робітничої організації, значить порушувати закон Божий.[11] Та бували й інші випадки. Ось славний проповідник Вашинґтон Гледен ще в 1884 р. брав активну участь у майнерському страйку по стороні майнерів і обороняв конечну потребу існування робітн. організацій. Та це були вийнятки. І тому робітничий провідник Семюел Ґомперс обвинувачував духовенство, що воно „віддає свій інтелект і талант на послуги плютократичним гнобителям бідних." Становище католицької Церкви в Америці до робітничої справи було в тих часах ще теж не дуже ясне. Бо, наприклад, нюйоркський архиєпископ Кориґен не підтримував робітничої еманципації. Навіть робітнича організація „Knights of Labor" була осуджена дуже гостро в Римі. Її заборонено в Канаді, і то папським декретом. Тільки завдяки дуже впливовому кардиналові Гібонсові з Балтімору вдалося це все в Римі скасувати (1886 р.). Щойно папська енцикліка „Rerum Novarum" виступила виразно в обороні праці і заявилася за пристосуванням до неї християнської етики, що великою мірою скріпило становище робітників.

Однак велика боротьба, яка велася між 1880 і 1890 роками між американськими промисловими велетнями, була доброю школою для робітництва. Воно переконалося, що великий бизнес консолідується коштом незорганізованого робітництва. Вислідом цього було зростання Американської Федерації Праці, що під проводом Семюела Гомперса стала речником зорганізованого робітництва. Але, як сказано, все це попередила тяжка боротьба, яку оплачувало робітництво дуже часто не тільки голодом, але й кров'ю.

У зв'язку з цим згадаємо, що коли наші перші майнери зайшли до пенсилвенійських копалень, там доживала вже свого віку тайна організація майнерів-ірляндців „Ди Молі Меґвайрс", що терористичним способом прибирала зі світа немилих „босів" щоб таким способом осягнути кращих умовин праці. Кінець прийшов їй тоді, коли знайшлися зрадники в рядах самої організації, що видали головних провідників. Організацію зліквідовано, а її проводирів покарано смертю. Та ця організація не була для робітництва тим, чим повинна була бути. Проте по її провідниках залишилися леґенди, як по мучениках за робітничу справу. Терористичні акти, як убивання наставників і власників копалень, вважали „Ди Молі Меґвайрс" таким самим убиванням, як убивання ворога на війні. У них ті, що вбивали, мусіли бути дуже побожними людьми. Кожний з них мусів належати до римо-катилицької Церкви і бути високо моральним, бо цього вимагав статут організації.

Згадаємо теж і за те, що в пам'яті робітництва був ще відомий процес з 1886 р. в справі бомбового вибуху під час робітничого віча на Геймаркет Сквер у Шикаґо, який використувано для здушення робітничого руху. Ще були в пам'яті слова анархіста Лінґа, одного з обвинувачених у тому процесі, який сказав суддям в очі, що він є ворогом такого порядку, який існує, та що робітники динамітом відплатяться тим, хто буде на них стріляти, коли вони виходитимуть на страйк, добиваючись кращих умовин праці. Закінчив він своє слово так:

„Запевняю вас, що я згину на шибениці щасливим, бо я певний того, що сотки і тисячі, до яких я промовляв, запам'ятали собі мої слова. І коли ви повісите нас, то знайте, що вони вас рознесуть бомбами. А тепер можете мене повісити. (Louis Adamic, Dynamite, 1931 New York, p. 79).

„Arbeiter Zeitung" (з 8 квітня 1885) дораджувала робітникам у цій боротьбі „наслідувати страйкарів з Квінсі і стріляти на босів" замість на робітників-страйколомів. Вона вчила їх (18 березня 1886), що, „коли не візьмемось до революції, то зоставимо своїм дітям нужду і кайдани."

Такі промови і такі газети та брошури, що їх розкидувано між робітництвом, робили своє. Допомагали їх поширюванню — голод і безробіття. Тому, беручи це все разом, не диво, що робітничі заворушення-страйки ставали щораз частішим і більш кривавим явищем.

Але страйки не вдавались, бо робітництво не було ще належно зорганізоване. Крім того й самі робітничі організації падали жертвою свого власного рекітерства. Робітничі ряди почали заповнюватися провокаторами й шпиґунами, яких насилали компанії, щоб здеморалізувати робітників і вбити в зародку їх змагання до організування себе в юнії.

В тому часі почав процвітати страйколомський „бизнес". Розпочали його в першу чергу корабельні компанії, спроваджуючи, на замовлення фабрикантів, страйколомів з Европи та Далекого Сходу. Проти цього протестували зорганізоване робітництво й ліберально думаюче громадянство. Довіз китайських страйколомів вдалося здержати при помочі закону. Та европейських „невільників" спроваджувано далі, і то під гаслом, що Америка зв'язана традицією давати захист — переслідуваним! Ось на якій засаді спиралися тоді фабриканти і компанії, коли спроваджували з Европи масово іміґрантів українців.

(Продовження буде).

[11] "... trade unionists were excluded from the church (Lutheran) on the ground that membership in a labor organization violated the law of God." (Ibid., p. 331).

КОЛИ ТИ Є В РИМІ...

Коли ти є в Римі, поводися як римлянин — каже клясичне прислів'я. Воно дуже слушне і відноситься, очевидно, не тільки до старинного Риму, але актуальне теж і для нас, зокрема новоприбулих до цієї країни.

Після приїзду до Америки, треба нам було пильно приглядатися життю цієї країни. Треба було спостерігати, що тут є таке, що було знане і у нас, а що є нове, особливе, до того часу нам не знане, що слід собі засвоїти чимскорше, щоб ми не разили як „ґрінори", а поводилися, як „римляни". Щоб ми достосували себе до вимог середовища і поступали так, як поступають усі, як це є в звичаю країни.

Зразу впало нам увічі, що у нас було незнане, а що в Америці є самозрозумілою і невід'ємною частиною життя: членство в братсько-запомогових товариствах. Ціла Америка є покрита сіттю таких товариств. Є вони дуже різнородні. Загальні і зрізничковані, для всіляких родів обезпечення або для окремих, є загально-крайові або національно-групові. Є з чим знайомитися, є в чому вибирати.

Нам, новоприбулим українцям, стало відомим, що тут є чотири наші українські братсько-запомогові організації, що їх спромоглися створити і вдержати наші попередники-піонери. Серед них на першому місці стоїть „заморська українська твердиня", найстарша і найбільш популярна та найбільш заслужена з усіх наших організацій в Америці — Український Народний Союз.

Ми поцікавилися цим Союзом. Ми дізналися, що він був піонером організованого життя наших людей, що він більше як 60 років тому засновувався для оборони інтересів отого „безязикого", нещасного, всіми використовуваного українського робітника. Він його згуртував в одну громаду, дав почуття власної гідности і матеріяльної забезпечености. Не питав про політичні погляди, релігійне віровизнання чи освіту. Не робив різниць. Важне було тільки українське походження. Українська людина і захист її були напрямними Українського Народного Союзу від перших його початків. Засновувався УНСоюз під проводом священиків, точно так само, як засновувались і розбудовувались усі наші організації в краю.

І хоч минуло від часу його заснування багато літ, хоч над світом перекотилися дві світові війни, хоч обставини змінилися і до Америки стали прибувати не „безязикі", економічною бідою гнані робітники, а тільки політична еміграція, здебільшого освічена, національно свідома — в позиції і ролі Українського Народного Союзу нічого не змінилося. Він і далі є тою „заморською українською твердинею", що має за ціль гуртувати людей українського походження. Далі, як і колись давно, не питає про політичні погляди, релігію, освіту. Кожний українець є вартісний. Українська, а не групова справа завжди на увазі.

Ми з цікавістю стали читати орган УНСоюзу „Свободу". Ми читали її редакційні коментарі, ми придивлялися до прізвищ авторів поміщуваних статтей. Ми бачили там заступлених всіх. Тих, що зі собою співпрацювали і тих, що себе люто поборювали. Людей всяких політичних напрямків і релігій, учених і простих. Ми спочатку розгубились і не знали, що думати. Бо де це у нас видано, щоб одна і та сама газета хвалила чи картала і цих і тих, щоб на сторінках тієї самої газети давати голос протилежним поглядам, щоб не роблено різниць, котрий ліпший а котрий гірший патріот? Пізніше ми зрозуміли: це є Український Народний Союз і його „політика", поставлена ще в початках організації 60 років тому! Це є віддзеркалення того принципу, що був єдиноправильний колись і що, на щастя для нас, перетривав дотепер, хоч УНСоюз пройшов велику дорогу так в часі, як і в організаційному рості. Від маленької групки людей в Шамокіні в 1894 р. до великої організації з 70 тисячами членів та грубими мільйонами майна в наших часах. Українська людина і українська справа важні, ніщо інше. До праці для народу потрібні всі. І хоч ми були розсварені, хоч ми були еміґраційною мандрівкою порізнені і поділені на групи — ми признали в своїй душі і серці, хоч не завжди назовні, що таке становище є правильне і що та організація заслуговує на пошану.

Обсервуючи докладно американське життя, ми зрозуміли, що без обезпечення нам не обійтися. Що членство наше в братсько-допомоговій організації є конечністю, коли ми хочемо повести себе, як справжні американці. Перед нами стала, а може ще і стоїть проблема: котру організацію вибрати?

Коли до тої справи підходити з великою застановою, коли розважати, котра організація є найбільше „гідна" мати нас в своїх рядах, то відповідь буде: Український Народний Союз. Він бо є найстаршою, найповажнішою, найбагатшою і найбільш заслуженою нашою установою в Новому Світі, з найбільшими можливостями дальшого розвитку і праці. До такої організації належати приємно і корисно. Коли ж до справи підходити легковажно, коли забезпечуватися тільки на те, щоб попросту збутись того обов'язку і прийняти першуліпшу організацію за свою, то знову тим першим-ліпшим буде УНСоюз, як організація, що найбільше кидається ввічі, що її найбільше видно при громадській роботі, що дає найповажніші датки на всілякі добрі українські цілі, що не робить найменших різниць щодо наставлення своїх членів. Аби був українець і не червоний.

З дорослими людьми є так само як і з дітьми в школі: одні сприймають і вчаться скорше, другі помаліше. Одні з нас вже зрозуміли ту лекцію американського життя, що наказує забезпечуватися, другі ще застановляються, чи воно справді потрібне, чи варто, чи не можна б без того обійтися. Життя не жде і часом якась несподівана пригода може унагляднити користі забезпечення і приспішити рішення. Дай Боже, щоб та нагода не була наша особиста.

УНСоюз жде на нових членів. Жде на всіх тих українців, що хоч по Америці вже кілька літ ходять, хоч вже під різними оглядами „замериканізувались", хоч вже і дітей своїх висилають не до українських, а до американських відпочинкових літніх таборів, щоб засвідчити свою „американськість", що вже може і горожанами стали, а ще не збагнули тієї простої правди і прикмети передбачливого американця — потреби забезпечити себе і своїх дітей в такій організації, що найбільше підпадає під його смак своїми напрямними і своєю працею.

А чи може яка інша організація більше відповідати українцеві, як Український Народний Союз? Кампанія за приєднування членів почалася. Вона дає нам спеціяльну нагоду стати „римлянами" та допомогти і заохотити до цього інших.

Новоприбула

„ДУЖИЙ І ВІЧНО ЗЕЛЕНИЙ НАШ ДУБ СОЮЗОВИЙ"

(Закінчення зі стор. 3-ьої)

ських організацій. Немає в нашій громаді таких серед нового покоління, які стидалися б, що вони українці і наше ім'я національне в місті і околиці записане як одно з найкращих — продовжує свою розповідь п. Колодій, теж один з них, і читаю в його очах гордість з того. Теж багато новоприбулих іміґрантів включилося в нашу місцеву Союзову громаду. І з ними ми живемо також в прикладній згоді. За хвилю, коли зустрінуся з тими новими прибульцями й розпізнаю поміж ними декілька моїх давніх знайомих, вони потвердять правду слів їх секретаря. Так, дійсно, у єдності сила і єдність це найперша запорука успіху і розвитку.

„Дужий і вічнозелений наш дуб союзовий"

Це не з книги поезій взяті слова, ні з ніякої пісні. Це слова предсідника свята п. Джінджеристого. Відкриваючи свято, він сказав прегарну промову на обох, англійській і українській мовах, порівнюючи Український Народний Союз до кріпкого, широко розгалуженого дуба, який не знає міри літ, який що року молодший і сильніший, що року зеленіший і кріслатіший. Оце понад п'ятсот конарів виросло із дужого пня цього дуба. Одним із них — це наш місцевий Відділ. Черпаємо соки із нашого дуба і він міцний нами. Оце незчисленне віття замаїло дуба: сімдесят тисяч малих віток-членів. І всі ми сильні силою нашого дуба-Союзу, і всіми нами сильний він. І сильний наш український нарід, і тут, і там, у далекій поневоленій батьківщині-Україні.

З правдивим зворушенням слухав я ці розумні і водночас такі поетичні слова місцевого українського лідера. Це чи не вперше в цім краю пригадали вони мені чудові промови, які доводилося мені часом почути із невчених уст наших сільських народних робітників на далекій Україні. Хто зустрічався з ними і працював з ними на народній роботі, той не забуде їх повік. Чи є інший нарід в світі з таким багатством почуття та таким великим, Богом даним поетичним відчуттям прив'язання і відданости громаді? Як же близька серцю Панька Джінджеристого та далека Україна, яку він так давно вже покинув, чудовою поетичною мовою якої він ще сьогодні зворушує таких, як я, недавних прибульців з тієї України!

Чуже признання

Після промови п. Джінджеристого промовляв місцевий мейор п. Едвард А. Фіцґеральд. Його промова це ще одна велика несподіванка для мене. Мабуть, небагато таких мейорів на всій широкій землі американській, які так добре знали б американських українців та так щиро співчували українській справі.

Мої українські приятелі! — говорив він у зворушливих словах. — Ви є синами тієї великої країни, що є шпихліром хліба для Европи, що є сьогодні центром християнства всього світу. Від майже сорок років ви, власне ви, українці, кривавитесь за своє національне і за загальне, Боже. Хоч світ того ще нині вповні не оцінює, то він це оцінить у свій час. Але ви, тутешні жителі українського походження, яких ми налічуємо в цім краю до двох мільйонів, ви мусите ще добре попрацювати над тим. Ви не мусите вмирати, як ваші брати в Україні, під важким чоботом займанця, ви можете своєю національною працею в рядах таких великих організацій, як Український Народний Союз, допомогти в боротьбі ваших братів у краю за волю України. Вони ждуть на вашу поміч і ви не відмовите її. Хоч я не українець, то як мейор тутешнього міста знаю добре: коли підтримаєте Ваш великий Український Народний Союз, який стільки вже зробив для української справи, ви допоможете найкраще затяжній боротьбі за волю і державу для Вашої України...

Це чуже признання для Союзу, а передовсім для місцевої Союзової громади, було те, чого я ніяк не сподівався почути, вибираючись до Трой. Воно ще сьогодні великим дзвоном гомонить з далекої Трой, і для мене і для всієї Союзової громади.

Рідне визнання

Після чужого признання мені довелося того пам'ятного дня пережити ще третє несподіване зворушення: щось вроді визнання найглибшого переконання і віри з рідних українських уст і з гарячого українського серця. Видимо зрушений промовами п. Джінджеристого і мейора Фіцґеральда, розпочав свою не менше зворушливу промову п. Михайло Пізнак. Тут серед Тройської громади, в якій стільки разів йому довелося бути за давніх молодших років, і серед якої стільки його добрих приятелів, він їде думками узад, коли він був молодим хлопцем, під опікою свого батька. Історія його батька, це історія української іміґрації в Америці. Його батько — правдивий піонер американський. Без великої освіти, без грошей, втративши руку на важкій, небезпечній роботі для хліба, не забував ніколи думати і працювати для громадської справи. В поті чола він виховав своїх дітей і сам своєю одинокою рукою і невченим розумом вчив їх писати і читати по-українськи і, що найважніше, любити цілим повним серцем далеку Україну, якої вони не бачили ніколи. Такі, як мій батько, є ви, тутешні піонери українські, говорив п. Пізнак. І я вам тут в імені Союзу віддаю сьогодні належну честь. А водночас закликаю вас, тут роджена українська молоде, йдіть слідами ваших батьків і будуйте вашими молодими руками нову Україну... І старі і молоді голосно й довго дякували бесідникові за його слова і віру в українську людину.

Зустріч з найстаршими і наймолодшими

Після трьох знаменитих промов, я вже й не збирався говорити, але як гостеві відмовити господарям? Моє слово було звернене передовсім до тих, які недавно включилися, як я самий, в Союзову громаду і в її численних рядах трудяться для загальної національної справи. Перебороти, як це зуміла тройська громада, всі зовнішні і внутрішні перешкоди, всі упередження, забути всі наші промахи в минулому і звернутися чолом в майбутнє, це наше головне завдання. До цього веде єдиний шлях, шлях взаємного порозуміння і взаємних уступок. На кожному місці і кожного часу. Однаково на Союзових конвенціях, як і в малих місцевих Відділах при щоденній організаційній праці. Відданість спільній справі боротьби за вільну Україну дозволить нам в майбутньому направити ті помилки, яких ми доконали, і зберегти повну рівність і гармонію в нашій великій Союзовій громаді.

Після святочної частини союзового дня в Трой, дуже численно зібрані громадяни і гості з поблизьких і навіть подальших громад забавлялися і гуторили до пізньої ночі. Союзові діячі з Ютики, Коговз, Вотервліт, Картерет і інших місцевостей утворили одну дружню громаду, якій трудно було розставатися навіть пізно у ніч.

Користаю з хвилини відпочинку все зайнятого секретаря Колодія, щоб зустрітися з представниками різних груп місцевого Союзового членства. Ось це найстарший наш член в Трой, — пояснює п. Колодій, представляючи мені п. Івана Ткача, 72-літнього, але ще дужого громадянина, що від 1908 р. належить до Союзу. Поздоровіть п. Галичина і всіх з Джерзі! — гукає за мною п. Ткач.

Ось зустрічаю і наймолодшого члена союзового в Трой. Це страшенне серйозний молодий джентлмен, Петро Жовнір, який вигідно розсівся на руках батька. Бо й якже інакше. Йому щойно 9 тижнів, але він вже важна особа в нашім Союзовім гурті. Він же повноправний наш член. А черговий за ним це Павло Лукачат, семимісячний громадянин Трой і Союзу. І він цікаво, хоч трохи хмуро, споглядав на мене, але що часу вже не було і я не міг „тримати" до нього промови, ближче подруження ми залишили собі на пізніше.

Врешті варто згадати про найновішого члена тройської Союзової громади. Це п. Юрко Піняга, якого ми з п. Пізнаком разом, при жертвенній помочі дружини Юрка, п. Євдокії Піняга, в останній хвилі перед виїздом з гостинної Трої, здобули для Союзу і для певности таки на місці, при голосній барі, запили могорич, як і слід по добрім бизнесі. Його дружина вже здавна є членом Союзу. „Не роби мені стиду перед громадою" — вговорювала його пані Євка, — „нині вже мусиш статися членом". І не було ради, стався. А предсідник Джінджеристий, на радощах, ще з порога гукав за нами: „Союз визначив нам контингент 18 нових членів, а ми приєднаємо п'ятдесят. Щонайменше п'ятдесят. І приєднають! Повірте мені на слово: вони приєднають!"

Ставайте членами Українського
і співвласниками 17-мільйоново-
Народного Союзу, а тим самим
го майна УНСоюзу.

Автор репортажу, головний радний УНС д-р Ярослав Падох (перший зліва) під час річних нарад Головного Уряду УНС на Союзівці з кінцем травня ц.р. Направо від нього головні радні п. Марія Демидчук, Володимир Дідик, Дмитро Шмаґала і Іван Кокольський.

Гр. Герман

ЧЛЕНСТВО В УНСОЮЗІ

Кажеться, що УНСоюз уже 61 років служив українському народові. Коли б активність УНСоюзу обмежувалась до забезпеченевого бизнесу, то організація мала б комерсійну марку без ніяких претенсій до ідейних заслуг. Ще й тепер даються чути голоси не тільки нових членів, але і деяких старших, що нібито УНСоюз це асекураційна фірма і більш нічого. Таке твердження минається з правдою, бо історія УНСоюзу, це історія розвитку життя української іміграції в Америці, яка теж мала немалі впливи на події на рідних землях.

Це не був припадок, але далекосяглі пляни основників УНСоюзу створити організацію, яка заступала б культурні, економічні і політичні інтереси української спільноти в Америці. А вже на другому місці була справа взаємного забезпечення, що скріпило солідарність членства з матеріяльних мотивів. У „Пропам'ятній Книзі" У. Н. Союзу описані зусилля заповнити кожну прогалину в нашому суспільному житті. Зорганізованою лавою членство УНСоюзу спішило з піддержкою кожній корисній акції в користь української спільноти в Америці і в користь українським установам в Рідні́м Краю.

Коли організація заслужилась українському народові великими ділами впродовж 61 року, то це теж відзеркалює характер її членства. Бо які члени, така їх організація, як і навпаки, організація своїми впливами виплекує характер свого членства. А члени УНСоюзу виказували і виказують наглядно своєю працею і своєю жертвенністю, як виглядає в практиці патріотизм. Вони ж будували і будують церкви, школи і народні доми, та й складають пожертви на добрі цілі.

На окреме признання заслуговують члени УНСоюзу за їхнє взаємовідношення на відділових зборах і поза зборами. Розрада в клопотах, пошукування праці або приміщення для нового члена, це допомога, якої не можна оцінити долярами. Це організаційні цінності, які самі собою повинні притягати нових членів. Наприклад, був колись по Відділах УНСоюзу звичай, що Комітет Хворих відвідував недужого члена, щоб перевірити, чи йому прислуговує допомога з відділового допомогового фонду. Цей звичай відвідування хворих задержався, але з цією зміною, що хворого члена треба відвідати навіть тоді, коли Відділ не має допомогового фонду. Треба недужого відвідати, бо це християнський обов'язок та звичай, на якому побудована наша організація.

Про ці і подібні їм прикмети членів УНСоюзу треба мимоволі згадати, бо хоч вони прийняті у Відділах УНСоюзу, то з бігом часу і змінливих обставин ці прикмети можуть бути занедбані а опісля забуті. Нам треба ці прикмети і плекати, бо вони нерозлучні з братською допомоговою установою, якою є Український Народний Союз.

ПОШТА УНСОЮЗУ

Зміна кляси забезпечення. Член може заміняти свою грамоту на іншу клясу, а нова грамота буде виставлена з теперішньою датою або з первісною датою прийняття в члени, відповідно до бажання члена. Якщо член бажає зміни кляси з первісною датою прийняття, то може заміняти грамоту на таку клясу, яка існувала в часі видання йому старої грамоти. Наприклад, якщо грамота була видана перед датою 1-го липня 1950 року, то не можна заміняти її на клясу P-65, бо ця кляса увійшла в життя щойно від 1-го липня 1950 року. В такім випадку член може заміняти грамоту на клясу „О" з вкладками до 70 року життя. При зміні до кляси з вищими вкладками, член доплачує різницю між вкладками обох кляс з додатком 4 відсотків від цієї різниці. Член не може заміняти грамоту в клясі „Т" на іншу клясу, бо вкладки на цій грамоті значно знижені, відповідно до суми вкладок, що даний член вплатив на стару систему.

Передплата „Свободи". Кожний дорослий член, чоловічого полу, може платити за „Свободу" тільки з членськими вкладками, а не окремо до адміністрації „Свободи". Тільки до жіночих вкладок і до вкладок членів молодечого департаменту не можемо додавати оплати за орган. Жінки і члени молодечого департаменту, якщо вони дістають „Свободу", повинні посилати передплату прямо до адміністрації „Свободи" що три місяці. Вони дістають „Свободу" по тій самій ціні, що й члени - чоловіки, себто по 50 центів місячно.

Дивіденда. Дивіденда для членів, які відійшли з переступними листами або були суспендовані в часі виготовлення чеків на дивіденду, а які опісля зголосилися з переступними листами або були прийняті наново, буде виплачена в місяці вересні. Відділові секретарі повинні повідомити Головну Канцелярію про таких членів, що не дістали дивіденди, якщо вони досі цього не зробили.

Справлення віку. Майже кожного тижня Головна Канцелярія дістає прохання від старших віком членів, щоб виставити їм свідоцтво про дату народженнвя на підставі їхньої членської аплікації. Ходить їм про набуття права до пенсії, яка належиться їм по осягненні 65 років життя. Головна Канцелярія радо висилає такі посвідки, але на посвідках подає тільки таку дату, яка була подана членом на його членській аплікації. Ніяких змін в даті народження не вільно Головній Канцелярії робити, бо тоді грозило б усім посвідкам уневажнення.

Г. Герман.

А. Драган

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В МИНУЛОМУ І СУЧАСНОМУ

I.

Про Український Народний Союз вже багато сказано й написано. Бо яку б тільки тему з американсько-українського життя та діяльности не заторкувати, вона завжди приведе до Українського Народного Союзу, як початку українського громадського життя в Америці і опісля його головної бази. Правда, в різних періодах історії американських українців виникли різні інші організації, які на довший чи коротший період перебирали те, що можна б вважати репрезентацією української спільноти, але всі вони, якщо вже з різних тактичних мотивів не створені і не керовані УНСоюзом, то в кожному разі мали в УНСоюзі свою головну опору.

В цій статті ми не ставимо собі завдання вичерпувати подану в заголовку тему. На це було б потрібно не одної статті, але й кількатомового твору. Крім того, багато матеріялів на цю тему вже опубліковано в дотеперішніх численних виданнях УНСоюзу, зокрема в його ювілейних книгах на 1934-36, 1944 і 1949 роки. На цьому місці, використовуючи частинно вже надруковані матеріяли, як теж річники „Свободи" та протоколи УНСоюзу, хочемо тільки насвітлити деякі події, що мали рішальний вплив на сторення УНСоюзу й опісля на його розвиток на тлі загально американсько-українського життя.

Початки УНС

На початку було слово. Так було і з Українським Народним Союзом. На його початку було слово, тепле, щире й переконливе слово-ідея, що стало ділом, довкола якого зосереджувалось і розвивалося все життя американських українців у всіх його проявах від 1894-го року по сьогодні.

Дня 15-го вересня 1893-го року появилося перше число „Свободи". В четвертому числі того майбутнього органу та ідейного виразника Українського Народного Союзу, яке появилося з датою 1-го листопада 1893-го року, надрукована на цілій першій сторінці велика стаття, що й була тим творчим словом, яке опісля перетворилося у велике діло — Український Народний Союз. Тому, що та стаття — в нашому розумінні — мала рішальне значення не тільки для створення Українського Народного Союзу, але й для дальшого розвитку всього українського життя на цій землі; тому, що її вважаємо за один з найкращих документів тієї піонерської американсько-української доби, передруковуємо її в цілості, бо вона допоможе збагнути те, про що дальше написано: Український Народний Союз та його ролю в минулому і сучасному. Статтю передруковуємо в цілості, змінюючи тільки правопис та заступаючи вживаний тоді термін „руський" на „український". Заголовок статті. „НАМ ТРЕБА НАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ". В ній написано:

„В попередньому числі („Свободи") дали ми слово, що точніше роз'яснимо, в який спосіб ми, українці, що вільно проживаємо тут, в Америці, можемо поліпшити свою долю і дати знати нашим сусідам, що й український нарід тут живе та займає почесне місце.

Не будемо тут витрачати багато слів, але коротко і просто переходимо до речі, яка повинна обходити кожну українську людину.

Як для риби потрібна вода, як для птаха крила, як для спрагненого води, як голодному хліб, як, накінці, кожному з нас потрібне повітря, так само для нас, тут розсіяних українців, треба народної організації, себто такого братства, такого всенародного об'єднання, до якого кожний українець, де б він не був, як далеко він не жив би, повинен до того братства, до тієї великої української родини-сім'ї належати. Один чоловік не всилі піднести важкий камінь, але коли візьметься до нього три або чотири чоловіки, камінь буде двигнений скоро. Так само важко одному відкинути від себе нужду, біду; але, коли візьметься кілька людей, то допоможуть нещасному.

Один усім допомогти не може, але всі одному негайно. З того виходить ясно, що в єдності сила, яку важко перемогти. Тому то, браття, добровільні вигнанці з рідного краю, з власної батьківщини, з-під рідної стріхи, лучімся, скупчуймося, єднаймося, і так пізнаймо один одного, пізнаймо нашу біду, нашу нужду, наші хиби, наші недостатки, обмінюймось мислями-думками, один одному відкриємо своє серце і спільно, разом на чужині порадимось про свою біду та відженемо її від себе спільними силами!

Сьогодні в Америці німці, французи, італійці, чехи, словаки, поляки мають свої народні об'єднання, а ми, українці, все позаду інших, не маємо нічого і тому нас мають за ніщо. Гей, браття, вставаймо, уже час і нам взятись до роботи, не засипляймо дорогого часу, протрімо очі та подивімось, як то інші народи тримаючись разом нажали багато снопів для свого добра, а ми ще не знаємо навіть, де серп купити. Відкиньмо вже раз від себе тую дрімоту, те недбальство, ту слабодушність, не кажімо: „ех, нехай буде так, як бувало", але берімо собі приклад від інших та покажімо, що в нас є сила, що ми також потрапимо подбати про своє добро. Нас тут уже не мале число, але на сотки тисяч рахують українського народу як з цього, так і з того боку зелених Карпат.

По довгих, дорогі браття, роздумуваннях, по довгих міркуваннях, по довгій застанові над потребами українського американського народу, прийшли ми до переконання, що треба нам доконче поділитися з вами тією думкою, яка в добру годину зродилася в нашій душі і серце наше оточило її любов'ю до українського народу.

Та думка, та мисль, якщо вона втілиться в діло, тоді грядучі покоління, які народяться на вільній землі, будуть дякувати і тихим, нелукавим словом згадувати нас, і наші могили заквітчають цвітами, политими сльозами радости та вдячности. Ми, закликаючи Всевишнього Бога, щоб поблагословив це зерно, яке кидаємо в українську ріллю, подаємо до відома українському робітникові, що тяжко працює чи то в глибоких, темних і небезпечних майнах, чи то у фабриках, де тисячі коліс, що обертаються, чигають на його смерть, що в Америці доконче треба заложити народну організацію під назвою „НАРОДНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СОЮЗ", який тільки для українського робітника мав би відкриті двері, підтримуваний робітничим грошем на допомогу нещасному співбратові, який був би робітниками керований, в робітничих руках була б його каса, робітники господарили б своїм власним грошем.

Ціль Народного Українського Союзу була б така:

Допомагати хворим та виплачувати посмертне;

Закладати читальні і вечірні школи для дорослих. Ширити просвіту між народом при допомозі дешевих книжечок, як це робиться в старому краю. Наставати на те, щоб українці брали американські папери та ставали громадянами тієї землі, на якій живуть. Дальше закладати політичні клюби та брати живу участь в виборах. Хоронити наш нарід перед чужими п'явками нашого народу.

Щоб Народний Український Союз міг добре і успішно розвивати свою діяльність, треба доконче закупити, або взяти на виплату дім в тому місті, яке вважалося б за найвідповідніше, і такий дім назвати „Народний Український Дім". В народнім домі заложити крамницю з церковними речами та з українськими книжками всякого роду, як теж головну аґентуру продажу шифкарт і пересилки грошей до старого краю.

Браття дорогі! Якщо б ви знали, скільки тисяч долярів заробляють чужинці від українського або словацького народу річно на книжках, на шифкартах і висилці грошей, то ви б не дали віри! Чи не краще було б, коли б цей гріш діставався в руки робітників і до кобітничої каси? Подумайте самі, що не мала б каса Народного Українського Союзу впродовж кількох років яких 25,000 долярів, якщо б ми всі взялися за руки і кожний про це не подбав?

Просимо подумати, скільки то є в самім Ню Йорку чужих аґентур, і кожний такий чужинець робить тисячі, а наша одна українська аґентура не могла б заповнити касу Союзу для добра важко працюючого робітництва?

Сьогодні з тяжкою бідою приходиться поставити яку українську церковцю і треба йти жебрати. Але чи не краще було б мати свою народну касу і дати запомогу бідній церковці? Нове українське покоління росте тут, в Америці, мов ті гриби на дощі, і нема кому подумати про майбутнє української молоді. Що з неї буде, як і вона не вмітиме по-українськи читати і писати, як це знатиме української історії, як не буде знати українського катехизму?

(Продовження буде)

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ 1955 РОКУ

ДЕП. СТАРШИХ ЧЛЕНІВ

СУСПЕНДОВАНІ ВІДДІЛИ:

Суспендовано відділ УНСоюзу, означений черговим числом 285 з осідком у Спрингфілд, Ореґон.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 2. Гапій Меланія Н., Грибович Ольга.
В. 5. Соловський Михайло.
В. 8. Палій Іван.
В. 12. Плахтина Іван.
В. 17. Щур Олександер.
В. 20. Воловник Анна.
В. 22. Дитко Ольга.
В. 23. Мандич Віктор.
В. 25. Кравців Богдан.
В. 39. Крохмалюк Марія, Піколицький Григорій, Анастасія.
В. 46. Калявська Мирослава.
В. 62. Мандзюк Емілія.
В. 74. Заневська Марія.
В. 75. Вулаковська Марія.
В. 85. Пелхаз Йосип Н., мол., Шморгун Марія.
В. 93. Чировська Марія А.
В. 98. Поданий Іван П.
В. 114. Шевченко Борис.
В. 125. Музика Любов А.
В. 126. Кич Марія М.
В. 127. Саган Христина М.
В. 128. Шегинський Федір, Валентина.
В. 130. Кравчук Микола.
В. 137. Колнос Дарія.
В. 140. Чепак Богдан.
В. 147. Гудз Дмитро, Анастазія.
В. 167. Филипський Едвард Р.
В. 181. Лубінський Володимир.
В. 191. Госман Глорія О., Філдс Марія А.
В. 193. Донеллі Романа.
В. 202. Адамчук Емма.
В. 204. Богданович Михайло, Іден Роман Р., Марія Т.; Лавер Тома, Луцький Валеріян Р., Марко Іван, Настащук Дмитро, Єва; Орт Вернер, Марлена; Фріс Єва К.
В. 218. Дучек Анна.
В. 221. Німилович Дмитро, Павлина.
В. 226. Романюк Ольга.
В. 233. Любинецька Лілея Л.
В. 238. Гриценко Тетяна, Мороз Ольга Ц., Чубик Володимир.
В. 271. МекКі Іван Й.
В. 281. Кіценюк Федір.
В. 292. Дубрівний Михайло.
В. 293. Ласевич Дмитро, д-р Сочинський Ростислав В.
В. 301. д-р Савчин Євген, Семенюк Григорій.
В. 305. Лейсій Іванна О.
В. 321. Винник Йосип П.
В. 325. Скоро Євген, Анна.
В. 326. Потоцький Микола.
В. 336. Валлач Едвин.
В. 348. Бутрій Філіс А., Скардіна Олена.
В. 350. Фінів Тома, Марія.
В. 361. Дигдалевич Марія, Ольга; Ілляшенко Іван, Наталія.
В. 379. Дорош Григорій, Марія; Козак Семен, Антонина; Матвій Ліна, Романишин Дмитро.
В. 388. Харченко Олена.
В. 395. Щербак Павлина.
В. 397. Орлів Анна.
В. 399. Заплатинський Степан, Каспрimportantик Іван Н., Хімик Петро.
В. 406. Ковальчик Антін мол.
В. 414. Старицький Володимир, Фицалович Володимир.
В. 423. Музика Василь В.
В. 427. Процків Омелян.
В. 432. Женчук Марія.
В. 441. Вовк Стефанія.
В. 445. Максимюк Степан.
В. 456. Герасимович Зиновій.
В. 457. Доценко Лідія.
В. 469. Пастернак Теофіл.
В. 489. Волянський Микола, Іванна; Ткачук Любомира.

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

В. 9. Вачинська Юлія, Іванюш Софія, Старвецький Данило,* Йосип,* Михайло;* Старовецька Анна, Ольга.
В. 20. Мельник Василь,* Савицький Теофіл.
В. 25. Кисіль Прокіп.*
В. 27. Везанюк Антонина.
В. 40. Гамилтон Надія.
В. 74. Столиця Олена.
В. 81. Будагазі Марія.
В. 85. Лотоцький Іван,* Панько Геріст, Чипот Франко Ц.*
В. 94. Ковальчук Джессі, Онуськів Микола, Віра; Федишин Іван, Софія; Хміль Василь, Целюх Володимира.
В. 96. Дуркач Микола, Марія.
В. 116. Хабурський Богдан О.
В. 155. Прус Федір,* Черепанин Ольга.
В. 168. Вілинська Олена.
В. 194. Клос Орест 2, Марія; Коршовський Богдан,* Хоркава Анна І.
В. 204. Цимбалістий Омелян,* Катерина.
В. 219. Гаврилюк Петро.*
В. 220. Гулядик Антін.*
В. 223. Солтис Михайло.*
В. 239. Гринчук Ілля, Марія; Ковальський Василь, Кучерявенко Іван, Лідія; о. Улянцький Антін А.
В. 298. Гавк Юлія.
В. 333. Сталеґа Карло.*
В. 336. Садовський Йосип.*
В. 365. Войчак Михайло,* Горват Текля.
В. 427. Врацюк Василь.*
В. 430. Матла Зенон, Ростислава.
В. 457. Слуцький Василь, Шевчук Тихон.
В. 469. Гарбуз Анна.
В. 471. Суржиця Петро,* Анна.
В. 485. Паславська Ірина.

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 3. Пікколелля Марія.
В. 13. Гарбуз Анна.
В. 20. Костюк Василь.*
В. 27. Климко Любомир, Ольга.
В. 39. Мельничук Володимир, Брониcлава.
В. 54. Хома Йосип В.
В. 171. Коць Іванна.
В. 175. Шаповал Софія.
В. 191. Вілавська Марія.
В. 219. Воробець Ольга.
В. 226. Бойко Григорій, Марія.
В. 239. Вілинський Олександер, Тетяна; Гайдучок Іван, Єва.
В. 268. Варилка Омелян, Марія; Михалечко Микола.
В. 277. Гафткович Надія.
В. 287. Варцак М. Йосип,* Єва; Кіпнач Олена Р., Пипяк Юрій,* Анна.
В. 361. Гориславський Микола, Мисак Степан, Анна; Свитак Володимир.
В. 364. Пастернак Ірина.
В. 370. Щигол Ольга.
В. 395. Кордуба Тома, Катерина.
В. 399. Куцан Богдан, Стерчо Ірина, Урбан Михайло,* Федір, Ванда.
В. 423 Вілецький Степан.*
В. 435. Ференц Степан.
В. 489. д-р Вереш Василь.
В. 490. Петрів Іван, Анна.
В. 504. Варна Іван, Анна; Венюк Федір, Анна; Вігун Федір,* Воровський Михайло, Катерина; Грабець - Ромней Ольга, Даровська Катерина, Деревляний Данило,* Ольга; Клим Олекса, Кузьма Василь, Луцецький Степан, Мельник Дмитро, Мисько Григорій, Строїч Дмитро.

ЧЛЕНИ, ЩО ЗМІНИЛИ КЛЯСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В. 75. Панасюк Мирон.
В. 94. Крайдуб Петро.*
В. 106. Онисів Іван,* Онисьо Степан.*
В. 259. Пелех Йосип Р.*
В. 356. Грисьо Дмитро, Євгенія; Сітницький Петро, Марія 2.
В. 371. Кордуба Тома, Катерина.
В. 385. Татарин Марія.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 15. Гречанюк Христина.
В. 25. Рещітник Роман, Чопик Мирон Р.
В. 48. Лючетті Доротея.
В. 55. Гієвський Василь, Володимир,* Марія.
В. 83. Левицька Ірина.
В. 85. Паровський Степан,*
В. 87. Христій-Кристич Данило.*
В. 92. о. Гончарів Іван, Жуків Віктор Н.
В. 94. Склепович Анна.
В. 114. Брюшенко Іван.
В. 123. Скоць Григорій.*
В. 142. Шевчук Михайло, Текля.
В. 159. Петрик Михайло.*
В. 163. Маслеяк Петро.
В. 184. Задорожний Володимир, Коваль Анна, Москаленко Андрій.
В. 204. Яворська Анна.
В. 221. Мельник Ірина, Ременюк Віра.
В. 228. Старвецька Ізабела 2.
В. 243. Швець Анна, Юлія.
В. 266. Пукирис Антін, Катерина.
В. 285. Пашечко Христина, Рибка Василь, Людовика; Спанкин Федір, Єлисавета.
В. 312. Козлов Тимофій, Наталія.
В. 329. Ваврик Павло,* Циган Доротея.
В. 341. Масний Микола.*
В. 343. Федак Маргарита.
В. 347. Андраш Федір, Анна.
В. 362. Головчак Юстина.
В. 375. Дикан Марія.
В. 379. Боринець Григорій, Фриццин Федір.
В. 399. Ольшанський Теофіл.
В. 424. Макаренко Борис.
В. 427. Панчук Дмитро.*
В. 430. Роман Михайло, Єва; Ющишин Анна.
В. 432. Андреїв Василь, Вережанський Михайло,* Юлія; Вігун Степан, Вобовник Євген, Водикевич Надія, Воднар Лев, Єва; Воднарчук Самійло, Вонк Василь, Вудзан Мирослав,* Олена, Текля; Вурак Данило,* Вурий Михайло,* Василишин Павло, Васкалик Людовик,* Ерна; Верес Андрій 2,* Владика Яків,* Воловець Володимир, Воробець Михайло,* Євгенія; Гаврилів Володимир,* Гиневич Михайло,* Гірник Володимир,* Гладун Василь,* Марія; Годовський Костянтин,* Голинська-Зінь Мирослава, Горохович Антонина, Гошоватюк Христина З. Е., Гуменюк Тома,* Анна; Гула Богдан, Степан;* Джексон Марія, Дирун Марія, Дитиняк Марія, Добко Микола 2, Анна; Добош Антін, Довжинський Григорій,* Тетяна; Друневич Володимир,* Дусяк Матвій, Жаровський Роман, Загребельний Степан,* Захарчук Василь,* Заяць Андрій, Ольга; Збожна Анна, Здиб Адам,* Зорич Богдан, Іваницький Пилип, Кандій Анна, Каспрів Анна, Квапис Неоніля, Кіпибіда Вронислав, Осипа; Ковалишин Петро, Ковальчук Антін,* Коверко Маріян,* Когут Тарас,* Ніна; Козанчин Іван,* Козовий Петро,* Анастасія; Комісар Володимир Ф., Марія; Копяк Марія, Костюк Михайло, д-р Крохмалюк Любомир З., Кульчицький Юліян, Кунтер Марія, Лавсон-Лозинський Рудольф Н.,* Лайкиш Степан 2, Пелагія; Лесюк Олекса,* Литвин Петро, Варвара, Віра; Мазуренко Іван 2, Макаревич Володимир,* Макогін Тарас,* Малиш Василь,* Манон Анастаія, Масний Семен, Медвідь Володимир,* Мединський Євстахій, Мельник Микола, Микола,* Джунь; Михальцевич Андрій, Мігус Анна, Міщій Павло,* Петро;* Морей де Моранд Наталія, Мудик Микола,* Наумчук Прокіп, Неґрич Катерина, Недошитко Василь,* Нецівка Анна, Новицький Степан,* Озаркевич Іван,* Євгенія; Олексюк Агафія, Оробко Василь, Павловський Володимир,* Пащин Михайло, Попович Юліян,* Параскева; Прачун Ярослав, д-р Прибитківський Петро, Роман,* Емілія, Лідія; Пузяк Мирослав Д., Родаль Степан,* Романик Юрій, Елінор; д-р Росоха Степан,* Єлисавета; Савюк Герман, Саган Михайло, Саленґа-Суленка Іван,* Семенюк Ірина, Синчак Матвій,* Сліпецький Михайло,* Смольський Федір,* Надія; Собчак Павло 2,* д-р Солтикевич Ярослав, Стадник Анна, Станиславський Михайло, Стеців Іван,* Анна; Сушко Андрій,* Тимків Василь,* Трачук Василь, Турчиневич Теофіл,* Дарія; Фічко Маріян,* Хемій Володимир,* Анна; Чумко Осипа, Шафранський Микола С.* Шиндак Микола, Шкільний Андрій,* Шліхта Петро 2, Шпікула Анна, Янні Павлина, Яремко Марія, д-р Ярмій Василь Н., Яців Богдан Р.
В. 439. Яцків Олександер.*
В. 441. Романів Іванна.
В. 445. Микитюк Дмитро.
В. 457. Варчак Анна, Половчак Варвара.
В. 471. Дубас Павло.
В. 473. Андрусяк Микола, Луговий Ярослав, Лідія.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 12. Гафткович Надія.
В. 13. Вілавська Марія.
В. 25. Кисіль Прокіп.*
В. 27. Гориславський Микола.
В. 29. Михалечко Микола.
В. 59. Войко Григорій, Марія.
В. 70. Варцак М. Йосип,* Єва.
В. 97. Пастернак Ірина.
В. 117. Д-р Вереш Василь.
В. 155. Пікколелля Марія.
В. 164. Гаврильчак Микола.
В. 189. Варилка Омелян, Марія.
В. 203. Свитак Володимир.
В. 204. Понеділок Микола.
В. 221. Форович Теофіл.
В. 293. Степаняк Роман, Дарія.
В. 324. о. Шараневич Омелян.
В. 325. Дучесс Вень,* Марія; Кронин Софія.
В. 330. Ковальчик Марія.
В. 341. Варна Іван, Анна; Венюк Федір, Анна; Вігун Федір,* Воровський Михайло, Катерина; Грабець-Ромней Ольга, Даровська Катерина, Деревляний Данило,* Ольга; Клим Олекса, Кузьма Василь, Луцецький Степан, Мельник Дмитро, Мисько Григорій, Строїч Дмитро.
В. 351. Кутянський Іван.
В. 371. Кордуба Тома, Катерина.
В. 395. Коць Іванна.
В. 439. Лабунська Єва, Ольга.
В. 457. Шевчук Тихон.
В. 469. Гарбуз Анна.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗІ ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 29. Югас Олена.
В. 44. Любинецький Іван,* Олена.
В. 85. Панько Геріст.
В. 96. Соболь Степан.*
В. 99. Леськів Степан.*
В. 102. Василюк Іван, Стефанія.
В. 118. Тимко Михайло.*
В. 152. Дячун Анна.
В. 164. Надь Василь А.*
В. 189. Гнідий Наталія.
В. 191. Керман Дмитро.
В. 192. Довганяк Михайло 2,* Канні М.
В. 204. Веллад Анастасія, Кобан Евелина, Марко Іван.*
В. 206. Москаленко Олександер, Олександер мол.,* Марія.
В. 230. Яслик Михайло.*
В. 277. Гроґоза Софія.
В. 296. Оліяр Анна.
В. 321. Порохняк Ольга.
В. 328. Мошора Анна.
В. 350. Вальчук Петро.*
В. 356. Вігуняк Михайло, Наталія; Сітинська Марія.
В. 357. Колоновська Марія О.
В. 390. Суперата Анна.
В. 414. Копилець Аліція.
В. 452. Горман Софія.
В. 457. Слуцький Віталій.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАЧЕНОЮ ПОВНОЮ СУМОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 5. Карась Катерина.
В. 39. Коцюба Франко.*
В. 45. Пеленський Володимир, Іван.*
В. 63. Салак Олена.
В. 70. Кавочка Анна.
В. 83. Карбівник Анна.
В. 97. Веньо Катерина А., Тобачук Євгенія.
В. 143. Заремба Емілія К., Паричук Марта.
В. 146. Диґас Михайло.*
В. 156. Равлик Марія.
В. 204. Остров Євген.*
В. 206. Чорний Лука.*
В. 256. Вораковський Степан.*
В. 324. Лукацук Іван Г.
В. 361. Курц Франко, Стадник Нестор.
В. 490. Паньків Андрій.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 20. Додсон Єва.
В. 25. Козачок Петро.
В. 39. Танасин-Танасишин Іван.*
В. 42. Гуцалюк Максим,* Давидович Мирослав,* Непик Іван.*
В. 94. Войтишин Павло,* Войтович Павло,* Коле Євстахій.*
В. 108. Вальтер Анна, Годованська Ольга, Пантелемон Михайло.*
В. 120. Гуласій Степан.*
В. 121. Гадз Михайло.*
В. 140. Терлецький Іван.
В. 163. Фолій Анна.
В. 179. Владика Анна, Гресько Йосип мол.*
В. 183. Прокіпчук Михайло.*
В. 192. Веречик-Варещак Анна, Макогін Іван,* Михайло.*
В. 206. Коцюба Володимир.*
В. 219. Ґураль Григорій.
В. 237. Підгінна Стефанія.
В. 246. Сподарик Степан.*
В. 248. Пик Григорій.*
В. 259. Пелех Йосип Р.*
В. 292. Молдавець Петро.
В. 301. Медзяк Антін,* Семенюк Григорій.*
В. 359. Покришка Франко.*
В. 396. Чернотович Катерина М.
В. 483. Стар Іван мол.*

ЧЛЕНИ, ЩО ПОМЕРЛИ:

В. 2. Грибович Марія.
В. 7. Матвічко Петро.*
В. 9. Пінкасевич Йосип.*
В. 20. Кафка Анна.
В. 48. Вережанський Василь.
В. 64. Атаманець Степан.
В. 105. Велюх Василь, Лопушанський Михайло.*
В. 121. Мельник Євдокія.
В. 127. Ґах Михайло, Слотюк Олександер.
В. 145. Сеньків Григорій.
В. 149. Книгиницький Йосип.
В. 161. Геряк Марія.
В. 168. Дзюбак Ксеня.
В. 181. Сулима Петро.
В. 219. Наконечний Семен.
В. 221. Дзиґановський Михайло.
В. 259. Гнида Дмитро, Москалик Микола.
В. 276. Петришак Анна.
В. 287. Іванів Магдалина.
В. 331. Вішофф Михайло К.*
В. 333. Поточняк Анна.
В. 361. Огродник Пилип.
В. 364. Касиян Єва.
В. 423. Гелевера Микола.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком червня 1955 р. було в УНСоюзі повнолітніх членів	49,458
В місяці червні 1955 р. прийнято нових	105
В місяці червні 1955 р. прийнято наново	64
В місяці червні 1955 р. прийнято з переступ. листами	62
В місяці червні 1955 р. прийнято з інших кляс обезпеч.	13
В місяці червні 1955 р. прийнято зі старого роду обезп.	—
Разом	49,702
В місяці червні 1955 року суспендовано	248
В місяці червні 1955 р. відійшли з переступ. листами	50
В місяці червні 1955 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	12
В місяці червні 1955 р. відійшли до нового роду обезп.	—
В місяці червні 1955 р. відійшли зо зворотом у готівці	37
В місяці червні 1955 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці червні 1955 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	20
В місяці червні 1955 р. відійшли на виплачене обезпеч.	34
В місяці червні 1955 померли	28
Разом	429
З кінцем місяця червня 1955 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	49,273

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі 1 на $ 250	4
В клясі 1 на $ 500	56
В клясі 1 на $ 750	9
В клясі 1 на $1000	122
В клясі 1 на $1500	5
В клясі 1 на $2000	1

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

В клясі 2- 500 на $ 500	403
В клясі 2-1000 на $1000	264
В клясі 2-1500 на $1500	4
В клясі 2-2000 на $2000	3

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 років

В клясі 3- 500 на $ 500	6,126
В клясі 3-1000 на $1000	4,739
В клясі 3-1500 на $1500	66
В клясі 3-2000 на $2000	54
В клясі 3-2500 на $2500	7
В клясі 3-3000 на $3000	6
В клясі 3-3500 на $3500	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 років (Ендавмент)

В клясі 4- 500 на $ 500	4,528
В клясі 4-1000 на $1000	2,343
В клясі 4-1500 на $1500	53
В клясі 4-2000 на $2000	41
В клясі 4-2500 на $2500	3
В клясі 4-3000 на $3000	9
В клясі 4-3500 на $3500	—
В клясі 4-5000 на $5000	—

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів

В клясі 5- 100 на $ 100	2
В клясі 5- 250 на $ 250	122
В клясі 5- 500 на $ 500	2,842
В клясі 5- 750 на $ 750	398
В клясі 5-1000 на $1000	6,236
В клясі 5-1500 на $1500	154
В клясі 5-2000 на $2000	41

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі 6- 250 на $ 250	2
В клясі 6- 500 на $ 500	4,789
В клясі 6- 750 на $ 750	1
В клясі 6-1000 на $1000	3,277
В клясі 6-1500 на $1500	41
В клясі 6-2000 на $2000	22
В клясі 6-2500 на $2500	2
В клясі 6-3000 на $3000	3
В клясі 6-різні суми	51

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі 21- 500 на $ 500	2,257
В клясі 21-1000 на $1000	846
В клясі 21-1500 на $1500	18
В клясі 21-2000 на $2000	11
В клясі 21-2500 на $2500	4
В клясі 21-3000 на $3000	5
В клясі 21-3500 на $3500	3
В клясі 21-4000 на $4000	1
В клясі 21-4500 на $4500	1
В клясі 21-5000 на $5000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 років

В клясі 22- 500 на $ 500	2,585
В клясі 22-1000 на $1000	2,144
В клясі 22-1500 на $1500	33
В клясі 22-2000 на $2000	50
В клясі 22-2500 на $2500	9
В клясі 22-3000 на $3000	10
В клясі 22-3500 на $3500	5
В клясі 22-4000 на $4000	1
В клясі 22-4500 на $4500	1
В клясі 22-5000 на $5000	3

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 65-го року життя

В клясі 23- 500 на $ 500	159
В клясі 23-1000 на $1000	83
В клясі 23-1500 на $1500	3
В клясі 23-2000 на $2000	11
В клясі 23-2500 на $2500	2
В клясі 23-3000 на $3000	5

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 років

В клясі 24- 500 на $ 500	2,317
В клясі 24-1000 на $1000	1,460
В клясі 24-1500 на $1500	25
В клясі 24-2000 на $2000	36
В клясі 24-2500 на $2500	8
В клясі 24-3000 на $3000	6
В клясі 24-3500 на $3500	5
В клясі 24-4000 на $4000	1
В клясі 24-5000 на $5000	3

Обезпечення платне за життя з вкладками до 65-го року життя

В клясі 25- 500 на $ 500	170
В клясі 25-1000 на $1000	135
В клясі 25-1500 на $1500	4
В клясі 25-2000 на $2000	11
В клясі 25-2500 на $2500	2
В клясі 25-3000 на $3000	2
В клясі 25-3500 на $3500	7
В клясі 25-5000 на $5000	2
Разом	49,273

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 3. Сухорський Йосип.
В. 8. Палій Іван, Степан.
В. 18. Лужанський Денис Н.
В. 21. Коротко Олег, Юнко Катерина М.
В. 39. Піколицький Ярослав.
В. 45. Мацелко Андрій В., Цюпак Роман.
В. 57. Мацюк Христина.
В. 67. Майко Михайло П.
В. 85. Шлахтянчин Тома І.
В. 94. Влонський Мирон П.
В. 117. Іваницький Іван, Чирко Іван.
В. 120. Новоселець Степан мол.
В. 125. Поплавський Григорій М.
В. 127. Дусанівська Оксана А.
В. 128. Шелинська Анна.
В. 140. Валоґ Василь Д.
В. 147. Гудз Ігор, Каллаган Іван, Кацапир Мирослав Г.
В. 148. Панчишин Михайло Н.
В. 155. Рилик Софія.
В. 156. Закорчемний Володимир Т.
В. 163. Прагар Роман Д.
В. 168. Медвик Даяна Ц.
В. 170. Плетчин Лілея Е.
В. 173. Возний Марія А.
В. 182. Гомайчак Михайло І.
В. 183. Кораль Йосип Г.
В. 191. Жовнір Петро М., Лукатчат Павло А.
В. 204. Іден Даяна, Ронні; Ловелас Дениса, Джой А., Іванна, Норман; Луцький Йонатан К., Марко Іван мол., Марія; Настащук Мирон, Орт Вільфред, Іван В.; Ронч Анна, Карло; Синицин Вячеслав, Штоґрин Карен.
В. 218. Стагара Михайло В.
В. 220. Ханас Каролина Л.
В. 221. Мартин Василь, Гізела, Іван.
В. 223. Слюзар Пилип мол.
В. 226. Романюк Оксана.
В. 238. Кохановський Євген В., Мороз Євгенія А., Оверко Лідія М., Юдита А.
В. 256. Чаплик Андрій, Марія, Микола.
В. 259. Пелех Кеннет Р.
В. 265. Коцюбка Іван мол.
В. 268. Уринюк Степан М.
В. 276. Сисин Михайло.
В. 277. Женчак Володимир, Зенон, Ярослав.
В. 289. Ендрю Тома М.
В. 292. Футала Богдан С., Мирослав Л.
В. 299. Смаль Гері А.
В. 304. Есін Каролина А.
В. 307. Галамай Володимир М., Гурлій Ківін В.
В. 309. Зеленюк Тарас С.
В. 321. Кухта Анна.
В. 336. Ваґнер Моніка А., Наконечний Любомир.
В. 350. Фінів Леслі І., Роналд Т.
В. 352. Піттс Марія.
В. 356. Шелевич Лілея В.
В. 361. Де Веліґост-Лотоцька Оксана М., Купчак Антонина, Марушан Зузанна Л.
В. 362. Петрик Марія.
В. 367. Гриценяк Ольга, Олексин Степан, Слободинський Ігор.
В. 379. Козак Галина, Григорій Т., Олесь, Ольга, Петро С., Стефанія, Ярослав.
В. 383. Клюс Дебора.
В. 388. Гапій Сандра Л.
В. 397. Орлів Віктор, Іван.
В. 414. Сингурін Гільдеґарда.
В. 427. Головач Наталія К.
В. 439. Мельник Юрій М.
В. 456. Герасимович Мирослава А., Михальчишин Ігор Р., Ничик Роза-Марія А.
В. 461. Роік Ґералд М., Федоні Володимир.
В. 469. Валан Григорій Н.
В. 470. Хрептак Степан, Ярослав.
В. 481. Конецька Христина М.

ДІТИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

В. 27. Везанюк Зенон, Марія.
В. 85. Маєрс Варвара З.
В. 94. Ониськів Едмунд, Ралф.
В. 96. Дуркач Богдан, Олександра.
В. 116. Хабурська Роксоляна С.
В. 145. Марчишин Анна.
В. 155. Черепаня Ґералд І., Роналд Ст., Яким К.
В. 199. Ричардс Аліція В., Карло Ф. мол., Марджорі А.
В. 203. Сидор Ігор І.
В. 204. Матушевський Ервин, Іван.
В. 296. Кропчо Федір В.
В. 430. Матла Володимир Р., Зиновій Д., Ольга Н.; Списак Калина.
В. 432. Враєр Євгенія, Козак Орест В., Тамара А.; Наумчук Марія, Петро.
В. 439. Скрипник Іван М.
В. 446. Савків Володимир П.
В. 457. Шевчук Анна, Ірина, Михайло, Орися.
В. 471. Кісь Ерих Л., Люба Л.; Суржиця Марія.
В. 498. Татарнюк Мирослав.

ДІТИ ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 204. Крупа Олена.
В. 239. Вілинський Ігор Ст., Христина О.; Гайдучок Ірина М.
В. 268. Варилка Христина О.
В. 287. Пипяк Іван П., Марія А. 2, Юрій мол.
В. 317. Маринюк Олена В.
В. 370. Щигол Андрій М.
В. 423. Вілецький Михайло, Дибас Вірджінія.
В. 435. Ференц Ольга.
В. 489. Гавриленко Аркадій.
В. 490. Петрів Андрій.
В. 504. Вадз Марія, Петро Гр., Ярослав; Венюк Григорій, Софія, Ярослав; Воровський Роман, Гриневич Орест П., Дезіль Варвара Л., Заворотнюк Марія, Михайло Г.; Кушнір Рубі Д., Левчук Віра, Софія; Личка Марія, Мельник Михайло, Ярослав.

ДІТИ, ЩО ЗМІНИЛИ КЛЯСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 120. Казолі Роберт.
В. 125. Поплавський Іван Р.
В. 171. Назар Ірина.
В. 418. Байрак Андрій 2.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 3. Сухорський Йосип.
В. 27. Юрчишин Оксана.
В. 40. Супик Марія, Михайло.
В. 42. Левко Богдан, Євстахій, Маріян.
В. 48. Касаба Роман, Куцаба Геновефа, Меско Маргарита, Марія.
В. 55. Гієвський Катерина, Микола.
В. 75. Ґаєр Бріян, Ґері.
В. 85. Чипіт Глорія Д., Шипула Данило, Іван В.
В. 86. Векеч Каролина.
В. 109. Команецька Роберта А.
В. 121. Фіцик Іван О. мол. 2, Христина 2.
В. 142. Шевчук Богдан, Степан.
В. 145. Марчишин Анна, Маргарита.
В. 204. Кулеса Патриція А., Яким Ст.; Шерстій Володимир, Іван, Роберт, Тома.
В. 206. Москаленко Валентина, Віктор.
В. 219. Лобур Василь.
В. 221. Карпова Людмила, Мельник Андрій, Шило Віктор, Олександра; Юркевич Роман.
В. 266. Пукирис Надія І.
В. 280. Миколайчак Карло.
В. 285. Рибка Юрій.
В. 347. Андраш Богданна, Ігор, Нестор, Ярослава.
В. 361. Поритко Богдан Є.
В. 375. Дикан Святослав Гр. 4, Уляна М. 4.
В. 399. Яримович Роман.
В. 406. Грузецький Роман.
В. 423. Вренич Михайло, Юрій; Кузмяк Євген, Зоя, Ірина, Надія; Якимів Іван М.
В. 426. Тенес Анна М., Лев.
В. 432. Береговський Данило, Бережанська Олена, Ярослава; Воднар Володимир Л., Вундза Олена Л., Вайний Донна І., Васкалик Рената, Турген; Великопільська Лідія В., Владика Ірина А., Волошин Надія, Ореста; Гірак Петро О., Гладун Ярослав В., Годовський Степан А., Гуменюк Тома В. 4, Гуціль Богдан І., Володимир Н., Євген; Гловацька Ірина, Дитиняк Богдан, Добко Володимир М., Делоріс А.; Дорош Маршал Є., Загребельний Зенон В., Збожний Богдан, Дора, Михайло; Карась Іванна М., Ковалевич Патриція А., Ковалишин Роберт М., Ковалів Андрій І., Ігор, Орест С.; Козовий Анна, Богдан; Коин Павло, Кохан Орест В., Кучерик Василь Р., Лайкіш Євген Р. 2, Стефанія А.; Левицький Мирослав, Литвин Володимир, Стефанія А.; Мацьків Орест В., Рут С.; Медвідь Емілія, Метельський Денис А., Степан Р.; Міщій Венні В., Морей де Моранд Колетта І., Моніка Н.; Оприск Марлена, Софія; Оріхівська Донна Хр., Оробець Христина Л., Пастир Петро, Рабець Дора С., Ричард Ольга, Росоха Володимир Г., Наталія Е.; Руденський Ігор В., Рудик Дебора А., Самчій Іван, Ситник Ґералдина А., Сметанюк Тарас, Сокіл Володимир, Стела; Стецик Андрій, Юрій; Топлин-Топольницький Орест Р., Трутяк Мирослав Ст., Турчиневич Роман А., Хлібак Наталія С., Шелюк Віра Г., Шиманська Іванна Ст. 2, Шліхта Леся.
В. 439. Шевчик Володимир М., Олекса.
В. 471. Дубас Богданна, Орест, Ярослав.
В. 498. Здебяк Михайло.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 117. Гавриленко Аркадій.
В. 164. Пипяк Марія А.
В. 189. Варилка Христина О.
В. 293. Степаняк Володимир, Марта, Юрій.
В. 425. Вілліямс Ніна.
В. 341. Вадз Марія, Петро Гр., Ярослав; Венюк Григорій, Софія, Ярослав; Воровський Роман, Гриневич Орест М., Дезіль Варвара Л., Заворотюк Марія, Михайло Г.; Кушнір Рубі Д., Левчук Віра, Софія; Личка Марія, Мельник Михайло, Ярослав.
В. 457. Шевчук Анна, Ірина, Михайло, Орися.
В. 473. Крупа Олена.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ УНС:

В. 2. Гапій Меланія.
В. 5. Соловський Михайло.
В. 17. Щур Олександер.
В. 62. Мандюк Емілія.
В. 85. Шморгун Марія.
В. 98. Поданий Іван.
В. 127. Саган Христина М.
В. 130. Кравчук Микола.
В. 137. Калнас Дора І.
В. 140. Чепак Богдан.
В. 191. Госсман Глорія, Філдс-Філь Марія Н.
В. 193. Донеллі Романа.
В. 271. МекКі Іван.
В. 292. Дубрівний Михайло Д.
В. 305. Лейсій Іванна О.
В. 321 Винник Йосип П.
В. 326. Потоцький Микола.
В. 406. Ковальчик Антін.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗІ ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 32. Гутник Ольга Е.
В. 36. Кик Олена, Стефанія; Мурфі Михайло П.
В. 46. Мандзюк Мирослава.
В. 164. Янасик Іван П.
В. 204. Матушевський Ервин, Іван.
В. 221. Панчук Йосип.
В. 356. Вігуняк Михайло, Ярослава.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАЧЕНОЮ ПОВНОЮ СУМОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 39. Коцюба Марія Е.
В. 70. Кушнір Лев.
В. 76. Маценко Марія Фр.
В. 206. Герман Лілея, Соломко Осипа А., Червінський Степан.
В. 348. Періг Ірина 2.
В. 432. Федунчик Едвард.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 61. Д'Анелло Анна.

ДІТИ, ЩО ПОМЕРЛИ:

В. 283. Саварин Василь Д.
В. 432. Іванців Григорій Н.
В. 457. Богдан Ляриса.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком червня 1955 р. було в УНС дітей членів	21,180
В місяці червні 1955 р. прийнято нових	116
В місяці червні 1955 р. прийнято наново	38
В місяці червні 1955 р. прийнято з переступ. листами	33
В місяці червні 1955 р. прийнято з інших кляс обезпеч.	4
Разом	21,371
В місяці червні 1955 року суспендовано	167
В місяці червні 1955 р. відійшли з переступ. листами	29
В місяці червні 1955 р. відійшли до старших чл. УНС	19
В місяці червні 1955 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	5
В місяці червні 1955 р. відійшли зі зворотом у готівці	11
В місяці червні 1955 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	9
В місяці червні 1955 р. відійшли на виплачене обезпеч.	1
В місяці червні 1955 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці червні 1955 померли	3
Разом	244
З кінцем місяця червня 1955 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	21,127

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТ.:

В клясі 1-ій на $ 500	2,911
В клясі 2-ій на $ 400	647
В клясі 3-ій на $ 100	1,732
В клясі 4Р на $ 250	177
В клясі 4Р на $ 500	3,925
В клясі 4Р на $1000	1,862
В клясі 5Е на $ 250	288
В клясі 5Е на $ 500	4,808
В клясі 5Е на $1000	1,771
В клясі 6С на $ 500	1,159
В клясі 6С на $1000	664

НОВІ КЛЯСИ:

Е20 на $ 500	288
Е20 на $1000	195
Е20 на $2000	2
Е20 на $2500	1
Е18 на $ 500	111
Е18 на $1000	144
Е18 на $2000	4
Е18 на $3000	1
Е65 на $ 500	1
Е65 на $1000	1
Р20 на $ 500	191
Р20 на $1000	225
Р20 на $2000	2
Р20 на $3000	1
Р65 на $ 500	14
Р65 на $1000	2
Разом	21,127
З кінцем місяця червня 1955 р. в У. Н. Союзі було всіх забезпечених	70,400

У В А Г А,

яку кожний відділовий урядник і член У.Н.Союзу повинен прочитати і відповідно до неї достосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за червень 1955 року суспендованими можуть бути прийняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з вийнятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Те саме відноситься також до тих членів, які впродовж червня 1955 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Г. Герман, гол. секр.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС У БОСТОНІ

Зараз по Річних Зборах Головного Уряду Українського Народного Союзу склалося так щасливо, що до Бостону міг прибути головний предсідник УНСоюзу п. Дмитро Галичин. Використовуючи цю нагоду, урядники бостонської округи, вирішили скликати організаційні збори Відділів Бостону й околиці, щоб спільно, разом з головним предсідником, порадитися над дальшим зростом членства Народного Союзу та над іншими актуальними справами. Збори відбулися в суботу, 4 червня ц. р., в залі Українського Народного Дому в Матепен.

Збори, в яких на жаль взяло участь не надто багато урядників Союзу, незважаючи на те, що відбувалися в дуже вигідней для всіх час, проходили під проводом автора цього допису і секретарювала під час цих Зборів головна радна п-ні А. Чопик. Після короткого слова про значення і завдання Зборів, предсідник покликав до слова п. Дмитра Галичина.

Привітавши приявних в імені Головної Екзекутиви УНСоюзу, головний предсідник зреферував справу приєднування й організування нових членів Союзу, коротко схарактеризував б е з д і я л ь н і с т ь деяких Відділів і потому говорив про значення забезпечення в Союзі, зокрема про те, яку користь має той українець, що обезпечує себе і свою родину в своїй рідній організації. Згадував гол. предсідник і про тих, що дали себе аґентам вписати до різних бизнесових компаній, в яких вони не мають ні голосу ні впливу. В Українському Народному Союзі зате кожен член є також співвласником великого, понад сімнадцять мільйонового майна, кожний має повну волю брати участь у нарадах свого Відділу, може бути вибраний відділовим урядником і навіть на конвенції цілого Союзу може бути обраний одним з головних урядників. Ставши членом Українського Народного Союзу, він стає водночас борцем за українську визвольну справу і за волю України, бо це є найвищий ідеал УНСоюзу від початку його заснування.

В дальшому п. Галичин подав докладні числа про те, скільки Український Народний Союз видав на народні цілі за час свого існування і в останньому році. Пригадав також, що без Народного Союзу українська справа не була б така спопуляризована, як вона є тепер.

Велику вагу має й те, що обезпечуючи себе і свою родину в своїй організації, задержуємо в українських руках свій запрацьований гріш і маємо можливість користати з нього не тільки у формі обезпеченевої виплати, але й допомагати нашим загальнонаціональним цілям.

Наприкінці п. Галичин згадав про „Союзівку", де вже в найближчому будучому буде створений захист для старших членів Союзу, в якому вони могли б гарно проводити час в колі своїх друзів і земляків. Як виникне потреба, то буде створений теж захист для дітей-сиріт і вакаційна оселя для дітей, членів Союзу.

На тему доповіді п. Галичина відбулася жваво дискусія, після якої приявні представники Відділів взяли на себе конкретні зобов'язання зорганізувати в і д п о в і д н у скількість нових членів до УНСоюзу. В Бостоні є ще сотки українців із старої і нової імiграції, які ще не є членами УНСоюзу і які напевно схочуть стати його членами. Треба вірити, що приєднаються до акції приєднування нових членів для Українського Народного Союзу теж і ті Відділи, що їх представників, може і з оправданих причин, не було на зборах.

М. Давискиба,
гол. радний УНС.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСИРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ 1955 РОКУ

ДЕП. СТАРШИХ ЧЛЕНІВ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	215.86	187	96.27
2	221.14	188	90.49
3	116.35	189*	872.51
3	393.83	190	42.15
6	83.63	191	318.27
7	209.53	192	276.76
8	551.89	193	32.91
9	176.99	194*	880.95
10	113.11	195	27.22
11	176.77	196	57.91
13	334.39	197	24.71
15*	60.06	198	15.35
16	75.56	199	110.65
17	86.54	200	384.10
18	61.54	201	36.13
20	437.81	202	36.87
21	156.69	203*	111.29
22	159.49	204	1,932.57
23	125.63	205	31.68
24	98.80	206	574.30
25	382.18	207	65.02
26	27.17	208	28.27
27	450.84	209	40.35
28	124.17	210	143.32
29	160.04	211	230.92
30	89.63	212	59.87
31	106.37	213	210.91
32	27.76	215	60.79
33	229.15	216	12.72
34	12.79	217	943.73
36	246.43	218	296.26
37	221.02	219	753.07
38	389.58	220	437.17
39	879.52	221*	5,534.35
40	65.09	222	38.74
41	58.46	223	351.11
42	346.51	224	49.62
43	54.69	225	8.17
44*	499.49	226	70.01
45	355.53	227	31.40
46	266.31	228	59.55
47	89.27	229	117.32
48	69.61	230	652.30
49	196.67	231	9.84
51	87.08	232	73.16
52	139.57	234	310.27
53	145.81	235	132.64
54	186.70	236	227.78
55	163.50	237	316.82
56	170.49	238	588.81
57	390.04	239	257.50
59	589.72	240	740.70
60	59.18	241	170.48
61	87.94	242	212.99
62	168.79	243	49.97
63	625.99	244	28.07
64	226.01	245	342.22
65	207.84	246	86.94
66	98.01	247	301.94
67	199.28	248	97.46
69	263.54	249	34.95
70	857.74	251*	444.42
71	81.48	253	223.13
72	63.98	255	39.65
73	108.25	256	159.79
74	127.27	257*	152.58
75	490.78	258	57.86
76	527.27	259	500.68
77	48.88	260	17.52
78	94.27	261	127.54
79	18.66	262	90.05
80	71.29	263	40.37
81	190.53	264	48.00
83	310.84	265	52.90
84	145.40	266	564.23
85	178.70	267	136.16
86	124.62	268	125.17
87*	295.91	269	20.84
89	54.18	270	342.93
90	221.60	271	186.58
91	461.59	272*	117.54
92*	38.61	273	12.49
93	224.11	274	298.79
94	1,162.68	275	211.17
95	64.71	276	392.86
96	416.47	277	1,056.80
97	130.24	278	34.25
98	121.06	279	33.73
99	171.96	280	187.15
100	171.73	281	207.66
101	31.74	282	44.13
102	1,115.17	283	254.50
103	94.39	284	135.10
104	188.41	286	108.56
105	416.93	287	575.50
106	1,267.50	288	224.87
107	172.73	289	177.84
108	123.45	290	156.39
109	132.80	291	314.28
110	13.07	292	1,160.74
111	67.65	293	286.88
112	297.21	294	29.02
113	135.51	295	582.41
115	164.28	296	310.49
116	163.09	297	23.35
117*	425.86	298	105.36
118	91.72	299	202.24
119	92.43	300	191.71
120	283.24	301	377.24
121	251.93	302	35.85
122	130.08	303	76.40
123	202.76	304	312.63
124	173.69	305	187.26
125	334.95	306	71.53
126	96.96	307	172.14
127	1,000.81	308	109.52
128	117.70	309	45.31
129	38.25	310	64.54
130	710.09	311	13.96
132	127.69	312*	230.96
133	201.41	313	23.98
134	167.22	314	10.93
135	37.52	315	21.99
137	265.88	316	632.71
138	87.22	317	149.33
139	94.42	318	144.25
140	140.04	319	91.75
141*	45.34	320	303.48
142	542.27	321	192.08
143	216.12	322	103.63
144	117.40	323	176.27
145	203.95	324	304.98
146	271.42	325	300.29
147	814.76	326	76.96
148	93.07	327	380.16
149	112.89	328*	117.17
150	209.60	330	257.52
152	111.38	331	116.42
153*	93.65	332	96.78
154	38.85	333	127.50
155	731.12	334	469.81
156	296.70	335	55.50
158	346.74	336	663.80
159	67.15	338	240.96
160	129.49	339	166.60
161	568.98	340	14.81
162	22.00	341*	350.50
163	385.83	342	276.65
164	332.62	343	335.17
166	58.38	344	94.33
167	67.77	345	133.00
168	301.73	347	191.32
169	33.35	348*	361.53
170	508.12	349	93.07
171	125.63	350	242.02
172	108.22	351	71.90
173	202.15	352	181.85
175	305.08	353	148.51
176	220.25	355	233.76
177	160.67	356	184.18
178	354.30	357	57.96
179	324.73	358*	254.71
180	80.62	359*	31.73
181	99.72	361	3,240.25
182	241.64	362	199.19
184	230.22	363	108.88
185	60.59	364	747.54

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
365	45.61	433	61.37
366	14.93	435	144.62
367	900.04	436	115.84
368*	73.50	437	399.15
369	294.61	438	60.15
370	451.21	439	211.13
372	213.90	441	685.50
373	112.08	442*	41.73
374	109.19	443	54.77
375	414.48	444	69.86
376	36.46	445	811.20
377*	25.08	446	102.56
379	2,278.05	447	8.27
380	91.62	448	39.41
381	20.56	449	3.66
382	35.17	450	21.93
383	338.50	451	103.48
384	73.99	452	118.66
385	451.64	453	32.33
386	87.55	454	14.15
387	133.18	455	123.65
388	549.12	456*	371.59
389	32.32	457	395.54
390	276.88	459*	83.77
392	11.51	460	222.17
393	233.98	461	110.59
394	54.58	464	193.63
395	34.18	465*	124.26
396	46.18	466	134.27
397	488.77	467	29.56
398	40.64	468*	73.09
399*	272.58	469*	187.56
400	76.22	470	90.79
401	51.15	471	288.55
403	135.13	472*	405.13
404*	415.59	473*	1,186.18
405	49.18	474	41.26
406	293.49	476	124.27
407	39.32	478	121.60
409	159.00	479	78.83
410	14.74	481	147.23
411	25.74	482	75.13
413	107.74	483	171.01
414	745.01	484	354.38
415*	41.15	485*	50.37
416	6.64	486	44.09
418	53.93	487	143.58
419*	29.93	489	36.64
421	69.11	491*	10.35
422	42.34	492	4.02
423*	1,201.93	493	5.24
424*	112.07	495	9.17
425	89.52	497*	205.27
426	47.22	498	107.84
427	401.57	499*	44.48
428	100.77	500*	4.44
430	1,019.91	501	24.81
431	34.44	502*	7.11
432*	3,768.90		

З місячних вкладок від членів обезпечених в нових родах обезпеч. ... $109,855.60

При відділах, означених зіркою (*), в даних сумах є включені залеглі місячні вкладки.

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	4.50	221*	3.76
3	2.42	234	15.70
28	2.37	237	2.88
30	5.96	243	4.60
33	5.73	245	1.06
37	8.82	264	2.76
39	17.35	274	1.49
65	10.71	275	16.30
70	5.07	278	1.15
83	2.86	286	23.14
90	4.40	305	3.91
101	3.04	316	1.41
106	1.26	321	3.93
112	4.11	335	3.70
117*	9.72	336	8.73
125	.88	342	3.24
127	3.37	358*	3.24
143	6.50	361	2.68
147	39.29	367	3.71
170	2.34	370	3.68
185	5.66	384	13.78
206	2.65	482	2.86
209	2.82	488	5.28
216	4.57		

З місячних вкладок від членів обезпечених в старім роді обезпеч. ... $ 289.39

Разом з місячних вкладок від членів	$110,144.99
Відотки від бондів	37,291.79
Відсотки від морґеджів	2,474.83
Відсотки від членських позичок	778.12
Чинш з реальностей в Джерзі Сити, Н. Дж.	3,673.96
Чинш і інші приходи від реальностей в Кергонксон, Н. Й., „Союзівки"	11,869.23
Приходи друкарні і книгарні	22,089.12
Надвишка при сплаченні бондів	6.11
З переносу виплаченої нагороди за членів молод. департ. до адміністр. фонду ст. членів	1,349.90
Уневажнена нагорода лікарям	3.00
Уневажнена дивіденда	2.40
Зворот позички до народного фонду	128.88
З переносу федерального податку за поміч. сили	887.13
З переносу стейтового податку за помічні сили	33.21
З переносу резерви за переписаних членів з мол. деп. до деп. ст. членів	129.00
З переносу резерви за переписаних членів зі старого до нових родів обезпечення	259.00
З переносу інших фондів за членів мол. деп.	13.05
Сплати бондів	2,017.59
Сплати морґеджів	4,504.23
Сплати чл. позичок	5,484.59
Продаж реальности, 65 Соміт Аве., Джерзі Сиxті, Н. Дж. (депозит)	4,000.00

Сирітські части по бл. п.

Відділ	
2 Ґрібович Марія	83.34
283 Спрінь Пазя	250.00
327 Домітришин Дмитро	400.00
379 Ковальчук Петро	100.00

Разом $207,973.47

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Відділ:	
2 Ґрібович Марія	$ 500.00
5 Срібняк Марія	500.00
7 Матвійцьо Петро	1,000.00
9 Пінласевич Йосиф	1,000.00
33 Іванишна Софія	500.00
36 Кік Марія	1,000.00
38 Ґонца Антоніна	500.00
48 Бережанський Василь	500.00
64 Атаманець Стефан	500.00
66 Віщак Микита	1,000.00
103 Юскін Стефан	500.00
106 Джіякоміно Анна	1,000.00
112 Щур Марія	750.00
125 Оленяк Текля	1,000.00
127 Ґах Михайло	1,000.00
133 Владика Дмитро	1,000.00
155 Шпак Йосиф	1,000.00
161 Ґеряк Марія	500.00
162 Поточняк Микола	1,500.00
165 Сиртка Гелина	500.00
168 Дзюбак Ксеня	750.00
175 Стець Петро	500.00
176 Бабяк Петро	1,000.00
176 Ганковський Петро	1,000.00
203 Дунез Іван	500.00
219 Наконечний Семен	500.00
239 Ільницький Олександер	750.00
239 Захарко Анна	1,000.00
259 Москалик Микола	1,000.00
276 Петришак Анна	1,000.00
283 Спринь Пазя	500.00
327 Домітришин Дмитро	500.00
331 Вішоф Михайло	1,500.00
333 Поточняк Анна	1,000.00
379 Ільків Дмитро	500.00
379 Ковальчук Петро	500.00
441 Галабіцький Теодор	500.00
483 Слободян Михайло	500.00

Інші виплати посмертного фонду:

Відійшли з виплаченим обезпеченням у готівці (ендавмент)	6,500.00
Грошеві звороти	7,192.34
Виплати на реальностях в Джерзі Сити, Н. Дж.	727.20
Відсотки на закуплених бондах	436.97
Перенос резерви за переписаних членів зі старого до нових родів обезпеч.	259.00

Виплати з сирітського фонду:

Відділ:	
2 Ґрібович Василь	81.57
102 Юнік Іван	500.00
158 Ворисюк Анна	204.58
169 Морак Анна	287.53
390 Грамошак Юрій	284.53

Виплати з народного фонду:

Праці при виданні Української Енциклопедії	1,232.84
Осередок Української Культури в Канаді	500.00
Український Католицький Семинар у Вашингтоні	300.00
Т-во молоді „Пласт" у ЗДА	200.00
Правосл. Колегія св. Андрія в Вавид Врук, Н. Дж.	200.00
Сиротинець у Филаделфії	150.00
Дівоча Академія у Факс Чейз, Па.	100.00
Дім Культури НТШ в Ню Йорку, Н. Й.	100.00
УВАН в ЗДА	100.00
Українсько - Американська Культ Фундація в Дітройт	100.00
Студентський Фонд	100.00
Фонд Американсько-Українських Ветеранів	100.00
Діточа Оселя в Шікаґо, Ілл.	100.00
На видання книги Т-ва Українських Правників	50.00

Виплати з фонду обезпеки інвестицій і смертности:

Направи і праці при ремонті будинків У.Н.С. в Кергонксон, Н. Й.	12,293.47

Виплати з фонду Захисту-Сиротинця:

Виплати за праці, пожива і інші видатки в гостинниці У.Н.С. в Кергонксон	8,000.00

Виплати з конвенційного фонду:

Відсотки на закуплених бондах	41.53

Виплати запомог з запомогового фонду:

Відділ:	
1. Полиняк Климко	35.00
7 Ткачишин Юрій	35.00
9 Васюта Іван	35.00
10 Млинарик Адам	35.00
24 Кушнір Анна	25.00
24 Раґан Анастазія	25.00
29 Хромчак Андрій	35.00
31 Вайда Анна	25.00
31 Томків Іван	35.00
33 Бабяк Марія	100.00
36 Травінська Параскевія	25.00
53 Ступак Дмитро	30.00
61 Мец Марія	25.00
62 Горчица Марія	25.00
62 Гасюк Марія	25.00
70 Вігуняк Теодор	35.00
70 Стефан Вігуняк	25.00
76 Куций Андрій	35.00
78 Клепчук Михайло	35.00
78 Сахар Михайло	35.00
78 Затек Іван	35.00
83 Ярмолюк Микита	35.00
85 Костюк Онуфрей	40.00
87 Сухина Семен	35.00
91 Візнічак Юрій	50.00
91 Любка Анна	25.00
91 Блондар Михайло	50.00
99 Кутна Малання	30.00
101 Вадрусь Василь	35.00
102 Мохнач Василь	25.00
103 Колодрубець Наталія	35.00
109 Мороз Веронія	25.00
112 Ґбур Параска	25.00
112 Стиранка Катерина	50.00
119 Когут Анна	25.00
120 Корнецька Гелина	25.00
120 Лазенґа Анна	25.00
121 Яворський Стефан	35.00
123 Лаврівський Іван	35.00
123 Сербан Кунеґунда	25.00
128 Кіцак Іван	35.00
134 Когут Марія	25.00
140 Терлецький Михайло	35.00
156 Іваницька Ксеня	75.00
158 Костів Василь	35.00
161 Фірич Іван	35.00
164 Данило Іван	35.00
164 Піціль Михайло	35.00
194 Ясейко Юрій	30.00
217 Дмитрів Марія	25.00
217 Базів Іван	35.00
217 Кузинко Анна	35.00
217 Шкапій Стефан	35.00
218 Скарбінська Анастазія	25.00
220 Демко Василь	35.00
220 Юрчак Іван	35.00
221 Якубяк Василь	30.00
221 Сітарська Юлія	25.00
227 Хома Теофіля	25.00
230 Бирка Анастазія	30.00
230 Філь Магдалена	25.00
230 Мош Стефан	35.00
233 Дудуш Перла	25.00
241 Барилюк Войтко	35.00
241 Фірман Катерина	25.00
2433 Заокопний Григорій	35.00
266 Макаровський Іван	35.00
276 Кміть Василь	35.00
283 Борачок Теодозія	25.00
283 Софінський Филип	35.00
287 о. Профета Дмитро	35.00
291 Гладиш Петро	35.00
303 МекІнтош Катерина	26.00
304 Швець Агафія	25.00
305 Самусь Василь	35.00
305 Шевчук Іван	35.00
306 Андрійців Андрій	35.00
333 Ротала Марія	25.00
338 Маґац Дмитро	35.00
350 Бреян Василь	40.00
352 Яворська Фені	25.00
356 Іванюк Михайло	25.00
356 Кальба Ірина	25.00
367 Чавс Марія	25.00
367 о. Лопухович Савастій	40.00
367 Попович Микола	35.00
367 Петрик Софія	25.00
367 Петрик Стефан	35.60
369 Кость Анастазія	25.00
369 Пастух Антін	25.00
371 Півоварський Іван	35.00
371 Шумський Олекса	35.00
371 Тарнавська Ева	25.00
374 Косован Катерина	25.00
376 Ґвязда Волтер	40.00
376 Мороз Гелина Р.	25.00
385 Греськів Йосиф	40.00
385 Клим Василь	35.00
388 Віянська Ева	25.00
403 Дзядик Данило	25.00
406 Варголяк Тереса	30.00
406 Буняк Василь ст.	35.00
406 Данилик Лев	25.00
428 Вандуровська Софія	25.00
432 Медвідь Йосиф	35.00
448 Дюк Марія	25.00
484 Конопельська Марія	25.00

Виплати з адміністраційного фонду:

Виплати друкарні і книгарні	17,561.99
„Свобода" за орган	5,500.00
Платня помічних сил	3,774.13
Нагороди за нових членів	2,637.20
Нагороди організаторам за нових членів	2,365.75
Платня головного уряду	1,875.00
Оголошення	1,584.00
Кошти подорожі і репрезентації	1,345.68
„Свобода" за праці і друки	917.24
Федеральний податок за помічні сили	823.90
Чинш за офіси	625.00
Винайм машин для зладження виказів і статистики (IBM)	527.00
Машини для канцел. УНС	410.00
Кошти подорожі організаторів	376.50
Канцеляр. прибори і друки	345.63
Видатки канцел. на пошту	271.46
Представництво в Канаді	200.00
Телефон	108.31
Оплата за канадійські чеки і депозити	66.49
Головний лікар	60.00
Фотографічні знимки членських аплікацій	31.59
Нагорода для предсідників і касирів за 1954 рік	26.00
Стейтове обезпечення помічних сил	23.32
Відсотки на закуплених бондах	10.38
Спортова акція	10.00
Вода	3.00

Інвестиції готівки:

Інвестовано в бондах	121,400.00
Позички членам	2,555.12

Разом $238,176.25

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ

Готівка з кінцем травня 1955 р. осталася	$333,640.29
Прихід за червень	207,973.47
Разом	$541,613.76
Розхід за червень	238,176.25
Готівка з кінцем 30. червня 1955 остається	$303,437.51

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 303,437.51
Морґеджі	668,353.01
Бонди	12,937,798.31
Позички членам	303,024.28
Реальности	313,328.06
Друкарня	10,543.79
Разом	$14,536,484.96

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$13,851,265.14
Адміністр. фонд	203,895.06
Конвенційний фонд	23,698.96
Запомоговий фонд	234,177.17
Народний фонд	16,504.68
Посмертний фонд старого роду обезпеч.	66,012.01
Резервовий фонд	18,959.19
Сирітський фонд	106,886.65
Фонд обезпеки інвестиції і смертности	7,992.72
Фонд Захисту-Сирот.	7,093.38
Разом	$14,536,484.96

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	19.73	77	4.92
2	13.56	78	1.94
3	36.60	79	1.58
5	48.47	81	34.29
7	53.82	83	83.35
8	89.56	84	24.75
9	15.05	85	50.81
10	81.20	86	3.38
11	51.69	87*	33.24
13	65.68	88	1.35
16	22.52	89	.93
17	40.32	90	14.91
18	5.53	91	83.02
20	353.40	92*	15.99
21	43.44	93	45.57
22	1.50	94	361.60
23	118.86	95	.45
24	5.78	96	169.88
25	86.72	97	8.55
26	1.35	99	23.26
27	102.14	100	17.21
28	9.70	102	435.06
29	17.29	103	45.14
30	3.15	104	21.62
32	18.78	105	256.39
33	116.26	106	275.69
34	9.59	107	26.95
36	41.76	108	4.57
37	37.01	109	3.62
38	130.25	110	6.95
39	194.35	111	1.58
40	9.79	112	66.07
41	.45	115	27.86
42	111.05	116	21.32
44*	13.76	117*	34.54
45	161.92	118	5.20
46	30.42	119	30.21
47	52.40	120	26.77
48	15.18	121	26.96
49	109.77	122	12.47
51	80.01	123	15.17
52	71.73	124	6.00
53	73.62	125	162.71
54	61.14	126	5.35
55	37.42	127	197.22
56	72.30	128	20.00
57	186.15	130	144.45
59	173.86	132	12.78
60	10.02	133	16.39
61	8.70	134	21.15
62	22.38	135	1.08
63	191.09	137	18.22
64	31.36	138	15.00
65	20.89	139	19.39
66	15.07	140	16.61
67	4.48	141*	17.11
69	45.95	142	102.46
70	58.99	143	12.08
71	91.36	144	20.38
72	1.19	145	55.91
73	4.17	146	236.31
74	6.91	147	166.09
75	180.90	148	2.21
76	101.66	149	16.41

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
150	83.62	321	53.84
152	23.93	322	14.68
153*	62.06	323	47.40
154	1.00	324	34.52
155	140.98	325	174.38
156	175.72	326	.25
158	10.45	327	109.10
159	2.78	328*	66.53
160	19.70	330	21.07
161	62.24	331	20.40
163	144.62	332	1.80
164	57.59	333	8.83
167	123.43	334	104.07
168	20.90	335	69.18
170	140.12	336	206.75
171	70.27	338	13.08
172	3.27	339	43.20
173	41.87	341*	246.83
175	50.12	342	47.45
176	58.04	343	56.03
177	196.86	344	9.79
178	122.91	345	42.11
179	43.17	347	54.57
180	61.18	348*	122.10
181	5.41	349	13.10
182	39.09	350	67.02
184	36.98	351	12.15
185	11.10	352	23.62
187	10.00	353	43.99
188	2.25	355	44.56
189*	243.36	356	106.02
190	8.58	357	7.84
191	128.58	358*	56.72
192	67.97	361	1,359.09
193	.25	362	40.71
194*	258.42	363	23.36
196	7.50	364	119.82
198	.25	365	3.78
199	28.44	366	.68
200	94.81	367	215.91
201	1.45	368*	19.45
202	28.73	369	30.78
203	36.60	370	101.30
204	873.23	372	96.11
205	9.14	373	43.45
206	189.69	374	52.85
207	4.50	375	70.89
208	21.20	376	4.14
210	80.52	377*	4.15
211	31.92	379	1,005.06
212	7.48	380	51.42
213	72.09	383	108.51
215	25.59	384	8.69
216	1.21	385	84.78
217	387.63	386	9.69
218	71.85	387	79.37
219	257..49	388	170.33
220	162.00	389	5.62
221*	1,707.16	390	48.22
222	7.10	393	21.97
223	17.01	394	50.62
224	24.15	395	6.33
225	.75	396	43.87
226	20.79	397	124.73
227	2.71	398	5.91
228	.45	399*	120.76
229	9.61	400	7.93
230	194.43	401	1.86
232	26.27	403	24.88
234	76.46	404*	92.79
235	31.12	405	2.22
236	77.76	406	45.06
237	54.35	407	.45
238	332.01	409	1.13
239	51.09	410	21.77
240	350.69	413	37.79
241	4.90	414	324.31
242	48.50	418	15.27
243	16.93	419*	44.51
244	3.48	421	18.61
245	106.82	422	1.12
246	67.79	423*	481.25
247	34.11	426	8.98
248	25.44	427	202.95
251*	128.85	428	21.05
253	48.55	430	454.22
255	5.33	432*	1,636.44
256	57.37	433	40.99
257*	33.65	435	68.93
258	12.05	436	181.11
259	73.14	437	119.19
260	7.40	438	8.54
261	4.42	439	314.87
262	25.13	441	211.46
263	7.80	442*	8.11
264	14.85	443	13.96
265	13.82	444	90.28
266	261.66	445	282.69
267	9.37	446	47.26
268	15.94	448	5.95
269	2.07	449	6.68
270	18.17	450	.90
271	118.80	451	12.07
273	1.60	452	46.21
274	11.97	453	.45
275	79.68	454	26.16
276	55.48	455	38.09
277	262.10	456*	241.16
279	14.03	457	74.80
280	2.50	459*	12.56
281	330.07	460	37.33
282	6.34	461	131.28
283	51.37	464	194.39
284	6.38	465*	75.42
286	6.58	466	121.29
287	188.07	467	1.13
288	16.91	468*	96.61
289	87.29	469*	189.75
290	140.76	470	60.43
291	101.03	471	260.65
292	391.44	472*	98.55
293	94.68	473*	807.99
295	199.93	474	175.28
296	56.80	476	8.21
298	7.59	478	66.63
299	19.23	479	7.42
300	55.75	481	56.70
301	49.89	482	6.84
303	2.77	483	34.16
304	89.56	484	267.34
305	52.46	485*	18.21
306	34.28	486	12.05
307	133.65	487	16.54
308	15.96	489	1.35
309	15.54	491*	102.91
310	60.83	492	13.03
311	1.35	493	4.03
312*	35.87	495	8.13
313	7.25	497*	51.84
314	13.70	498	25.74
316	175.35	499*	61.68
317	49.88	500*	6.87
318	22.53	502*	10.90
319	25.99	504	43.22
320	73.26		

З місячних вкладок від членів	$34,047.70
З переносу звільнення членів від плачення вкладок (дивіденда)	147.00
Відсотки від бондів	6,978.05
Відсотки від морґеджів	132.69
Відсотки від позичок	12.17
Уневажнений грошевий зворот	70.63
З переносу федерального податку за поміч. сили	282.43
З переносу стейтового податку за помічні сили	14.01
Сплати морґеджів	292.53
Сплати чл. позичок	85.67

Разом $42,062.88

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Відділ:	
283 Саварин В. Давид	100.00

Інші виплати посмертного фонду:

Відійшли з виплаченим обезпеченням в готівці (ендавмент)	600.00
Грошеві звороти	1,994.46
Дивіденда	147.00

ЮВІЛЕЙ 218-го ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ В КЕМПБЕЛ, ОГАЙО

Сорок п'ять років тому назад, в місяці травні 1910 р., гурток свідоміших громадян, під проводом свого священика, заложив в цій громаді Відділ Українського Народного Союзу, який прийняв назву: Товариство „Сокіл" та одержав число 218. Відданою та наполегливою працею своїх урядників та членів цей малий осередок постійно зростав та, мимо природних втрат і різних відходів, нараховує нині, разом з дітьми 215 членів. З первісних 22 членів-основників Відділу остали при житті ще два: п. Семен Пущак та п. Степан Стахура, який мав тоді 18 років і був наймолодшим членом.

В неділю дня 1 травня цього року, 218 Відділ відсвяткував цю знаменну річницю свого існування. Цього дня відправлено в обох Українських Церквах Панахиди за спокій душ померлих членів Відділу, а пополудні відбулося в Українськім Народнім Домі в Кемпбелі торжественне Ювілейне Свято. На це Свято прибула заступниця головного предсідника УНСоюзу пані Геновефа Жеребняк, головний радний пан Дмитро Шмаґала, представники Відділів УНСоюзу з ближчої околиці та багато членів 218-го Відділу і гостей.

Свято відкрив короткою промовою голова 218 Відділу п. Михайло Ткачишин, по чім панна Оксана Штинь заграла на фортепіяні Американський Гимн. Відтак мейор міста Кемпбел, п. М. Ковач, виголосив привіт від міста, а секретар-скарбник 218 Відділу, п. Михайло Стахура, подав вичерпний секретарський та фінансовий звіти, згадавши всі важливіші події в житті Відділу за ювілейний час. Д-р Роман Стахура представив у своїм короткім слові сталу живучість ідеї УНСоюзу, пані Геновефа Жеребняк, виголосила дуже гарну змістом та глибоко продуману головну промову. По ній виступив ще з привітом гол. радний п. Дмитро Шмаґала, а в другій частині Свята виступали ще з привітами: представниця 348 Відділу УНСоюзу та колишня заступниця гол. предсідника УНСоюзу пані Марія Періґ, голова Відділу УККА в Йонґставні, Огайо, п. Юрій Присташ та о. протоєрей Василь Дяків зі Шерону, Па.

Поміж поодинокими промовами були співочі та музичні виступи. Чоловічий хор „Трембіта" при осередку Т-ва СУМА в Йонґставні, Огайо, під дириґентурою мґра Мирона Жмуркевича з Воррен, Огайо, відспівав дуже гарно три пісні, а б. театральна артистка пані Валентина Стахурова заспівала в'язанку українських пісень при власнім супроводі на ґітарі. Пані Катерина Штинь співала сольо при фортепіяновім супроводі своєї доньки Орисі, яка відтак, разом із сестрою Оксаною, заграли гарний дует на фортепіяні. Крім цього, сестри Оксана, Маруся та наймении Марта Штинь дуже мило заспівали пісню „Взяв би я бандуру", а Оксана, Орися і Маруся Штинь заспівали Іполита Омельського „Єднаймось діти України". Були також дві деклямації, обі виконані дітьми: учениця Віра Бура деклямувала Степана Мусійчука „Гимн УНСоюзу" а Маруся Штинь деклямувала віршик Ул. Кравченко „Україна". Програму закінчено співом Українського Національного Гимну.

Численна публіка була помітно вдоволена цим гарним і вдалим Святом, яке закінчено забавою з танцями при звуках знаної оркестри Братів Земків. Треба підкреслити, що це Ювілейне Свято спричинилося великою мірою до оживлення нашого життя в місцевій громаді, бо в Кемпбелі вже довший час не було ніякої української імпрези.

Д-р Роман Стахура

Відсотки на закуплених бондах	185.60
Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	129.00

Виплати з адміністраційного фонду:

Платня помічних сил	1,901.54
Нагороди за нових членів	1,523.40
„Свобода" за Ukrainian Weekly	600.00
Федеральний податок за помічні сили	293.74
Виплати канцел. на пошту	30.00
Перенос інших фондів за членів мол. деп.	13.05
Нагороди предс. і касирам за 1954 рік	13.00

Інвестиції:

Інвестовано в бондах	23,805.00
Позички членам	402.17

Разом $31,737.96

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ

Готівка з кінцем травня 1955 осталася	$ 68,161.17
Прихід за червень	42,062.88
Разом	$110,224.05
Розхід за червень	31,737.96
Готівка з кінцем 30. червня 1955 остається	$ 78,486.09

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 78,486.09
Морґеджі	38,968.98
Бонди	2,412,664.50
Позички членам	8,252.88
Разом	$2,538,372.45

Стан довжний:

Посмертний фонд	$2,469,497.92
Адміністрац. фонд	68,874.53
Разом	$2,538,372.45

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА У. Н. СОЮЗУ:

Майно старших членів з кінцем 30. червня 1955	$14,536,484.96
Майно молодечого департаменту	2,538,372.45
Разом	$17,074,857.41

Р. Слободян, гол. касир.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
DMYTRO HALYCHYN
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДС.:
MICHAEL PLZNAK
310 E. 74th St., New York, N. Y.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДС.:
Mrs. GENEVIEVE ZEREBNIAK
645 Reed Avenue, Akron 1, Ohio

РЕКОРДОВИЙ СЕКРЕТАР:
GREGORY HERMAN
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
ROMAN SLOBODIAN
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

WALTER GALAN
7039 Limekiln Pike
Philadelphia 38, Pa.

STEPHEN KUROPAS
3301 N. Newland, Chicago 34, Ill.

JOHN W. EVANCHUK
8930 Manor Ave., Detroit 4, Mich.

PETER KUCHMA
95 E. 7th St., New York 3, N. Y.

WLADIMIR KOSSAR
150 Eugenie St.
Winnipeg, Man., Canada

ГОЛОВНІ РАДНІ:

DMYTRO SZMAGALA
4037 Riveredge Rd., W. Park Sta.
Cleveland 11, Ohio

JOHN KOKOLSKI
23 Fairlawn Ave., P.O. Box 467
Woonsocket, R. I.

Miss ANNA CHOPEK
117 Greenfield Rd.
Mattapan, Mass.

Mrs. MARIA DEMYDCHUK
416 — 17th St., Brooklyn 15, N.Y.

ANDREW JULA
Sands Plan P.O. Box 277
Fair Oaks, Pa.

TARAS SHPIKULA
5466 W. Haddon Ave.
Chicago 51, Ill.

Dr. YAROSLAW PADOCH
33 Hillside Ave., Mahwah, N. J.

WILLIAM B. HUSSAR
35 Hardison Rd.
Rochester 17, N. Y.

WALTER DIDYK
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.

NICHOLAS DAWYSKYBA
41 Rosewood St., Mattapan, Mass.

Mrs. HELEN SHTOGRYN
4753 N. Hutchinson St.
Philadelphia 41, Pa.

Головна канцелярія У.Н.Союзу знаходиться у власнім домі під ч. 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Поштова адреса У. Н. Союзу:
P. O. Box 76, Jersey City 3, N. J.
Telephone: HEnderson 4-1016.

НАШ СУСІД

Його знає багато з наших громадян. Його і його дружину можна часто бачити на українських імпрезах. Колись його завжди можна було бачити в товаристві сл. п. д-ра

Наш сусід, п. М. Данильченко, найбільший український землевласник в Америці, під час відпочинку на Союзівці.

Луки Мишуги, його чи не найбільшого приятеля. Його дім в Тінек, Ню Джерзі, був чи не найбільш улюбленим місцем відпочинку і відпруження для покійного Доктора. Він знав там кожну квітку, кожне дерево і майже кожну галузку на дереві. І це була неабияка радість для покійного Доктора, як його приятель досягнув мрію свого життя і став чи не найбільшим українським землевласником в Америці.

Мова про Миколу Данильченка, тихого і скромного, але вірного, жертвенного і направду прикладного нашого громадянина.

Родом він з Полтавщини. Там він і виплекав у собі, чи — можливо — одідичив найбільшу любов до нашої матері-землі. По професії він агроном. Із землею він все своє життя мав до діла. На землі і для землі він працював на Україні, працював на ній і для неї опісля в Азії, переводячи та здійснюючи величезну програму наводнення.

Під час війни і після революції та визвольних змагань він дав свій вклад в боротьбу за волю своєї рідної землі. А коли цю землю знову захопили найбільші її північні вороги, він з розірваним серцем покинув її та пішов скитатись світовими бездоріжжями завжди з тією палкою любов'ю до землі та з мрією бути її власником. Опинившись в Америці, він зазнав усіх химер долі. Аж в останньому десятилітті доля була для нього ласкавіша. Він заснував своє власне підприємство, що від того часу невпинно розвивається. І це допомогло здійснити мрію його життя — стати знову землевласником.

Коли ви їдете на Союзівку шляхом ч. 209 з Вуртсборо, то починаючи від Еленвіл ви бачите прекрасні, вкриті темною зеленню лісів, гори. Це є „гори Данильченка". А коли ви, їдучи за дороговказом, звернете з шляху 209 на Союзівку, переїдете невживані залізничі рейки, переїдете поле кукурузяного лісу і опісля місток на річці та почнете підніматись вгору, побачите праворуч дороги сліди великої праці: повиривані з корінням дерева, прочищувані поляни, виморщуваний шлях. Це земля і праця п. Данильченка. А коли приїдете на Союзівку і у фотелі вестибюлю в Гостинниці або на кріслі чи лавці під крислатим деревом біля неї побачите середнього росту і дещо старшого віку людину, із спокійним виглядом обличчя та лагідними очима, це й є п. Данильченко, наш сусід.

Весною минулого року він закупив у безпосередньому

П-ні Данильченко, велика ентузіястка плянів свого мужа та незаступна співробітниця в їх здійснюванні.

сусідстві Союзівки коло 4,000 акрів землі. Вам було б потрібно днів, щоб усю ту величезну посілість обійти і розглянути. Вона дотикає до річки, вона має гори і ліси, має поляни і має землю, на якій усе може рости. Вона має багато джерел води і вкоротці вже матиме ставок, будову якого вже започатковано.

Спитаєте, навіщо п. Данильченкові стільки землі? Він же не має, крім дружини, ані ближчої родини, ані власних нащадків.

У принагідній розмові довідуємось від нього самого, що спонукало його придбати такі великі земельні обшири. Насамперед питома нащадкові козаків любов до землі, простору та природи, а опісля його життьова мрія — бути її власником.

П. Данильченко міг купити землю в будь-якому іншому місці. Проте, закуп та влаштування „Союзівки" і поступова „українізація" всієї тієї околиці, спонукали його закупити саме ті простори.

Які ж пляни має п. Данильченко з тією землею? Насамперед, він хоче сам на ній осісти. Він має свої два доми, один в Тінек, Н. Дж., а другий, тількищо побудований у Покіпсі, Н. Й. Тепер п. Данильченко має пляни побудувати собі дім на своїй землі біля „Союзівки". Опісля інші доми думає продати і зайнятись виключно розбудовою свого „хутора". Він має — виходило б великі та шляхетні пляни, хоч сам він їх називає фантастичними. Побудувавши власну хату, він плянує створити довкола неї відповідне „сусідство", себто відпродати біля 100 акрів прихожої під будову землі іншим українцям, охочим збудувати собі доми в тій чудовій, здоровій гірській околиці. Землю цю вже тепер прочищується та приготовляється для будови.

А з усіми великими просторами? Плян ще не цілком сконкретизований, але п. Данильченко задумує цими просторами відповідно та пляново організованими використовуваними, залишити по собі тривку пам'ятку, що назавжди свідчитиме і віддзеркалюватиме найбільш характеристичну прикмету українця: любов до землі та свого народу, усібленням якої можна вважати саме п. Данильченка.

УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ В 50-ЛІТНІМ ЮВІЛЕЮ МІСТА ЕМБРИДЖ

Цікава праісторія міста

В днях від 27 червня ц. р. до 4 липня місто Ембридж, що лежить над рікою Огайо, 15 миль на північ від Питсбургу, дуже торжественно обходило свій 50-літній ювілей існування під цією назвою. А свою назву це місто дістало від великої фабрики мостів „Америкен Бридж Компани" (Ем-бридж), що постала там же в 1904 р. Під тою назвою в 1905 р. зачартеровано це місто. Його „праісторія" дуже інтересна, а сягає вона кінця 18-го сторіччя. До 1905 року ця місцевість мала чисто фармерський характер і називалася „Гармоні Сосаєти". Була це велика колонія релігійно-соціяльного характеру, заснована німецьким імігрантом Джорджем Рапом, що з кінцем 18 стол. прибув в ті сторони Пенсилвенії, з великим числом своїх однодумців, шукаючи релігійної свободи для своїх релігійно-філософічних поглядів. А вони були такі: Людина є сотворена Богом на те, щоб уживати одержані Божі дари для себе і для інших. Праця і зиски мають бути гармонійно розложені на всіх членів цієї громади, бо перед Богом всі є рівні. — Сама праця без молитви не має значення, тому „братчики-гармоністи" свою працю переплітали молитвою і строгими релігійними звичаями. Крім молитви і праці, ще треба любови й терпеливости, щойно тоді людина стане дитиною Божою.

Як Джордж Рап замикав на віки свої очі в 1847 р., то його „гармонійна громада" числила 700 душ, обробляючи чудово три тисячі акрів землі, колишніх пустирів та неужитків, на якому зчаста робили свої наскоки-рейди на братчиків — „перші американські громадяни" — червоношкірі індіяни... Аж з розвитком великої американської індустрії, що на свій осідок вибрала саме Питсбуржчину,

„Пенсилвенійський лемко", головний радний УНС п. Андрій Джула, із „обо'язковою" бородою з нагоди та під час святкувань ювілею міста Ембридж.

— „гармонійне товариство" стало корчитися.

Удар по „братчиках-хліборобах"

До того часу над берегами Огайо управляли „гармоністи" прегарні роди овочевих дерев, шовк і винні продукти. Самі робили полотно, а їхні напої ішли по далеких стейтах, не уступаючи імпортованим з Німеччини. Удар по старому ладі на терені нинішнього міста Ембридж — прийшов в 1884 році. В тому часі перший сталевий магнат Питсбуржчини, Вандербилт, закупив від братчиків землі за один мільйон долярів. Поволі затишні фарми і сади Гармонійної Оселі стали корчитися, уступаючи місце фабрикам сталі... Зелені поля і гаї порізано сіткою залізничих і битих доріг так, що братчикам стало важко і тісно жити. Один за одним стали продавати свої паї, шукаючи спокою в сусідньому хліборобському стейті Огайо.

Остаточним ударом по старому суспільному ладі рештки гармоністів став пропам'ятний для нинішнього Ембриджу 1904 рік; коли то на терені старої громади братчиків засновано велику фабрику „Америкен Бридж Компани", початкові склади назви якої дали назву містові, і від її оснування зачинається новітня історія цього міста. Сьогодні ця фабрика є найбільшою у світі фабрикою сталевих мостів у світі. Прибуло з-за моря тисячі емігрантів, різних національностей, побудовано вулиці, церкви і школи. Відтак стали будувати щораз нові фабрики, так, що сьогодні Ембридж зараховується до головного промислового осередку Питсбуржчини. Як каже статистика з минулого року, тут життєва стопа робітника є найвища на всю Америку. При цьому місто є чисте і повне зелені, має здорове повітря і найкращу бизнесову дільницю в цілій околиці. Як подано в ювілейному числі місцевого англомовного щоденника: „Люди тут привітні, на вулицях чути багато мов, як у Ню Йорку; церков тут багато, і що головне, всі заповнені".

Українці взяли участь в ювілею міста

Сім днів тривали ювілейні торжества в цьому „малому Ню Йоркові". Тисячі мешканців запустили бороди і вуси, бо батьки міста дали „гострий наказ" — всім завернути історію на цьому терені — 50 років назад! Останні три дні направду перемінили мешканців міста і всі вулиці, склепи й фабрики — в добу романтики. Жінки не „сміли" через ці три дні малюватись, навіть пудра була в той час на „індексі". Немов з другого світу появились поважні дами в широких старосвітських капелюхах, циліндрах тощо. В суботу, 2 липня головними вулицями міста відбувалася парада, що тривала три години, а взяло в ній участь 140 різних груп-одиниць, в чому 16 оркестр. Найбільш зворушуючою була оркестра старики, що грали на флейтах. Це була організація „синів", що їхні батьки й діди були музиками в Громадянській Війні. Наймолодшому музикові було 69 років, найстаршому — 86! Усіх їх було 16 осіб.

В середині цього історичного походу, що був немов живою лекцією історії Америки за останніх 50 років, йшла знаменито зорганізована українська група (тільки три народності виступали в цей спосіб). Напереді йшли дві дівчини в народних строях і несли на цілу ширину вулиці транспарент „Українці в Ембриджі". За ними їхали три козаки на конях, в жупанах, з довгими вусами. За ними ішли малі діти в народних строях, а потім старші. Кінець групи творив великий живий образ (фловт), на рухомій плятформі тягарового авта. Там представлено такі групи: релігія (хрест і два вівтарні хлопці з церкви св. Володимира Вел.), культура, військо, робітництво і молодь (шкільна). Кожна група була відповідно убрана і поміщена на плятформі.

Це для нас, українців в Ембридж, була добра пропаганда нашого імени, бо понад 75 тисяч населення приглядалося походові. З признанням треба ствердити, що це була заслуга нечисленних одиниць, що вложили в цю працю багато часу і труду. Організаторами української групи походу були головні урядники чотирьох місцевих братських організацій, які без огляду на релігійні, чи організаційні різниці, щиро взялися до діла. Такі особи були головними ініціяторами і працівниками цього спільного нашого досягнення: від 276 Відділу Українського Народного Союзу — п. Михайло Шибінський; від 161 Відділу УНС — п. Михайло Шелегіда; від 5 Відділу УРС — п. Михайло Скрабут і від 108 Відділу УНП — п. Іван Гарбінський. До помочі їм прийшли такі особи. Мих. Віто, Микола Макар, Алберт Гебет, Андрій Судія, Мих. Фринкевич, Йосиф Білик, Теодор Фізар, Йосиф Литвин, головний радний УНС Андрій Джула, Василь Кудрич, Павло Вороновський, Петро Мідзяновський, Катерина Скрабут, Богдан Лисяк, Николай Фринкевич і Захарій Коваль. — При добрій волі, неможливе стає можливим.

о. М. Ф.

ЧИ МОЖЕ ЗМІНИТИСЬ ПОЛІТИКА СОВЄТІВ?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

віру треба нести між невірних всіми способами, покликаючи на допомогу світських воїнів, як її місіонарів: ця ідея, здійснювана христоносними походами і релігійними війнами в середньовіччі і після вибуху Реформації, віджила, — каже Тойнбі, — в другій половині 17-го сторіччя, коли у 1685 році Людовик XIV скасував Нантейський едикт (проголошений в 1598 році Генрихом IV з запевненням релігійної толеранції). Хто нині — запитує чільний історик — турбується релігійним фанатизмом, як рушійною силою воєнних походів?!

Тойнбі шукає аналогії в непримирності комуністичної доктрини, допускаючи, що ця доктрина теж може „викінчитись", чи пак залишитись власністю нешкідливої для людства меншости фанатиків, які будуть позбавлені реальної сили. Така можливість може прийти у висліді конфлікту поміж інтересами Росії, як держави, і комунізму, як міжнародної ідеї. Напруження поміж цими двома течіями існувало — твердить Тойнбі — —завжди, і воно стало причиною розколу поміж Леніним і Троцьким та кривавої розправи з усіми троцькістами, цими комуністичними фанатиками, які, на думку Леніна й Сталіна, шкодили російській державі. Нині стає перед СССР, як сучасною Росією, проблема: чи виплачується своїм коштом будувати потугу другої комуністичної великодержави (Китаю), яка вже в недалекій майбутности може вихопити від Росії провід у комуністичному світі? Перед Совєтами стає теж руба проблема використання всіх своїх господарських спроможностей для зреалізування тієї програми упромисловлення країни, від якої неможливо вже відмовитись. З виконанням цієї програми зв'язане виховання нової робітничої кляси, в розумінні не робітників-невільників, але техніків, керівників, рисівників, механіків, яких неможливо трактувати вічно, як невільників. Це потягає за собою необхідність бодай частинної зміни внутрішнього режиму. А на довший час внутрішня політика не може стояти в суперечності з закордонною. Доктринерський марксизм безумовно має ще силу в Кремлі. Але історичний досвід каже, що всі академічні доктрини можуть зберігатися найбільше на вигнанні, серед політичних еміграцій, а не в політиці, яка насамперед диктує урядам — втриматися при владі. Тому Тойнбі кладе більший натиск радше на традиційний московський імперіялістичний гін, як на комуністичну місію опанування світу. „Московська імперія поширилась від передмістя Москви до Берінґової протоки і над Одру-Ніссу. Чи зможуть люди з Кремлю порвати з закоріненою звичкою додавати територію до території?"

Тойнбі відповідає на це останнє питання потакуюче. Територіяльний московський імперіялізм не міг би змінитись, якби Росія залишилась консервативною селянською країною. Але, ставши на шлях упромисловлення, вона мусить експлюатувати власні природні багатства, і тому Росія 20-го сторіччя може наслідувати Америку з 19-го сторіччя, з перенесенням центру ваги на внутрішньогосподарські справи. Теперішні Совєти не є відповідником гітлерівської Німеччини тому, що Гітлер потребував для свого краю „лебенсравму". Теперішня ж Росія не може дати собі ради з власним господарським обширом, що його мусить впорядкувати. І тому Совєти не стоять перед тією дилемою, яку мав Гітлер: або війна, або упадок. Навпаки, з винаходом атомової зброї війна означає для Совєтів небезпеку такого самого загину, як для кожної воюючої країни. Отож, коли взяти все це на увагу, не виключена можливість, що Кремль дійсно змінює свою політику щиро. На всякий випадок, Захід мусить перевірити цей шанс, — доходить до висновку цей чільний учений, що його, коротко зреферована вгорі стаття викликала у світі великий розголос.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Відгомін на події в УНРаді.

З ініціятиви Управи 10-го Відділу Організації Державного Відродження України (ОДВУ) в Ню Йорку відбулася громадська нарада в дні 9-го липня 1955 р. Не дивлячись на літню пору, коли все виїжджає над море чи поза місто, щоб побути на свіжому повітрю та вирватися з пануючої задухи, явилося на цю нараду біля 70 осіб, які з великим зацікавленням слідкували за перебігом нарад та дискусій аж до самого кінця.

Інформації про події на терені УНРади і залишення представниками ОУН чолових місць в Президії УНРади та ВО УН Ради в зв'язку з прийняттям трьома партіями, заступленими в Президії УНРади (УРДП, СУП, УНДО) „Проєкту Сотрудничества Эмиграции Народов СССР По Борьбе с Большевизмом", подав д-р В. Михайлів, висвітлюючи всебічно причини виходу представників ОУН. Доповідач при подаванні своїх інформацій, відіслав заінтересованих за докладнішим з'ясуванням мотивів того кроку представників ОУН, до обширної статті, уступившого голови УНРади інж. О. Войдуника, поміщеної в „Свободі" з 9-го липня ц. р. По інформативній доповіді приявні ставили доповідачеві запити, на які він давав вичерпні відповіді.

В запитах і дискусії взяли участь, як представники тих кіл громадянства, що є прихильниками УНРади, так і тих, що є противниками УНРади. Забирали слово в дискусіях пп. М. Вігун, М. Радик, О. Матла, Млаковий, Комарницький, Шраменко, Стецик, д-р Соколишин, інж. Суховерський, д-р Жовнірга І. Поліщук. В дискусії відчувалося одобрення поступку представників ОУН за їх беззастережну оборону права українського народу на Самостійну Українську Державу, виявленя волі того народу актами з 1918 і 1919 та рішучий протест проти прийняття названого вгорі проєкту про співпрацю з москвинами, заперечуючими ті акти українського народу, в якому є закрите „непередрішенство".

По закінченні дискусії приявні схвалили одноголосно резолюції, в яких: „висловлюють повне признання і дальшу підтримку Організації Українських Націоналістів за оборону чистоти державницького Ідеалу її представниками, протиставлячися рішенню про співпрацю з московськими організаціями прийнятими в Президії УНРади партіями УРДП, СУП, УНДО в дні 28 травня 1955 р."; та „засуджують прийняте тими партіями рішення про співпрацю з москалями, яке скриває в собі „непередрішенство", як шкідливе для визвольної справи українського народу й закликають до відхилення того рішення.

Інж. П. Байбак,
предсідник нарад.

Лос Анджелес, Каліф.

Відгук акції УКК в ОН.

Українська Централя влаштувала 9 липня ц. р. надзвичайні сходини членів. Мета: привітати членів Спеціяльної Делеґації Українського Конґресового Комітету Америки для святкувань у Сан Франціско з нагоди 10-ліття Об'єднаних Націй та почути від них про їхню працю.

Сходини відкрив секретар п. Славський. Привітав гостей і громадян та попросив п. Тараса Лукача, що був обраний головою Делеґації в Сан Франсіско в днях від 20 до 26 червня 1955, сказати декілька слів про неї.

Свою доповідь п. Лукач започаткував насвітленням почину Централі УККА, торкнувся її інструкцій, які були для Делеґації напрямними в її праці й описав інформаційний матеріял, присланий Централею. На цьому матеріялі Делеґація побудувала свою інформаційну акцію під час ювілейної сесії Об'єднаних Націй. Коротко зупинився на традиції Українського Конґресового Комітету Америки: заступати українську спільноту перед вільним світом; зокрема ж на праці попередньої Делеґації Українського Конґресового Комітету Америки в Сан Франсіско десять років тому. Пояснивши правне становище Делеґації, насвітлив організаційні проблеми й швидкість їх полагоджування пляну праці, докладніше сказав про його проведення, подаючи виконані завдання кожного дня за чергою.

Про працю Канцелярії Делеґації говорила пані Наталія Маланчук, і яка подала свої заввагі та спостереження про хід ювілейної сесії Об'єднаних Націй, зокрема інавгураційної, на якій вона була приявна разом з другим членом Делеґації. З цього оповідання приявні мали виразне уявлення характеру й змісту цієї врочистої сесії.

Ще раз говорив голова Делеґації п. Т. Лукач — але вже в іншому тоні й про інші, веселі моменти з праці Делеґації. Бо й найбільш поважна акція має й свої комічні моменти. Саме вони, буває, ярко висвітлюють характер праці.

В короткій перерві після цих доповідей, зібрані (до речі: в такій кількості, що, за браком місця в приміщенні, багато мусіли стояти надворі) мали змогу користуватися буфетом, дбайливо приготованим Жіночою Секцією при Українській Централі, що нею керує пані Маланякова, віддаючи їй багато часу й труду. Помагали їй пп. Березовська, Наконечна і Шумна. Напитками господарив п. Семчишин.

Після цієї перерви п. Каленик Лисюк інформував про Шостий Конґрес Американських Українців.

З цих доповідей і звідомлень приявні зробили такий висновок: на широку працю потрібні фонди. Громадянство мусить дати всебічну підтримку Централі УККА, щоби вона могла продовжувати акцію представництва й оборони нашої національної справи.

Коли скінчилися доповіді, приявні оглядали виставку матеріялів із праці Спеціяльної Делеґації. При столиках і побіч них створилися гуртки — ішла цікава розмова на теми доповідей.

Загальний висновок: Спеціяльна Делеґація провела корисну працю. Нові імігранти, в тісній співпраці з давніми, добре діють у користь української справи. Дай Боже, щоб це єднання міцніло. Бо тільки в єднанні всіх нас матимемо успіх у нашій громадській праці та наших політичних виступах.

Подав: Ю. Р.

Хроніка українського життя

ЗУСТРІЧ ОДУМ В ТОРОНТІ

В днях 2, 3 і 4 липня в Торонті відбулася Зустріч Української Демократичної Молоді (ОДУМ) з громадянством Злучених Держав Америки й Канади. В попередніх роках „зустрічі" відбувалися в Ст. Кетеринс, Наяґара Фолс.

Цього року ОДУМ святкував 5-літній ювілей свого існування та з цієї нагоди ця зустріч мала святковий характер.

Програма зустрічі була поділена на дві основні частини: одна частина в місті Торонті, в палаті, побудованій на воді (Пелес Пір), а друга відбувалася поза містом на т. зв. Українській Оселі „Київ".

ВИСТУПИ НАШОЇ ЗЕМЛЯЧКИ У МЮНХЕНСЬКІЙ ОПЕРІ

Наша співачка Іра Маланюк бере участь у Мюнхенськім Фестивалі, що його влаштовує баварська державна опера в Мюнхені в часі від 12 серпня до 11 вересня ц. р. У цьому фестивалі беруть участь світової слави оперні мистці різних національностей. Панна Маланюк виконує ролю Корнелії в опері Г. Гендля „Юлій Цезар" в днях 12 серпня і 6 вересня, ролю Магдалини в музичній драмі Р. Вагнера „Нюрнберґські співаки" дня 21 серпня, ролю Аделяйди в опері Р. Штравса „Арабелля" в дні 24 серпня, ролю Фріки в муз. драмі Р. Ваґнера „Золото Райну" 27-го серпня, у Р. Ваґнера „Валькіре" 28 серпня і ролю Вальтравте у Р. Ваґнера „Сумерк богів" в дні 1. вересня.

О. З.

УКРАЇНСЬКА АНТОЛОГІЯ В ПОРТУГАЛЬСЬКІЙ МОВІ

Д-р Віра Селянська вже довший час працює над перекладами українських авторів на португальську мову. До цієї справи почастило їй піднайти і захопити українськими творами деяких визначніших працівників пера — бразилійців. Їй вдалося також нав'язати зв'язок із бразилійським поетом Тассо де Сілвейра, який захопився українською літературою і обіцяв навіть видрукувати статтю проти Томаса Мана, який у своїм „Докторі Фавсті" твердить, що большевики не нищать культурних пам'яток так, як це робили німці. Ця стаття Тасса де Сілвейра буде скріплена фактичним матеріялом большевицького насилля. Тут буде подано 50 різних імен наших поетів і письменників, які, загинули в большевицьких тюрмах у 1933-37 роках.

На факультеті „Санта Урсула" був виголошений реферат п. з. „Культура середновіччя в Европі". Д-р Віра Селянська мала також тоді доповідь про „Слово о Полку Ігореві". Ця доповідь буде друкуватися в „Журнал до комерсіо".

УВІКОВІЧНЕНА ПІСНЯ

Історія закріплювання згуків, які викликують вібрацію хвиль у повітрі, та відтворювання їх потім — розмірно дуже коротка. Леон Скотт і Томас Едісон — це два перші піонери - винахідники, які мабуть і не здавали собі самі справи, що їхні (зрештою, ведені незалежно один від одного) експерименти дадуть поштових до розвитку цілої поважної галузі промислу й торгівлі та відіграють велетенську ролю також в історії музичного мистецтва, увіковічнюючи його архитвори. У 1857 році такий апарат звався ще фоноавтографом, а швидко потім — після опатентування його в Англії і Америці в тому самому 1877 році, фонографом. Але це була тільки теоретична назва. У торгівлі фонограф появився масово щойно в 90 рр. мин. ст., чи під кінець мин. ст., отже несповна 60 років тому, вже як грамофон. Щойно від 1928 року почали продукувати грамофони у скриньковому моделі з застосуванням електричного струму. Між нинішнім модерним патефоном і первісним фонографом є не менша різниця, як між першою паровою льокомотивою і теперішнім зелектрифікованим поїздом, або першим автом і теперішнім його нащадком. Нині вже люди навіть не пам'ятають могутніх мідяних труб давніх грамофонів!

Було б безумовно цікаво знати, коли появилася перша українська платівка, де і яка саме. Може, хтось, хто знав би ці дані, оприлюднить їх у зв'язку з цією заміткою. У З'єдинених Державах були різні продуценти українських платівок і різні їх продавці. Але фактом є, що фірмою, яка займалась цим бизнесом в найширшому об'ємі, була неукраїнська фірма „Стінсон Рекордс Дистрибюторс, Інк.", на Юніон Сквері з Ню Йорку. Її власник, жид із Наддніпрянської України, мав сантимент до української пісні і впровадив у своїй фірмі український відділ. Він вів той відділ кругло 17 років, награвши за той час коло 300 українських платівок. Награвали їх й інші фірми, — головно найстарша книгарня „Сурма" в Ню Йорку, — робили це мистецькі гурти на власну руку, ба навіть окремі особи. Однак фірма Стінсон мала таки найбільший склад українських платівок, — найбільше окремих чисел і найбільше штук із кожного числа. „Каталог українських пластинок фірми Стінсон" охоплював „народні пісні, клясичні, танцювальні, оперові, хорові, оркестрову й інструментальну музику". Судячи по тому Каталозі — власник фірми награвав українські пісні й музику головно з давніх платівок, головно наддніпрянського походження; але й теж галицького, доповнюючи розмірно небагато награванням нового репертуару з тутешніх уже мистецьких продукцій. Зрештою, трудно точно сказати, що саме конкретно награв Стінсон і чи він тримався у тому своєму бизнесі якогось мистецького критерія, — чи робив він селикцію та чи виявляв він у тій платівковій масовій продукції якийсь свій власний специяльний смак. Відповісти на це не легко, тому, що Стінсон все ж підходив до українських платівок досить своєрідно: в його згаданому Катологі не зазначено при кожному числі, хто є автором даної пісні, хто її виконавцем, особливо при хорових платівках, бо при сольових — названо соліста: Здебільша подибуємо там просто: „Хор", або „Оркестра", або „Ансамбль", або „Український хор", або „Пісня з оркестрою". Таким чином, практично, не можна, напр., вичитати з того Каталогу відразу, чи є в ньому пісні, співані Українською Капелею Кошиця, і які саме. Очевидно, це можна (і треба) уточнити, але після дуже морочливого перестудіювання кожної окремої платівки з допомогою фахівців.

Зробить це вже новий власник. Кілька днів тому в „Свободі" можна було вичитати в оголошеннях, які може й не звернули на себе тієї уваги, яку повинні були б звернути власне не з погляду торговельного інтересу, а сутомистецького. Українська фірма „Арка" в Ню Йорку відкупила весь відділ українських платівок у фірми Стінсона, яка з цією трансакцією зліквідувала у себе взагалі цю ділянку. Зрештою, „Арка", як і всі інші українські крамниці, що вели у себе українські платівки, черпали були й раніше зі складу Стінсона. Проте „Арка", в міру розвитку своєї фірми щораз більше уваги присвячувала саме відділові платівок і сама випродукувала нових 52 числа. Водночас „сестрина" фірма — „Арка" у Торонто в Канаді, з якою нюйоркська фірма найтісніше співпрацює, випродукувала в останніх роках також кругло 50 нових платівок. Тематично — це вже все найновіші мистецькі продукції, хорові й сольові пісні, в меншій мірі суто - музичні точки, виконані в ЗДА й Канаді в кількох останніх роках. Технічно — майже всі вони награні на 78 оборотів на секунду, відповідно до консервативного смаку більшости українських відборців. Щойно в цілком останньому часі, коли й наші люди починають привикати до модерних патефонів, чути інколи запити за платівками на 33 1/3 оборотів. Очевидно, що існуючі українські платівки, давні Стінсона й нові самостійної продукції „Арки", можна відтворювати на патефонах всіх видів, старіших і наймодерніших.

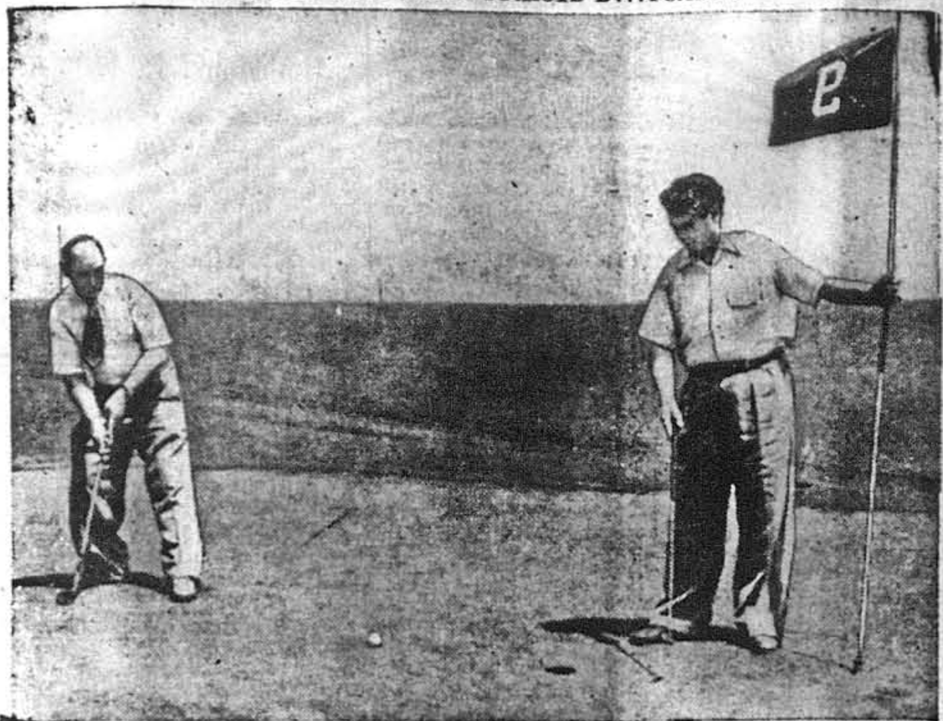
Зрештою, „Арка" пильно стежила за кожною нагодою скуповувати цілі наклади платівок, де лише вони в останніх роках появлялись. Так, напр., вона відкупила весь наклад сьоми платівок, награних Спілкою „Б. М. П.", яка швидко зліквідувалась була (платівки: Капелі Бандуристів С. Ганушевського, Левицький — Юркевич і Мінський — Цісик). В цілком останньому часі награно вже цілу низку пісень, співаних нюйоркським хором „Думка": три коляди, в'язанку Стрілецьких пісень і інші. Мається на увазі скористати з заповіджених уже на осінь цього року виступів трьох наших найбільших теперішніх хорових ансамблів в Америці, які підготовляють цілком нові програми: Капелі Бандуристів із Дітройту, чоловічого хору „Думка" в Ню Йорку й мішаного хору з оркестрою „Кобзар" з Филаделфії. „Арка" задумує повести переговори з названими ансамблями, щоб збагатити запас українських платівок новими високовартісними числами. Мається теж на увазі награти платівки чільних українських піяністів і скрипаків в ЗДА, щоб вводити на український ринок також менше „популярні" платівки, зате високої мистецької вартости.

Каталог „Арки" виказує нині кругло 500 чисел платівок: Стінсона, власної продукції і різних менших продуцентів. Це величезна мозаїка однаково щодо змісту платівки, як її якости. Очевидно, деякі є з мистецького погляду дуже примітивні, але є й між ними — найбільшої мистецької вартости. Сольоспіви й хорові продукції, дуети й терцети, хори а капеля, з додатком фортепіяну або оркестри, танки, пісні народні, стрілецькі, вояцькі, повстанські, жартівливі, обрядові, композиційні, оперові арії (з українських і чужинецьких опер), різні солісти і солістки, різні хори з усіх кутків України, включно з тими, що постали на еміґрації і тут уже, на американській землі.

Увіковічнена українська пісня — що може бути кращого?! Це насправді не тільки „бизнес", і це не тільки присмність для одиниць. Це могутній чинник збереження в українському сантименті тих, які відірвані від українського терену, або його й ніколи не бачили. Чудові згуки рідної пісні у вашій кімнаті. Що може бути кращого?!

В. П.

СОВЄТСЬКІ „ФАРМЕРИ" ГРАЮТЬ В... ГОЛЬФА

Членам совєтської „хліборобської" делеґації надоїло оглядати американські фарми і фабрики сільсько-господарських машин і вони воліють брати участь у фармерських пікніках, насолоджуватися американським морозивом й інколи пробують займатися таким „буржуазним" спортом, як ґольф. На фото: совєтські „хлібороби" Тулїпніков і Бабміндра позують до фотографії на ґольфовому полі.

З глибоким смутком повідомляємо всіх Друзів і Знайомих, що дня 27-го липня після довгої і тяжкої недуги, прийнявши Найсвятіші Тайни упокоїлася в Бозі на 83-му році життя Наша Найдорожча Мама, Бабуня і Прабабуня

бл. п. Стефанія з Дорошів ЛИСКО

вдова по бл. п. сов. о. Василеві Лиско, довголітньому катехитові у Львові, деканові Деканату Буськ і пароxові Ракобут.

Похорони Покійної відбудуться в суботу, 30-го липня ц.р., о год. 9:30 рано з похор. заведення П. Яреми, 129 Іст 7-ма вул., Ню Йорку, із Церкви св. Юра в Ню Йорку на цвинтар Чесного Хреста в North Arlington, N. J.

ПАНАХИДИ за спокій Душі Покійної будуть відправлені в четвер, о год. 8:20 і в п'ятницю, о год. 8-ій вечора в каплиці цього похор. заведення.

До ласкавої участи у цих сумних обрядах Рідних, Приятелів і Знайомих запрошують

горем прибиті

ОЛЬГА СТРУТИНСЬКА — вдова по бл. п. Д-р М. Струтинськім, МАРІЯ СВАРИЧЕВСЬКА, ЯРОСЛАВА ЛІСОВЕЦЬ — доньки

Д-р ЗИНОВІЙ ЛИСКО, мгр. КОНСТАНТИН ЛИСКО — сини

ЕВДОКІЯ й ОЛЕНА ЛИСКО — невістки

Мгр. СЕМЕН ЛІСОВЕЦЬ, проф. АНДРІЙ СВАРИЧЕВСЬКИЙ — зяті

Олена з Струтинських ГЕНТИШ з мужом Володимиром, Юрій СТРУТИНСЬКИЙ, Світляна і Володар ЛИСКИ — внуки

Роман ГЕНТИШ — правнук.

578 E. 163rd St., Bronx 56, N. Y.

Посмертні Згадки

Д-р ЕВГЕН ЛОТОЦЬКИЙ, член Т-ва ім. С. Петлюри, Відд. 189 У. Н. Союзу в Филаделфії, Па., помер по короткій недузі 18-го липня 1955 року в Трентоні, проживши 38 років. Покійний походив зі Львова, Зах. Україна. Залишив в смутку дружину Софію і донечку Руту. Похорон відбувся 21. липня ц.р. з пох. заведення до гр.-катол. церкви при участі Родини, Знайомих і Членів. Похоронено на цвинтарі св. Марії в Трентоні. — В. Н. П.!

П. Котельницький, секр.

МИХАЇЛ ТИВЕЛЬ, член Т-ва „Жидачів", Відд. 393 У. Н. Союзу, помер 8. липня 1955 р., проживши 58 років. Покійний родився в Жидачеві, Західна Україна. Покійний був щирим Союзовцем та примірним українцем, що все брав активну участь в громадськім житті. Полишив в смутку дружину Марію, сина і дочку. Похорон відбувся 12. липня 1955 р. — В. Н. П.!

М. Литвин, секр.

ТАРЗАН, ч. 3509. Нове прав ління.

Решта войовників також присвдналися до врочистого танку. Кроки ставали щораз швидші, такі первісні, якими вони були ще на світанку людства.

Тоді Тарзан стрибнув між мерехтливі кольору слоневої кости тіла і почав танцювати з такою ж божевільною невимушеністю, яка пройняла його диких товаришів.

...І так Тарзан від мавп дійшов до гідности короля людей.